

ESMASPÄEV, 17. JAANUAR 2011

ISTUNGI JUHATAJA: Jerzy BUZEK

president

1. Istungjärgu jätkamine

President. – Kuulutan neljapäeval, 16. detsembril 2010 katkestatud Euroopa Parlamendi istungjärgu taasalanuks.

(Istung algas kell 17.00)

2. ET2. Eelmise istungi protokollki kinnitamine (vt protokoll)

3. Presidentuuri avaldus

President . – Kõigepealt on mul mitu tähelepanekut, viis lühikest punkti.

Neljapäev, 27. jaanuar on Natsi-Saksamaa koondus- ja hävituslaagri Auschwitz-Birkenau vabastamise 66. aastapäev. Igal aastal austame sellel kuupäeval üle miljoni seal mõrvatud inimese mälestust. See annab meile jõudu tegemaks koostööd, et rajada ühendatud Euroopa rahuga täidetud tulevik – sellise Euroopa, mis taolisi õudusi enam läbi ei ela.

Teiseks, 13. jaanuaril tähistasid leedukad verise pühapäeva 20. aastapäeva. Sel kuupäeval püüdis Nõukogude armee kukutada iseseisva Leedu demokraatlikult valitud valitsust. Leedukad kaitsesid oma vabadust ning naudivad nüüd Euro-Atlandi ühenduse liikmetena võrdseid õigusi. Selle aastapäeva meenutuseks – aastapäeva, mis on Euroopa jaoks oluline, väljendame täna solidaarsust valgevenelastega, kes on samuti meie naabrid ning kes ootavad endiselt, et vabadus ja demokraatia nende riiki jõuaks.

Kolmandaks, 2010. aasta 23. detsembril ratifitseeris Euroopa Liit Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni. Konventsioon võimaldab koos Euroopa Komisjoni puuetega inimeste strateegiaga 2020. aastaks tagada võrdsed tsiviil-, poliitilised, ja majanduslikud õigused liidu 80 miljonile kodanikule, kelle elu osaks on mingisugune puue.

Neljandaks tahan korrata, et oleme tõsiselt mures Hiina juristi Gao Zhishengi kadumise pärast. Viimaste aruannete kohaselt koheldakse teda halvasti ning piinatakse. Euroopa Parlament on Gao Zhishengi juhtumit juba mitu korda arutanud. Täna kutsun Hiina ametkondi üles avaldama teavet tema kinnipidamiskoha ning tervisliku seisundi kohta.

Lõpetuseks, pärast meie viimast jõulueelset kohtumist lõppes Belgia eesistumisperiood ning Euroopa Liidu Nõukogu on asunud juhtima Ungari. Parlamendi osaistungijärgu ajal arutleme mõlema eesistumise üle. Meie viimasest kohtumisest alates on toimunud ka olulisi poliitilisi sündmusi. Ma pean silmas Valgevene valimisi ning hiljutisi kokkupõrkeid Tuneesias. Mõlemad teemad on ka meie istungjärgu tööplaanis. Tuletan ka kõigile meelde, et jõuluperioodi viimastel nädalatel toimusid mitmed rasked looduskatastroofid. Tunneme kaasa ohvrite perekondadele ning avaldame kaastunnet neile ja katastroofidest mõjutatud riikide valitsustele.

4. Parlamendi komisjonide ja delegatsioonide koosseis (vt protokoll)

5. Nõukogu edastatud kokkulepete tekstid (vt protokoll)**6. Petitsioonid (vt protokoll)****7. Parlamendi seisukohtade ja resolutsioonide vastuvõtmisele järgnev tegevus (vt protokoll)****8. Suuliselt vastatavad küsimused ja kirjalikud deklaratsioonid (esitamine) (vt protokoll)****9. Tööplaan**

President. – Lõplik päevakorra projekt, mille koostas neljapäeval, 13. jaanuari 2011. aasta kohtumisel esimeeste konverents kodukorra artikli 137 kohaselt, on laiali jagatud. Esitati järgmised muudatusettepanekud.

Potito Salatto (PPE). – (IT) Austatud president! Head kolleegid! Kasutan tööplaani võimalust paluda ametlikult paruness Ashtonil tulla Euroopa Parlamendi täiskogule, et ta raporteeriks, millised meetmeid on kasutusele võetud või milliseid meetmeid kavatseb ta kasutusele võtta, arvestades seda, mis maailma kristlastega juhtumas on. Sooviksime, et ta tuleks siia koos raportiga, et parlament oleks kõigest peensusteni teavitatud.

President . – Mul on kahju, Potito Salatto! Selle üle toimub ametlik arutelu kolmapäeval kell 15.00.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (EL) Austatud president! Viitan vastavalt kodukorra artiklile 173 juhtimaks tähelepanu, et kodukorra artiklit 116 rikutakse, kuna tegemist on Euroopa Parlamendi kolmanda järjestikuse osaistungjärguga, mille tööplaani ei ole lisatud infotundi nõukoguga, nagu sätestatud kodukorra artikliga 116. Kas võiksite selgitada, miks see nii on ja mis on põhjuseks ning kindlustada, et tulevikus kaitsete Euroopa Parlamendi ja selle liikmete õigust rakendada nõukogu üle parlamentaarset kontrolli.

President . – Selle kohta teeme otsuse varsti. See on seotud Lissaboni lepingu ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu uute suhetega. Euroopa Liidus on meil nüüd kahekojaline parlament. Euroopa Parlament ja nõukogu annavad seadusi välja võrdsetel alustel Liidus on suhted muutunud, kuid teen ettepaneku, et me ei jätkaks praegu seda arutelu, sest see teema saab lähitulevikus selgemaks. Täna teid, Nikolaos Chountis, et sellele tähelepanu juhtisite! See saab varsti selgeks.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Austatud president! Minu arvates on kahtlane asjaolu, pidades silmas võimalikke tulevasi muudatusi, et üks parlamentaarne õigus, täpsemalt just infotund, tühistatakse täiesti alusetult. Te ütlesite ka ise, et otsust ei ole veel vastu võetud. Sellisel juhul peaksime pigem infotunniga jätkama, kuni otsus vastu võetakse, kui ennetavalt otsusega nõustuma, mida ei ole veel tehtud. Ütlen teile ausalt, et minu arvates on see vale, sest välis- ja laienemispoliitika küsimustes ei ole nõukogu teine koda, vaid organ, kelle üle peame selgelt teostama põhjalikku parlamentaarset kontrolli.

(Aplaus)

President . – Täna teid mõlemaid selle küsimuse tõstatamise eest! Kinnitan kõigile, et tõstatan selle teema järgmisel esimeeste konverentsil, tuleval neljapäeval. Nagu te teate, siis koostatakse tööplaan nendel kohtumistel. Otsustame, kuidas see probleem tulevikus

lahendatakse. Esimeeste konverents vastutab tööplaani eest ning arutleme selle teema üle tuleval neljapäeval. Täna teid!

Jätkame tööplaaniga.

Esmaspäev

Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsioon on esitanud palve, et Tuneesia olukorra arutelu lõppeks resolutsiooni vastuvõtmisega, kuid me ei kavatsenud teha. Ettepanek on võtta teema suhtes vastu resolutsioon. Saan aru, et Daniel Cohn-Bendit tahab seda taotlust kommenteerida.

Daniel Cohn-Bendit, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (FR) Austatud president! Olete kindlasti teadlik, et Tuneesias on sündmused kontrolli alt väljunud. Meil on aga ka hea meel, et Ahmed Ben Ali on riigist lahkunud. Seetõttu on olukord järgmise mõne nädala jooksul Tuneesias väga pingeline. Arvan, et parlament peaks koostama lühikese resolutsiooni, millega küsida nõukogult ja komisjonilt väga spetsiifilisi asju. Olete kindlasti teadlik, et valimised võivad toimuda kuue kuni kaheksa nädala jooksul ning seega ei ole meil aega veebruarini oodata.

Liit peab tegutsema, peame tegutsema kohe ning meie tegevus peab põhinema resolutsioonil, mille üle peaksime hääletama neljapäeva keskpäeval. Saan aru, et olukorda arvesse võttes, on täiskogu väga entusiastlik selles suhtes, et lõpuks on võimalik Tuneesia suhtes resolutsioon vastu võtta.

Francesco Enrico Speroni, *fraktsiooni EFD nimel*. – (IT) Austatud president! Head kolleegid! Arvan, et resolutsioon ei muuda olukorda Tuneesias ning seetõttu olen selle vastu.

(Parlament lükkas taotluse tagasi)

Neljapäev

President. – Mis puudutab arutelusid, mida on peetud kodukorra artikli 122 kohaselt, on Euroopa Ühendatud Vasakpoolsete / Põhjamaade Roheliste Vasakpoolsete liitfraktsioon taotlenud arutelu „Brasiilia: Cesare Battisti väljaandmine” päevakorrast väljajätmise teemal. Rui Tavares soovib taotlust selgitada. Rui Tavares, teil on sõna!

Rui Tavares, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – Austatud president! Mõned kolleegid otsustasid päevakorda lisada kiirresolutsiooni Brasiilia keeldumise kohta Cesare Battistit Itaaliale välja anda. Ma saan nende motiividest aru, kuid selgitan teile, et hetkel ei ole tegemist inimõiguste juhtumiga. Tegemist ei ole kiireloomulise juhtumiga ning see ei ole isegi õigusriigi põhimõtte rikkumise juhtum. Lisaks on ettepanek tehtud väga halval ajal, sest Brasiilia peab tegelema riigi ajaloo kõige rängema looduskatastroofiga.

Cesare Battisti on vanglas. Ta ootab Brasiilia Riigikohtu otsust, mis ei ole lõunapoolkera suvepuhkuste tõttu hetkel koos. Ei ole põhjust kahelda selles, kas otsus tuleb sõltumatu. Avaldasin oma solidaarsust ohvri perekonnaga ning võite olla kindlad, et mulle ei sümpatiseeri ei parempoolsete ega vaskpoolsete poliitiline vägivald, kuid kiireloomulisuse võimalust peaksime pigem kasutama aruteludeks Lõuna-Sudaani olukorra, Indoneesia Buchtar Tabuni juhtumi või oma voodis surnuks tulistatud palestiinlasest mehe juhtumi üle.

Kas parlament kavatseb president Dilma Rouseffi puhul – pärast just tema pöördelist valimisvõitu ning ilma igasuguse põhjendatud formaalse põhjusega – korraldada samasuguse arutelu nagu me tavaliselt korraldame Robert Mugabe sarnaste inimeste puhul? Soovin, et eemaldaksite Brasiilia päevakorra kiireloomuliste teemade nimekirjast.

Mario Mauro, *fraktsiooni PPE nimel.* – (IT) Austatud president! Head kolleegid! Avaldan enda, oma fraktsiooni ning arvan, et ka terve parlamendi nimel kaastunnet Brasiilia inimestele ja valitsusele, keda hiljutiste ülejutuste tõttu valdab tõeline kurbus. Sajad inimesed hukkusid ning me tahame, et meie kaastunne oleks tuntav.

Samal ajal kordan nii esitajate ning loodan ka, et terve parlamendi nimel, meie kindlat kavatsust selle tema üle arutleda, kuna õigluse nõuet ei ole senini veel kuulda võetud ning kuna Cesare Battisti teema üle peab Euroopa Parlament veel arutlema, sest parlament peab oma hääle rahvusvahelisel areenil kuuldavaks tegema.

Judith Sargentini (Verts/ALE). – (NL) Austatud president! Toetan Rui Tavarese soovi, sest see ei ole kiire küsimus. Cesare Battisti on vanglas ning ei ole põhjust loota, et ta millalgi varsti vabastatakse. Minu arvates ei tohiks me sekkuda veel kohtu all olevate inimeste isiklikesse asjadesse.

(Parlament lükkas taotluse tagasi)

(Tööplaan võeti vastu) ⁽¹⁾

10. Esitatud dokumendid (vt protokoll)

11. Euroopa Parlamendi presidendi sõnavõtt olukorra kohta Tuneesias

Jerzy Buzek, *president.* – Head kolleegid! Oleme Tuneesia viimaste nädalate sündmusi jälginud suure ärevuse, kuid ka suure lootusega. Õiguspärase nõudmiste rahumeelseks kaitseks korraldatud demonstratsioonid muutusid veristeks kokkupõrgeteks, mille me hukka mõistame, kui Tuneesia ametkonnad pöörasid oma kodanike vastu. Täna mälestame nende sündmuste ohvreid. Avaldame sügavat kaastunnet kõigile neile, kes kaotasid perekonna või sõbrad. Eriliselt mäletame kokkupõrgete esimest ohvrit, noort meest, kelle nimi oli Mohamed Bouazizi. Tema traagiline žest on igaveseks jäänud Tuneesia ühiskonna demokraatliku tundmuslaine sümboliks. Vaikigem minutiks meie Tuneesia sõprade mälestuseks! Palun tõuske!

(Täiskogu tõusis ja järgnes minutiline vaikus)

Täna teid! Head kolleegid! Jasmiinrevolutsioon jätkub. Tegemist on tõeliselt ajaloolise ajaga mitmest seisukohast vaadatuna. Tahaksin tunnustada Tuneesia kodanikke nende julguse ja meelekindluse eest. Nendest saavad alguse muutused, kuid see on alles pika teekonna algus. Eurooplastena jagame Tuneeslaste eesmärke ning soovime koos nendega sellele teele asuda, et need eesmärgid täielikult saavutada. Eurooplased on eriti tundlikud sotsiaalse õigluse, võrdsete võimaluste, sõnavabaduse, demokraatia, tõelise pluralismi ning iseenda poliitilise tuleviku kujundamise võimalikkuse suhtes. Seetõttu ei jää me täna ükskõikseks. Lisaks soovime, et muutused oleksid oma olemuselt rahumeelsed. Need peavad teenima õiglust ning õigusriigi põhimõtteid. Lisaks on meil ka mõned fundamentaalsed nõudmised. Esiteks tuleb vabastada kõik need, kes on meelevaldselt

⁽¹⁾ Teised tööplaani muudatused (vt protokoll)

arreteeritud. Teiseks on vajalikud sõltumatud uuringud tõsiste korruptsioonisüüdistuste ning hukkumiste ja jõu kuritarvitamiste kohta. Kolmandaks: läbipaistvad ning tõeliselt demokraatlikud presidendi- ja parlamendivalimised, mida jälgivad kohalikud ja välisvaatlejad; ning neljandaks toetame püüdlusi luua rahvuslikul ühtsusel põhinev valitsus, mis esindaks kõiki tuneeslasi.

Euroopa Liit ja Tuneesia on partnerluse kaudu olnud seotud aastaid. Nad on meie naabrid teisel poole Vahemerel. See partnerlus peab eelkõige teenima meie kodanike huve, nii tuneeslaste kui ka eurooplaste. Meie partnerlus, kui see on usaldusväärne ja oluline, peab toetama tuneeslasi nende teel, mille tulemuseks on põhjalik muutus. Peame aitama tuneeslastel edu saavutada. Head kolleegid! Toetagem tuneeslasi!

Štefan Füle, komisjoni liige . – Austatud president! Hiljutine rahvaülestõus Tuneesias on riigi nüüdisajaloos pretsedenditu sündmus. 2010. aasta 17. detsembril pani noor ülikoolilõpetanu puhta meeleheite tõttu ennast põlema pärast seda, kui politsei oli temalt puu- ja juurviljad ära võtnud, mida ta elatise teenimiseks müüs. Vähem kui kuu aega hiljem on üleriigilised demonstratsioonid kaasa toonud president Ben Ali püsiva lahkumise.

Euroopa Liit on režiimi viimaste päevade mahasurumistega kaasnenud vägivalda hukka mõistnud. Hetkel on julgeolekuolukord endiselt ebakindel. Endiselt teatatakse rüüstamistest ja vägivallast. Tuneesia on endiselt väga delikaatses etapis, kuigi esimesed uudised riiki ühendava valitsuse moodustamisest on just teatavaks saanud.

Teatud ebakindlusest hoolimata on tuneeslaste sõnum vali ja selge. Tuneesia soovib saada stabiilset demokraatiat, mis austab täielikult põhiõigusi ja -vabadusi. Soovitakse vabasid ning õiglast, kaasavaid valimisi. Inimesed soovivad oma ajaloos uuel lehel alustada ning meie soovime neid nendes püüdlustes toetada. Põhiseaduse austamine ja meetmed, mida hetkel võetakse, et tuua kokku riiklikult solidaarne valitsus, on sammud õiges suunas.

Loomulikult on see alles algus. Euroopa Liit ei ole kunagi lõpetanud Tuneesiale meeldetuletuste tegemist endale võetud rahvusvaheliste kohustuste kohta inimõiguste ja põhivabaduste vallas. Alates minu ametiaja algusest, tegelikult alates minu esimesest ärakuulamisest siin täiskogul, olen korrutanud, et edasiarendatud staatus tähendab selgelt ka põhjalikumaid kohustusi meie suhte kõikides valdkondades, sh põhivabaduste ja inimõiguste valdkondades.

Euroopa Komisjoni nimel olen rõhutanud kõikidel Tuneesia ametnikega korraldatud kohtumistel, et nad peavad endale võetud demokraatia ja inimõigustega seotud kohustusi täitma. Edasiarendatud staatuse tegevuskava läbirääkimiste esimesel kohtumisel nõudsin isiklikult, pretsedenditult ja väga selgel viisil, et uue karistusseadustiku artikli 61a mis tahes kasutamist tõlgendatakse meie silme läbi edasiarendatud staatuse ning meie jagatud väärtustega ebasobivaks.

Muuseas, kui mõlema osapoolle seas on endiselt veel skeptikuid, kes arvasid, et neid väärtusi jagatakse ainult teoorias, siis peaksid nad üha uuesti kuulama viimaste nädalate ja päevade häält Tuneesia tänavatelt. Mis see siis oli, kui mitte demokraatia ja suurema majandusliku õigluse pühalik nõudmine.

Nagu ma koos Catherine Ashtoniga hommikul ütlesin, on Euroopa Liit valmis toetama tõeliselt kaasavat valimisprotsessi koos vastavate garantiidega. Loodame, et selle korraldamisviis tehakse võimalikult kiiresti teatavaks pärast seda, kui riikliku ühtsuse valitsus on kokku pandud ning oma tööd alustanud. Oleme valmis pakkuma viivitamatut

abi valimisprotsessi ettevalmistamisel ja organiseerimisel ning ka jätkuvat tuge tõelisele demokraatlikule üleminekule.

Lisaks valmistame ette ka laiahaardelisemat komplekti, et muu hulgas kohe, kui olukord stabiliseerub, toetada majandusarengut, suurema tähelepanu pööramist Tuneesia noorte sotsiaalprobleemidele ning õigusriigi põhimõtte ning kohtunike kokkuviiimist.

Loomulikult konsulteerime selles protsessis ka edaspidi vahetult täiskogu ning liikmesriikidega.

Euroopa naabruspoliitika põhineb Euroopa Liidu ja selle partnerite jagatavatel olulistel väärtustel: demokraatia, inimõigused ning vabaturumajandus eesmärgiga ehitada koos üles ühiselt jagatava demokraatia, stabiilsuse ja jõukuse ala. Komisjon on alati rõhutanud, et need väärtused on nii meist lõunas kui ka idas asuvatele naabritele suunatud naabruskonna poliitika väga oluline komponent.

Tuneesia on oma tugeva keskklassi, kõrge haridustaseme, Euroopa läheduse ning üldise mõõdukusega heas positsioonis, et astuda suur samm demokraatia poole, mida inimesed on nüüd nii jõuliselt ja julgelt nõudnud, ning arvan, et kõik peaks nõustuma sellega, et ka Euroopa Liit on demokraatlikust, jõukast ning stabiilsest Tuneesiast väga huvitatud. Meil on Tuneesiaga pikaajaline ja kindel suhe ning meie rahvaste ja äriühingute vahel on tihedad sidemed. Minu ning ka komisjoni asepresidendi / liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja soov on see, et kindlustaksime nüüd uute kohustuste põhjal kahepoolseid suhteid meie partneri juhtidega, austades seejuures õigusriigi põhimõtet ning -vabadusi ning pöörates tähelepanu majanduslikele ja sotsiaalsetele reformidele.

Anname endast parima, et aidata Tuneesia inimestel oma soove tegelikkuseks muuta.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, *fraktsiooni PPE nimel.* – (ES) Austatud president! Hiljutised Tuneesia sündmused peaks meid ärgitama vähemalt kahte teemat vastutustundlikult analüüsima. Esiteks, kas demokraatlike vabadusteta riikide praegust olekut toetavad poliitilised suunised ikka tõepoolest aitavad kaasa stabiilsuse säilitamisele, praegusel juhul meie vahetus läheduses.

Teiseks, austatud president, peame analüüsima, kas Ahmed Ben Ali kadumine poliitiliselt maastikult on piisav, et tagada tõeliselt demokraatlik üleminek.

Austatud president! Minu arvates, on vastus mõlemale küsimusele eitav. Seetõttu, Štefan Füle, tuleb põhjalikult analüüsida, miks naabruspoliitika ei ole Barcelona protsessi vaimus avaldanud plaanitud demokratiseerivat mõju ning kuidas meie võiksime või peaksime seda muutma.

Teiseks on meile paljudest kogemustest teada, et võimuvaakumi korral asendavad kõige radikaalsemad ning ekstreemsemad asjaosalised protsessi, võtavad selle üle ning proovivad seda nurjata.

Austatud president! Kui soovitakse kaitsta ainult vabadust, siis ei ole ekstreemsus pahe. Kui soovitakse kaitsta ainult õiglust, siis ei ole mõõdukus pahe. See eetiline kohustus tähendab, et Euroopa Liit peab tegema kõikvõimalikke pingutusi aitamaks tagada, et seda protsessi rajalt kõrvale ei lükata.

Toetan seda, mida Štefan Füle Tuneesiale valimisabi osutamise kohta ütles, kuid arvan, et veelgi olulisem on minna samm kaugemale ning toetada Tuneesiat Euroopa Liidu valimiste vaatlusmissiooniga. Mitte ainult selle pärast, austatud president, et see eetiline kohustus

on Euroopa Liidu geneetilise koodi osa, peaksime nii käituma, vaid ka seepärast, et see on ka meie endi huvides: sest ei ole mõtet reisida äriklassis, kui turistiklassis on kohvipommiga reisija.

Pier Antonio Panzeri, *fraktsiooni S&D nimel*. – (IT) Austatud president, head kolleegid! Ka meie oleme mures selle pärast, mis Tuneesias toimub, ning oleme kurvad, et nende demonstratsioonide jooksul on nii palju inimesi hukkunud.

Uus ja segane olukord, mis algas pärast eelmise presidendi Ben Ali põgenemist, peab nüüd lõppema eesmärgiga, mida nii paljud inimesed soovinud on: enamiku elanikkonna ootustele vastavate majandus- ja sotsiaalreformide algus ning demokraatlike foorumite tekkimine, mis garanteeriks, et kodanikuühiskond ning eri opositsioonijõud on üha rohkem kaasatud poliitilisse ellu ja valitsuse moodustamisse.

Loomulikult on kõikidel riikidel õigus ise oma rada valida, kuid me oleme väga huvitatud sellest, et need reformid ellu viidaks ning muutused oleksid tõelised, mitte lihtsalt puru silma ajamine. Tuneesias toimuv tekitab meis kõigis ning Euroopas, koos kõikide selle viivituste ja vigadega, küsimusi.

1995. aastal käivitas Euroopa Liit Vahemere piirkonnaga Barcelonas partnerlusprogrammi. Selle alla pidi kuuluma nii poilitiline, majanduslik, sõjaväeline kui ka isegi sotsiaalne ja inimesi puudutav koostöö, kuid isegi mitte kahes olulisimas valdkonnas ei ole seda eesmärki saavutatud. Majanduse seisukohast vaadatuna on piirkondlike ja infrastruktuuriprojektide maht selgelt vähenenud, sest liikmesriikide rahalised vahendid ei jõudnud kunagi kohale ning komisjoni vahendid on ootel. Lubatud vabakaubandustsooni ei eksisteeri ning kõige ilmselgem läbikukkumine on olnud poliitilisel tasandil – peame sellest täielikult teadlikud olema, austatud volinik.

2008. aastal asutati Vahemere Liit, kuid see on kõigest Potjomkini küla. 2010. aasta novembris toimuma pidanud tippkohtumine on teadmata ajaks edasi lükatud. Probleem seisneb selles, et eri Euroopa valitsused ei ole tõelisest koostööst huvitatud. Nad eelistavad säilitada suhteid kahtlaste režiimidega, mis on väga tõsiselt pühendunud ebademokraatlikult hallatavate loodusvarade kaitsmisele, samal ajal kui miljonite noorte ainukeseks tulevikuväljavaateks on emigratsioon, mis on muutumas järjest raskemaks.

Seega ei ole suur üllatus see, et majandus- ja sotsiaalkriisist sütitatuna on Tuneesia demonstratsioonid transformeerunud tsunamiks, mis võib eksisteerivale võimustruktuurile suurt mõju avaldada. Euroopa poliitilisest reaalsusest ei ole islamistliku fundamentalismi hirmust tingituna enam kasu ning võib-olla on saabunud aeg lükata viimaks kõrvale see postkolonialistlik suhtumine, mis vahetevahel kipub Põhja-Aafrika riikidega suhtluses esile kerkima.

Tõepoolest, võttes lähtekohaks Barcelona, vajab Euroopa uut visiooni oma lõunapoolsetele piirialade ja Vahemere tarbeks, mis peab ühtlasi olema varasemast usaldusväärsem. See tähendab senini meile järgnenud partnerluse ja naabruskonna poliitika täielikku ülevaatamist ning nõuan, et tegeleksite sellega, austatud volinik. Me ei saa varjata asjaolu, et nii komisjon kui ka nõukogu olid isegi valmis alustama Tuneesiaga edasiarendatud staatuse lepingu läbirääkimisi. Senini ei ole selgitatud kriteeriume, mille alusel arvati, et see kõik võiks olla võimalik.

Peame muutma viise, vahendeid ning ütlema komisjonile ja nõukogule, et seda on võimalik saavutada, näidates üles rohkem veendumust parlamendile Vahemere riikidega uue

partnerlusidee väljatöötamise ja kohandamise rolli andmisega. See kõik ei ole mitte ainult nende riikide, vaid eelkõige Euroopa huvides.

Paljustest probleemidest, mis Euroopal tunduvad olevat, saadakse jagu ja need lahendatakse ainult kõiki Maghrebi riike hõlmava tulemusliku ja tõhusa partnerluse kaudu. Majanduslike ja demokraatlike reformide toetamine ning samal ajal kõikide terrorismi- ja fundamentalismivastaste vajalike meetmete realiseerimine on keeruline, kuid see on ainuke võimalik valik.

On põhjust loota, et see traagiline ja karm õppetund, mille Tuneesia annab, võib aidata meil kõigil paremini aru saada sellest, mida on Euroopa tegevusi arvesse võttes mõtet teha ning mida tasub muuta.

Marietje Schaake, *fraktsiooni ALDE nimel*. – Austatud president! Kiidan Tuneesia inimesi nende vapruste, julguse ja järjepidevuse eest nõuda võimalusi ja vabadust ning loodan, et kõik osapooled hoiduvad vägivalla kasutamisest ning et varsti toimuvad vabad ja õiglased valimised.

Kodanikud astusid välja rõhuva režiimi vastu, milles kasutati kuule ning tapeti noorsugu. Ainult nõrgad valitsused lähevad nii kaugele, selleks et säilitada oma tehiskult omandatud korrumpeerunud võimu ja rikkust. Režiimide seaduspärasus tuleneb oma kodanikele heaolu pakkumisest, mitte ülikoolide sulgemisest ning teabele ja vabale kommunikatsioonile juurdepääsu keelamisest.

Teabele juurdepääsu puhul tasub mainimist, et Tuneesia opositsioon kasutas Interneti, millest on saamas kõikjal üle maailma paiknevate rahumeelsete opositsioonide üha vajalikum vahend. Mina sain Tuneesia kodanikuliikumise ülestõusust teada Interneti ning pealtnägijate veebi postitatud materjalide kaudu, kuid vastuhakk pidi kestma umbes kuu aega, enne kui peavoolumeedia ning juhtivpoliitikud tänavatel toimuva reaalsuse peale üles ärkasid.

Samal nädalal, eelmisel nädalal, pakkus Prantsuse välisminister Tuneesia valitsusele abi, lubades abistada politseid ja saata märulipolitseinikke. Kuidas reageerib komisjon sellele pakkumisele ning kus oli abi kodanikele, nende õiguste kaitsmisel?

(Aplaus)

Tuneesia valitsuse ja rahva kokkupõrge toimus samal määral Interneti virtuaalsetel kiirteedel kui tänavatel. Teada oli, et Tuneesia valitsus on filtreerimis- ja tsenseerimistarkvara vallas üks edasijõudnumaid ning viimaste kuude jooksul ei hoitud kokku pingutustelt nende tehnoloogiate abil oma inimesi represseerida. Rõhuvad režiimid kõikjal maailmas jätkavad sõnavabaduse vaigistamiseks tehnoloogiate kasutamist.

Täna on Martin Luther Kingi päev ning Martin Luther King ütles, et ühel hetkel muutub vaikus reetmiseks. Austatud volinik Štefan Füle, see hetk on saabunud! Ameerika Ühendriigid on kaotanud märkimisväärselt usaldusväärsust võitluses Interneti-vabaduse juhtpositsiooni nimel.

ELil seisab ees võitlus, millest räägime täna, kui puudutame lähenevate Ungari seaduste teemat. Noorte, vabadust armastavate inimeste põlvkond kõikjal üle maailma näeb aga Tuneesia sümboolset eeskujut ja otsib ELilt tuge ja ei ole põhjust, miks me ei peaks asuma juhtpositsioonile inimeste vabaduste kaitsmisel, ka Internetis.

Daniel Cohn-Bendit, *fraktsiooni Verts/ALE nimel. – (FR)* Austatud president! Head kolleegid! Tunnistan, et oleksin soovinud, et Euroopa Parlament tunneks samasugust uhkust nagu tuneeslased, kes suutsid diktaator Ben Ali alistada.

Head kolleegid! Diktaator on võimult tõugatud, kuid diktatuur ja diktatuuri struktuur on Tuneesias endiselt olemas. Peame nüüd olema väga ettevaatlikud. Euroopa valitsused ning siinse parlamendi enamus on aastaid diktatuuri struktuuri ja Tuneesia diktaatorit toetanud. Alles eelmisel nädalal lükkas enamik fraktsioone Tuneesia teemal arutelu tagasi ning keeldusid Ben Alid hukka mõistmast.

Prantsusmaa välisministri tegevus on kõige hilisem näide Lääne kaasosalusest. Miks nii? Selle põhjus on hirm, sest inimesed kartsid islamit. Meil on põhjust peljata islamistlikku diktatuuri, kuid mis on nendel noortel, nendel tuneeslastel, kes ei olnud üldse islamistlikud ja kes võitlesid vabaduse eest, sellega pistmist? End ohvriks toonud Mohamed Bouazizi on Tuneesia Jan Palach ja kui Jan Palach ennast ohvriks tõi, seisis terve parlament ta selja taga. Me ei ole suutelised Mohamed Bouazizit isegi mitte toetama – see on tõde selle parlamendi kohta.

Nüüd peab komisjon tegutsema. Ta peab ütlema ainult ühte asja. Komisjon peab tuneeslastele ütlema, et kahe kuu jooksul ei ole võimalik korraldada demokraatlikke valimisi riigis, mis just diktatuuri kütkeist vabanes. Riigis ei ole demokraatlikku alust. Puudub sõnavabadus ning meedia, raadio ja televisioon ei ole vabad. Riiklik trükikoda on ainuke asi, mis on järel.

Seetõttu palun komisjonil võtta raha assotsieerimislepingust ning kasutada seda selleks, et toetada Tuneesias sõnavabadust, mitte toetada Tuneesia valitsusorganisatsioone.

Teiseks ei ole üleminekuvalitsus riikliku ühtsuse valitsus. Miks? Sest enamik võidelnutest või põgenenutest ei ole veel tagasi pöördunud ning neid ei ole tunnustatud. Seetõttu on vaja aega, et demokraatlikud väed, mitte need väed, mida Ben Ali tunnistas, vaid tõeliselt demokraatlikud väed, saaksid välja kujuneda.

Euroopa Liit peab demonstreerima, et Tuneesia sündmused aitavad meil mõista kõiki Araabia riike ning annavad meile nende riikide suhtes lootust. Demokraatia ja islam võivad kokku kuuluda ning kui me suudame toetada Tuneesias tärkavat demokraatiat, siis näeme, et Egiptuses, Jordaania ning Süürias ja mujal tõuseb rahvas ja tõusevad inimesed diktaatorite vastu üles.

Meil lasub kohustus, kõigil meist, sest lõppude lõpuks demonstreerib Tuneesia, kes on osa araabia maailmast, et lootus vabadusele, mida nägime 1989. aastal idabloki riikides, on uuesti sündimas sellises riigis nagu Tuneesia. Järgmisena näeme selle sündi Alžeerias ning pärast seda Egiptuses ja Jordaania.

Just selle pärast on mõeldamatu, et Euroopa Parlament võiks jääda istuma ning öelda midagi sellist: „Jah, võib-olla – me ei tea.” 1989. aastal ei teadnud me, millega Poolas asjad lõppevad. Me ei teadnud, mis saab Gorbatšovi juhtimisel Venemaast. Kui me soovime iga kord garantiid, kui inimesed vabadust nõuavad, see tähendab, kui me soovime, et nad kinnitaksid meile, et olukord kulgeb kindlasti teatud suunas, siis ei toeta me iialgi vabadust. Palun seetõttu komisjonil tegutseda, anda neile midagi, demonstreerida tuneeslastele, et praegune reaalsus on selline, mis toetab demokraatiat ega toeta enam diktatuuristruktuuri.

(Aplaus)

Charles Tannock, *fraktsiooni ECR nimel.* – Austatud president! Tuneesia ülestõus peegeldab ilmselgelt rahva rahulolematust riigi poliitilise stagnatsiooni ja selle majanduse suhtelise stagnatsiooniga. Valitseva perekonnaeliidi räige korrupsioon ning rikkus oli täielik kontrast suure vaesuse ja töötusega tavaliste inimeste seas.

Riigi endine president Ben Ali maksis kõige karmimat hinda selle eest, et ta ei rahuldanud oma inimeste ootusi ja lootusi, kuid ma ei nõustu mõne hinnanguga, eriti roheliste fraktsiooniga, et tema valitsus oli araabia maailma üks rõhuvamaid valitsusi. Tuneesia on mõneti olnud hea näide nüüdisaegsest, ilmalikust ja progressiivsest Araabia riigist. Näiteks keelati polügaamia ja loorid ning soodustati turismi ja otseinvesteeringuid välisriikidest.

Tuneesia on suutnud ära hoida vägivaldsete pühasõdalaste katseid, õõnestada riigi ilmaliku ühiskonna terviklikkust. Seetõttu on väga oluline, et Tuneesia poliitilised juhid, need uued juhid, kes nüüd nähtavale tulevad, kaitseksid seda pärandit, sest salafistidest äärmuslased püüavad kaost ja rahunutust kindlasti oma huvides ära kasutada, mis aitab neil ohtlikke plaane edasi arendada, ning see ohustab ilmselgelt ka Euroopa poliitilisi eesmärke, sealhulgas välispoliitika eesmärke.

Tuneesia uued poliitilised juhid peavad ka mõistma, et ebapiisav juhtimine ning suur ebavõrdsus on soodne pinnas vägivaldse radikalismi tekkeks. Mulle annab julgust asjaolu, et ajutised juhid on lubanud märkimisväärsed reforme, sest sellisele teele asumine tugevdab väga Tuneesia ja Euroopa Liidu suhteid. Vahepeal kutsub minu fraktsioon julgeolekujõude ennast maksimaalselt ohjeldama ning soovib endise režiimi presidendi turvameeskonna juhtkonna arreteerimist ja kohtu alla andmist, kes on vastutavad süütute kõrvalseisjate pihta avatud tule eest viimastel päevadel, püüdes kasutult riiki destabiliseerida. Täna sõjaväge professionaalsuse eest valitsuse institutsioonide kaitsmisel!

Meie ELis peame Tuneesia uuele ühisvalitsusele pakkuma kõiksugust abi ning andma igasugust abi ka ELi kodanikele, sealhulgas Briti kodanikele, kes on Tuneesiasse lõksu jäänud, kuna olid sel ajal seal puhkusel.

Marie-Christine Vergiat, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (FR) Austatud president, head kolleegid! Olen uhke ning emotsioonidest tulvil, et saan siin täiskogul kõnelda oma Euroopa Ühendatud Vasakpoolsete / Põhjamaade Roheliste Vasakpoolsete liitfraktsiooni eest.

Väga vähesed meist siin täiskogul on hukka mõistnud Tuneesia režiimi kuritegelikud teod ning selle, mida pidid kogema inimesed, kes kõigest hoolimata julgesid režiimi kritiseerida ning selle tegevused hukka mõista, eriti just inimõiguste kaitsjate piinamise.

Selleks oli vaja 26aastase noore mehe eneseohverdust, et Tuneesia rahvas pea tõstaks ning enam ei kardaks, sest nad tundsid ennast üpris üksikuna. Seal sündis lootus vabadusele. 50 inimest pidi hukkuma, enne kui Euroopa Liit julges teha vaoshoitud avalduse, mis kutsus üles jõu tarvitamise piiramisele, kuid mis ei seadnud kahtluse alla ELi ja Tuneesia puutumatult püha partnerlust ega mõistnud hukka vägivalda, austatud volinik Štefan Füle. Vähemalt kuni laupäevani. Hetkel võime vähemalt öelda, et Tuneesia režiim ei ole teist pärast teie ametissenimetamist peaaegu midagi kuulnud.

Sõnad „vaoshoitus jõu kasutamisel” jäid mulle kurku kinni. Euroopa Liit on olnud tumm, kui Maghrebi delegatsiooni arglik avaldus välja arvata. Alles laupäeval võtsite selle vastu sõna, austatud president, ning täna lükkas Euroopa Parlamendi enamus tagasi kirjaliku resolutsiooni. Siiski suudavad Euroopa ametkonnad häälekamad olla teiste režiimide suhtes. Prantslasena tean, mis on Prantsusmaa valitsuse kohustused, ning ma ei hakka meie

välisministri ettepanekuid üle kordama. Ilmselgelt ei ole mõne inimese jaoks koloniaalajastu veel läbi saanud, kuid loodame, et see kõik on jäänud ajalukku.

Tänu Tuneesia inimeste julgusele on Tuneesia ime, mis on mõne siinse inimese jaoks nii armas, mõne päeva jooksul kokku kukkunud ning tema tõeline pale on esile tulnud. Täna on Euroopa Liidul tähtis kohustus seista demokraatliku ülemineku ajal Tuneesia inimeste kõrval ise sellesse sekkumata. Euroopa Liit peab valimisprotsessi vaatlema ning kindlustama, et sõltumatu uurimiskomisjon toob vägivalla ja korruptsiooni kohta kõik päevavalgele. Tuneesia rahvast ei tohi enam röövida. Ben Ali ja Trabelsi perekonna varasid ei tohiks mitte ainult vaadelda, vaid need tuleks külmutada.

Euroopa Liit on siinkohal ebaõnnestunud. Kulub kaua, enne kui tuneeslased saavad enesekindluse tagasi. On tõsi, et olukord on praegu endiselt keeruline, ning see, mis riigis toimub, võib olla hea eeskuju tervele Maghrebi piirkonnale. Teame, et sarnased ülestõusud võivad toimuda kõikides nendes riikides, kus Lääne huvid on kohalike inimeste huvidest olulisemad. Alžeerias, Egiptuses ja Mauritaaņas on ennast ohvriks juba toodud. Demokraatia ja inimõiguste küsimuses on aeg liikuda sõnadelt tegudele. Euroopa Liidul on aeg oma partnerlused Lõuna riikidega restruktureerida ning need lõpuks luua demokraatlike tingimuste ning inimõiguste ja võrdsuse austamise baasil. Vastasel juhul rajab see ise fundamentalistidele teed.

Gerard Batten, *fraktsiooni EFD nimel*. – Austatud president! Arutelu alguses rääkisite vabadest ja õiglastest valimistes ning heast esinduslikust valitsusest ning palusite meil tuneeslasi toetada.

Ükski demokraat ei vaidleks sellele vastu. Inimesed taluvad ebakompetentseid, korruptiivseid valitsusi kaua, aga kui neile liiga palju survet avaldada, siis hakkavad nad mässama. Sisejulgeolekuteenistuste seisukoht on see, et mis tahes elanikkond peab vastu ainult kolm päeva pärast toiduvarede lõppemist, enne kui märatsemised ja kodanikurahutused algavad.

Kas Tuneesia ja Euroopa Liidu sündmuste vahele võib tõmmata paralleele? ELi valitsemine on ebademokraatlik ja -kompetentne. ELis on poliitiline klass, kes on oma rahva soovidest aina kaugenemas. Otseste ELi poliitiliste suuniste tulemusena on paljudes Euroopa riikides töötus noorte seas suur. Mässud ja kodanikurahutused toimuvad ka juba Kreekas, kuna riik on lihtsalt ideoloogiliselt võtnud endale kohustuseks Euroopa ühisrahale truaks jääda. Sellised riigid nagu Hispaania, Portugal ning Iirimaa võivad Kreekale varsti järgneda, kui nende majandus euro hullusärki ära ei mahu.

Ärge arvake, et see ei või Euroopa riikides juhtuda. Kui valitsustest saavad inimeste vaenlased, siis hakkavad inimesed lõppude lõpuks mässama.

Nõustun sellega, mida te oma sissejuhatuses ütlesite, kuid rakendagem neid põhimõtteid nii Euroopas kui ka teistes maailma riikides!

President . – Päevakorrapunkt on ammendatud.

12. Ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused (arutelu)

President . – Järgmine päevakorrapunkt on Catherine Stihleri siseturu ja tarbijakaitse komisjoni nimel esitatud teise lugemise soovitus nõukogu seisukoha kohta esimesel lugemisel, Euroopa Parlamendi määruse vastuvõtmise kohta ning nõukogu kehtestatud ühtlustatud tingimuste kohta ehitustoodete turustustingimuste puhul ning nõukogu

direktiivi 89/106/EEÜ (10753/3/2010–C7-0267/2010–2008/0098(COD)) (A7-0343/2010) kehtetuks tunnistamise kohta.

Catherine Stihler, raportöör . – Austatud president! Väga hea on alustada uut aastat selle arutelu ning homse hääletusega eesistujariigi Belgia ajal saavutatud kokkuleppe üle, mis puudutab ehitustoodete olulist raportit.

Alustan sellega, et tänan kõigepealt kõiki kolleege, kes raske töö, tähelepanelikkuse ning pühendumusega selle ettepaneku reaalsuseks tegid! Soovin ametlikul tänada ka IMCO sekretariaati ning eelmist eesistujariiki Belgiat, eriti volinikke Vertessenit ja Haeryncki nende suure töö eest!

Raportis tsiteerisin poeeti Robert Frosti tsitaati „*Good fences make good neighbours*” (ee tugev piir teeb headeks naabriteks) (vihjava küsimärgiga). See on oluline, et säilitaksime hoo, et saada valmis siseturg ning lõhkuda kaubandusbarjäärid. Nagu Mario Monti oma ühtse turu raportis tunnistab, on Euroopa endiselt nn turuehitamise etapis, mis eeldab piiriüleste tegevuste takistuste lõhkumist, üleliigsete riiklike administratiivsete ja tehniliste barjääride kaotamist ning kontserni vastuseisu ületamist.

Selle ettepanekuga oleme püüdnud ühtset turgu tõhusamalt toimima panna, oleme püüdnud juurutada selgemaid ja läbipaistvamaid süsteeme, et turul olevad tooted vastaksid kõige kõrgematele standarditele ning et ehitustööstusel oleks kauplemiseks õiglasem turg.

Hetkel seisab ehitustööstus silmitsi 2008. aasta üleilmsest finantskriisist tingitud majandusprobleemidega, mida omakorda võimendab majanduse aeglane taastumine kõikjal ELis. Me ei tohiks kunagi unustada, kui oluline sektor ehitustööstus on: selles sektoris töötab 12 miljonit ELi kodanikku ning 26 miljonit ELi kodanikku sõltuvad sellest. Kokku toetub sektorile 38 miljonit inimest. Majanduskasvu taastumiseks on ehitussektor väga oluline töökohtade ja tööhõive seisukohalt vaadatuna.

Samuti on see üks ohtlikumaid töövaldkondi. Saksamaal, kus ohutusnäitajad on kõige paremad, hukkub surmaga lõppenud õnnetuse tagajärjel näiteks üks töötaja 5000st. Ehitusel iga päev töötavate töötajate tervislikku heaolu ning ohutust tuleks alati meeles pidada ning see on oluline, et seda raportis tunnistataks.

Seda meeles pidades suutsid mõlemad osapooled jõuda mingisugusele kokkuleppele ohtlike ainete märgistamise teemal, et raport oleks REACHiga kooskõlas, kuid aitaks ka neid, kes töötavad selliste toodetega, mis minevikus on põhjustanud kroonilisi konditsioone ja surmajuhtumeid. Sellised tingimused nagu asbestiga seotud mesotelioom ning mõnel määral ka töötingimustes ja tolmu sissehingamisest tingitud krooniline takistav kopsuhaigus.

Ohtlike ainete korralik märgistamine võib olla abiks selliste kopsukonditsioonide all kannatavatele inimestele ning see on näide meie töö läbipõimumisest. Mul on hea meel asjaolu üle, et raport koostati ning lõpetati Euroopa kopsuaasta käigus. Kopsude tervis jääb väga sageli tähelepanuta ning mul on väga hea meel, et parlament selle olulisust tunnistas.

Lühidalt kommenteeriksin ka väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate teemat. Parlamendis soovitatakse tungival, et mõtleksime kõigepealt väikeses mastaabis, ning seda peaksime kõikjal oma töös meeles pidama. Seetõttu õnnestus meil luua teine vool väiksematele kontsernidele, et nad saaksid oma tooteid siseturul pakkuda ning süsteem peaks muutma

väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele odavamaks ja praktilisemaks ka suurema turuosa saavutamise, mis võib nende kauplempotentsiaali ainult suurendada.

Mis puudutab eraldiseisvat teemat läbipaistvuse kohta – täpsemalt selle kohta, kes tegutsevad koos tehniliste organitega ning kuidas nad tegutsevad –, arvan, et oleme liigutanud organeid, kes kiidavad tooteid heaks rohkem, kui algselt ette nähti. Ainult protsesside läbipaistvus ning toodete heakskiit võib lõhkuda täna Euroopa Liidus eksisteerivad seinad ja barjäärid. See peaks olema abiks ELi ettevõtetele ning just mikroettevõtetele suunatud eritingimustest peaks samuti nendes karmides majandustingimustes abi olema.

Peaksime Euroopa Liidus püüdlema alati parema regulatsiooni poole. Koos variraportööridega muutsin raporti neid löike, mis ei ole enam olulised või olid nii segased, et keegi ei suutnud neid selgeks teha või kindlustada nende elluviimist. Sellise tööstuse nagu ehitussektori puhul on väga oluline, et reeglid oleksid selged ning ootan põnevusega neid muutusi, mida need muudatused ellu hakkavad kutsuma.

Skaala on suur ning ülesandeid on palju, kuid need uued reeglid jõustuvad järgmise 24 kuu jooksul liikmesriikides ning need on ehitussektorile abiks, kui püüame tekitada majanduskasvu ning seeläbi töökohti.

Antonio Tajani, komisjoni asepresident. – (IT) Austatud president! Head kolleegid! Esiteks tänaksin presidenti, kes teeb meile au, juhatahes arutelu teemal, mis on väga oluline nii tööstuspoliitika kui ka siseturu seisukohalt! Täna ka raportööri Catherine Stihlerit, kes selle ettepanekuga põhjalikku tööd tegi. Tänu tema pühendumusele oleme teisel lugemisel jõudnud kokkuleppele.

Täna siiralt ka kõiki variraportööre ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni esimeest Malcolm Harbouri! Teie kollektiivsed pingutused olid väga olulised pöördepunkti saavutamisel, Euroopa institutsioonide läbirääkimistel selle eriti tehnilise toimiku küsimuses.

Komisjon toetab parlamendi ja nõukogu teisel lugemisel saavutatud kompromissi, sest hoolimata selle tehnilisest iseloomust on toimik väga oluline. Ehitustoodete määrase vastuvõtmine tähendab hindamatult olulist sammu terve Euroopa ehitussektori jaoks. Ehitustoodete osakaal Euroopa sisemajanduse kogutoodangust on 3% ning tööhõive seisukohast vaadatuna moodustab ehitussektoriga seotud tegevuste osakaal 6,5% Euroopa SKTst ning 7,5% tööhõivest. See tähendab, et kokku moodustab ehitussektor Euroopa majandusest 10%, nagu raportöör oma kõnes ära märkis.

Lisaks tähendab ehitustoodete määrase vastuvõtmine olulist sammu edasi õigusloome lihtsustamise ja parandamise suunas, muutes ehitustoodete siseturgu samal ajal ühtsemaks. See oli ka Euroopa väikeettevõtlusalgatusse „Small Business Act” pühalikult talletatud põhimõtete esimene praktiline realiseerimine. Kehtima hakates varustab ELi seadus lõppude lõpuks Euroopa ettevõtteid, eriti just mikroettevõtteid töövahenditega, mis on neile kasuks mitte kahjuks, mis tähendab, et ei ole ankeetide täitmist, bürokraatlikke protseduure ega lisakohustusi.

Ma ei saa sellesse tulemusse teistmoodi kui rahuloluga suhtuda, eriti kui võtta arvesse lahendusi kolmele probleemile, mida minevikus peeti keerulisemateks. Esiteks, võttes arvesse ohtlikke aineid, koostab komisjon sellel olulisel teemal raporti, hoides parlamenti arenguga kursis ning vajaduse korral esitab ka täiendavaid seadusandlikke ettepanekuid.

Teiseks, mikroettevõtete tarbeks on ette nähtud erikohtlemine, mida on alati peetud oluliseks, et kindlustada algatuse „Small Businesses Act” põhimõtteid. Saavutatud tulemus täidab selle kriteeriumi, kuna see säilitab mikroettevõtete lihtsustatud menetluste võimaluse.

Lõpuks on mitmest teksti osast näha vajadus vähendada ettevõtete administratiiv- ja testimiskohustusi, juurutades osalt lihtsustatud menetlusi CE-märgise taotlemiseks ning säilitades Euroopa tehnilise hinnangu kasutamise valikulisena.

Igal juhul, nagu esimesel lugemisel nõukogu seisukohale kinnitatud Euroopa Komisjoni seisukoht viitas, peame kontrollima, et valitud lahendused on eksisteerivate vajadustega toimetulemiseks tõesti kõige paremad. Eriti peame vältima ettevõtete allutamist ning just mikroettevõtetele, põhjendamatutele või igal juhul ebavajalikele halduskohustustele. Plaanime seda aspekti hoolikalt jälgida ning lisame oma järeldused Euroopa Parlamendile ja nõukogule suunatud raportisse, mis koostatakse viie aasta möödudes pärast selle määruse jõustumist.

Lisaks mainin, et komisjon plaanib selle määruse rakendamisel Euroopa Parlamendi ning loomulikult ka nõukoguga lähedalt koostööd teha. Selleks olen palunud oma teenistusel, keda tänan selle eest, et nad alati aitavad kaasa komisjoni seadusandlikule tööle, koostada elluviimiskava, mille plaanin teile esimesel võimalusel saata. Seal keskendutakse eriti nn komitoloogia aspektidele. Parlament on komisjoni väga oluline partner ning kinnitan teile, et plaanin teiega väga tihedalt koostööd teha, sealhulgas kasutuselevõtuprotsessi järgmisel etapil. Pealegi ei ole siin istungisaalis möödunud 14 aastat asjatult ära kulutatud.

Lõpuks tundis komisjon, et on vaja esitada seisukoht institutsioonidevahelisest ühisest kokkuleppes taganemise kohta, mis puudutas delegeeritud aktidele vastuväidete esitamise tähtaega. Komisjon rõhutab, et ühisleppe eelnõu näeb ette, et vastuväidete esitamise periood on kaks kuud, mida on võimalik veel kaks kuud pikendada.

Komisjon on sel teemal seisukohal, et puuduvad eritingimused, mis võiksid selle põhimõtte rikkumist põhjendada. Komisjonil on kahju, et ühisleppe eelnõus kokkulepitud põhimõtet ei ole austatud, ning rõhutab oma avalduses, et seda, mis on toimunud ehitustoodetega, ei saa võtta pretsedendina.

Tänan parlamenti, sealhulgas presidenti, keda tänan veel kord selles arutelus osalemise eest, huvi eest, millega seda lihtsustamisetepanekut analüüsisite! Lõpetuseks tahaksin rääkida soodustustest, mida see uus määrus endaga kaasa võib tuua, nii neid, mis loodi ehitusprojektide tootjatele ning kasutajatele kui ka riiklikele administratsioonidele.

Samuti kinnitame komisjoni tahet kinni pidada määruse tekstis sisalduvatest kohustustest ning eriti koostada nõutud raporteid.

Tänan teid veel kord, austatud president, ning tänan teid, head parlamendiliikmed pühendumuse ja koostöö eest, mida olete teinud!

Andreas Schwab, *fraktsiooni PPE nimel.* – (DE) Austatud president, Antonio Tajani, head kolleegid! Soovin samuti alustada sellega, et tänan siiralt kõiki neid, kes tegutsesid aktiivselt selle nimel, et see määrus teisele lugemisele jõuaks! Määrus on – nagu ka pealkiri viitab – olemasoleva direktiivi täiendatud versioon. Otse loomulikult oli minevikus määruste koostamine mingil määral riigi autonoomia üks põhivaldkondadest. See et oleme suutnud Euroopa siseturu määrusega esile tõsta, on väga hea.

Teiseks, just väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid silmas pidades sisaldab määrus mitut oluliste reeglite lõdvendust, mis soodustavad majandustegevust ning Euroopa siseturu

tehinguid. Lõpuks saavad sellest määrusest kasu ka tarbijad, sest see parandab märkimisväärselt ehitustoodete ohutust ja usaldusväärsust.

Saan rääkida ka meie variraportööri Hans-Peter Mayeri nimel, kes oma valimisringkonnaga seotud asjaajamiste tõttu pidi täna oma valimisringkonda jääma. Ta palus mul mainida, et lõppude lõpuks on teiseks lugemiseks jõutud määrusega kompromissile ning see on tema arvates hea kompromiss, kuid endiselt on mõned probleemid, millega tuleb veel tööd teha. Olen Antonio Tajanile väga tänulik selle eest, et ta mainis ka parlamendi osalust järeltöös, mis tuleb ära teha. Variraportöörina leiab Hans-Peter Mayer, et ei piisa ainult ehitustoodete valmistajate käitumise ning nende valmistatud toodete müümise korraldamisest. Seda määrust peavad täiendama õigusaktid, mis kehtestavad põhimõtted ja praktilised reeglid ka ehitustoodete kasutamisele ning paigaldamisele. Sel puhul leiab Hans-Peter Mayer, et komisjon peaks kaaluma Euroopa Standardikomiteele (CEN) mandaadi andmist, et koostataks standarditud Euroopa määrus.

Ta juhib tähelepanu ka asjaolule, et komisjon peab jälgima, kas uus ehitustoodete määrus toob endaga kaasa piisava ühtlustamise kõikides valdkondades ning et sellega ei kaasneks täiendavaid ohutusprobleeme ega ebaausat konkurentsi. Olles aga ära kuulanud volinik Antonio Tajani, olen kindel, et saavutame selle koos.

ISTUNGI JUHATAJA: Rodi KRATSA-TSAGAROPOULOU

asepresident

Evelyne Gebhardt, *fraktsiooni S&D nimel.* – (DE) Austatud juhataja! Head kolleegid! Täna siiralt raportööri Catherine Stihlerit, kes tegi selles väga tehnilises valdkonnas ära väga olulise töö!

Meie ees ei ole mitte ainult tehniline raport, vaid see on ka väga poliitiline raport. See on raport, mille puhul tuli arvestada ka väga kõrgete poliitiliste standarditega. Vaja oli tasakaalustada tööstuse mitmesuguseid huve ning töötajate ohutust ja kaitset ning Euroopa Parlamendi ja Sotsiaaldemokraatide ja demokraatide fraktsiooni Euroopa Parlamendis seisukohalt vaadatuna on raportöör sellega suurepäraselt hakkama saanud.

Väga oluline oli arvesse võtta tööstuse huve ning tähele panna nende probleeme selles ehitustoodete valdkonnas. Oluline oli leida ka suurte ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate tasakaal. Meie arvates oli komisjonil õigus, kui ta soovitas, et väiksematele ettevõtetele on vaja vähem reegleid. See ei tähenda aga seda – siinkohal komisjoni ettepanekut ka parandati –, et tuleks lubada lõdvemat ohutustaset. Standardite tase peab olema tõesti kõrge ning selle suutsime siin valdkonnas saavutada.

Loomulikult on ohutus kõige olulisem. See on eriti oluline just tarbijate seisukohast vaadatuna, sest ehitustoote valmistamisel ja paigaldamisel tuleb tagada toote kasutaja ohutus samamoodi nagu sellega eelnevalt tööd teinud isikute ohutus.

Kolmas punkt, mis meile kui sotsiaaldemokraatidele oli eriti oluline, oli töötajate kaitse tõhustamine ning see, et teema on jälle kord selgesõnaliselt sisse toodud. Catherine Stihler on oma kommentaarides sellele ka väga palju tähelepanu pööranud. Sest tõepoolest, nende ehitustoodete puhul tuleb sageli töötada ohtlike ainete ja materjalidega. Seetõttu on väga oluline tagada, et selles valdkonnas oleks kaitse tase võimalikult kõrge. Nendest toodetest vabanemisega pärast seda, kui neid enam vaja ei ole, tuleb kaitsetaseme üle hiljem uuesti arutleda, ning sellega, austatud Antonio Tajani, peame veel tõenäoliselt tööd tegema.

Täna raportööri veel kord siiralt tema tõeliselt suurepärase töö eest!

Heide Rühle, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (DE) Austatud juhataja! Täna samuti Catherine Stihlerit ja kõik variraportööre! Arvan, et oleme sellel teisel lugemisel jõudnud heale kompromissile, isegi kui – nagu kompromisside puhul alati – ei ole kõik osapoole rahuldatud.

Jätkaksin Andreas Schawbi edastatud Hans-Peter Mayeri märkuste kommentaaridega. Arvan, et märgistamisega ootab meid veel pikk töö ees. Nüüd on meil ehitustooted hästi ühtlustatud, mille all pean silmas ehitustoodete valmistamise ühtlustamist. See valdkond aga, millega peame veel tööd ära tegema, on paigaldamine ja ehitustoodete kasutamine. Üks võimalus on see, et komisjon jätkab selles küsimuse tööd eurokoodide valdkonnas ning eurokoodide puhul võiks olla ka mandaat, et toimuks areng.

Teine võimalus on see, et ühtlustame kasutamise valdkonna nii, et me ei taanduks selles küsimuses riiklikule tasemele ja meil oleks selle tulemusena Euroopa ühtlustus ainult toodete endi, kuid mitte nende kasutuse kohta. Selles küsimuses on meil vaja veel tööd teha ning toetame komisjoni selles täielikult, kui lisameetmed peaksid olema vajalikud.

Mainiksin veel ühte teemat, mis arutus oluline oli: kas peaksime poolt või vastu hääletama. Kahjuks tegi tollane eesistujariik Belgia läbirääkimiste ajal vea. Pärast esimest lugemist lisati teisele lugemisele uusi valdkondi – artikli 8 lõige 3 ja artikli 8 lõige 6 – ilma parlamendi täieliku toetuseta. Eestistujariik Ungari on sellele nüüd oma kirjas tähelepanu pööranud. Arvan siiski, et eesistujariik Ungari ei ole konflikti olemust täielikult mõistnud. Juhin veel kord tähelepanu sellele, et kui tulevikus lisatakse teisele lugemisele uusi punkte, siis eeldan, et komisjon tõepoolest konsulteerib parlamendiga ning püüab koos meiega heale kompromissile jõuda.

Võttes aga arvesse tulemus, arvame, et ei ole mõtet kompromissi tagasi lükata sellise protseduurilise vea tõttu. Hääletame selle kompromissi poolt, sest arvame, et see on oluline samm sektori suurema ühtlustamise suunas, sest tegemist on majanduslikult olulise sektoriga. Seetõttu toetame teisel lugemisel kompromissi täielikult.

Emma McClarkin, *fraktsiooni ECR nimel*. – Austatud juhataja! Täna Catherine Stihlerit suure töö eest! Tee oli väga pikk.

Hetkel pakub Euroopa ehitussektor otseselt tööd 12 miljonile ELi kodanikule. Lisaks on umbes 92% ehitusmaterjalide tootjatest väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad. Kokku tegeleb sellega üle 65 000 ettevõtja. Selge on see, et Euroopa majanduse jaoks on ehitussektor väga oluline ning meil lasub tööstuse ees kohustus aidata seda toetada, eriti pärast majanduskriisi.

Raportis on palju aspekte, mis paljusid meist patiseisu viis, nagu ELi määruse olemus. See ei ole täiuslik, see on kompromiss. Põhiteemad olid toimivusdeklaratsioon või CE-märgis, mille käigus jõuti edukale kokkuleppele, mille kohaselt ei ole mikroettevõtetele suurte ettevõtetele võrdseid koormusi. Ohtlike ainete piiramise ning tuvastamisega ehitustoodetes suutsime jõuda kompromissini, tagades et konflikti eksisteerivate REACHi määrustega ei teki.

Loodame, et selle teise lugemisega saavutatud leppega kaasnevad tõelised tulemused ning et see aitab kaasa ehitustoodete vabale liikumisele, parandab standardeid kõikjal ELis ning soodustab ehitustoodete ringlussevõtmist tulevikus ega – mis kõige olulisem – kasvata samal ajal ettevõtete bürokraatiakoormaid ega aja tarbijaid segadusse.

Lara Comi (PPE). – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Toetan saavutatud kompromissi teatud spetsiifilistes küsimustes, mis minu arvates on väga olulised, et saavutada tulemuslikult eesmärgi, mida oleme seadnud seadusandliku ettepanekuga.

Pean silmas lihtsustatud menetluste reeglite säilitamist, mille eesmärk on kindlasti ettevõtete koormust ja kulusid vähendada ning just väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate omi. Leian tõepoolest, et sellise negatiivse majandusolukorra kontekstis, mida me ka praegu läbi elame, on väga oluline tunnistada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate rolli olulisust, kuna nad moodustavad ühe olulistest nurgakividest, mis meie majandust toetavad.

Veelgi enam, juurutades lihtsustatud protseduurimehhanismi ning vähendades just eriti aega, mis kulub uute toodete turuletoomiseks, kaasneb uue määrusega kindlasti uuendusi soodustav mõju. Samal ajal kaitseb see ka tarbijaid, võimaldades neil saada kiiremat juurdepääsu uuenduslikele toodetele, ilma et nad peaksid läbi tegema kvaliteeti ja ohutust kindlustavaid menetlusi, mille edukat läbimist CE-märgis kinnitab.

Seetõttu esindab saavutatud suurepärase kompromissi minu arvates tootjate ja tarbijate vajaduste õiget tasakaalu, garanteerides seeläbi turu korraliku toimimise sektoris, mis on tõesti üks meie Euroopa majanduse juhtivaid mootoreid.

Sylvana Rapti (S&D). – (EL) Austatud juhataja! Täna Catherine Stihlerit suurepärase töö eest! Oleme kõik rääkinud ühest tehnilisest probleemist. Õnneks rõhutas Evelyne Gebhardt Sotsiaaldemokraatide ja demokraatide fraktsiooni Euroopa Parlamendis nimel ka asjaolu, et tegemist ei ole lihtsalt tehnilise teemaga. See teema on väga lähedalt seotud ka poliitika ja majandusega. Me kõik teame, et ehitusvaldkond on majanduse üks tugisammastest. Me kõik teame, et väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad on meie majanduse selgroog – majanduse, mis Euroopa Liidu raamistikus on praegu väga keerulises olukorras. Seega on Catherine Stihleri raport väga oluline ka poliitilisest aspektist vaadatuna ning ta on oma tööga suurepäraselt hakkama saanud.

Saavutasime kompromissi, mis on kõikide jaoks hea. Jõudsime tasakaaluni, mille abil saame lihtsamad menetlused, mida saab rakendada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate standardeid ohvriks toomata, ning samal ajal saavutame ka parima tulemuse.

Suutsime lahendada ka ohtlike ainete probleemi. Me kõik mäletame – vanemad olivad mäletavad väga hästi – Berlaymonti hoone asbestisaastuse probleemi, mis oli viieks või kuueks aastaks suletud. Kujutage ette, mis võiks juhtuda tervete Euroopa Liidu riikidega, kui me ei oleks suutnud lahendada ohtlike ainete küsimust.

Lõpetuseks peame tegelema veel ka ohutuse ja läbipaistvuse küsimusega. Ka siinkohal arvan, et Catherine Stihler on oma raporti ning saavutatud kompromissiga teinud suurepära tööd.

Viimaseks mainin, et tuleme Euroopa riigi ehitamisega sama hästi toime, kui tulime toime ehitusvaldkonnaga.

Malcolm Harbour (ECR). – Austatud juhataja! Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni esimehena soovin ennast väga seostada paljude tähelepanekutega, tegelikult arvan, et isegi kõikide tähelepanekutega, mida inimesed Catherine Stihleri töö kohta on teinud. Arvan, et keerulise toimiku viimine teisele lugemisele ning selle jaoks meie komisjoni juurde tulemine on olnud väga raske ülesanne, millega ta on väga hästi hakkama saanud.

Juhin tähelepanu asjaolule, et see demonstreerib teise lugemise menetluse olulisust siin täiskogul, sest oleme suutnud nõukogult saadud seisukohateksti teha märkimisväärseid

parandusi. Nagu Heide Rühle mainis, olid meil nendega mõned erimeelsused. Meil on kiri eesistujariigilt Ungarilt mõne üksikasjaliku probleemi kohta ning need avaldatakse protokollis.

Teen kaks kokkuvõtlikku märkust selle kokkuleppe toetuseks. Esiteks, austatud volinik, tänan teid meiega tehtud koostöö eest, sest peame selle ettepaneku elluviimiseks väga lähedalt koostööd tegema! Nagu mainisite, kerkivad siinkohal esile olulised komitoloogia aspektid ning minu komisjon toetab täielikult seda, et nende ettepanekutega tegeletaks hiljem väga tõsiselt edasi.

Teiseks arvan, et tegemist on väga olulise sektoriga ning peame seda vaatlema, nii nagu mitu kolleegi juba väitis, et kindlustada, et ei kehtestataks reaalseid turubarjäre, mis peataks selle valdkonna võimaluse Euroopa majanduse arengule oluliselt kaasa aidata.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Austatud juhataja! Olen väga rahul ehitustoodete direktiivi tekstiga, mille suhtes raportöörid ning väga abivalmid austatud volinikud Antonio Tajani ja Michel Barnier tänasel teisel lugemisel kokkuleppele jõudsid. See peaks lihtsustama ehitustoodete turgu. Sellega ühtlustatakse entusiastlikult, lihtsustatakse dokumentatsiooni ning kaotatakse mitu ebavajalikku bürokraatlikku tava. Lõpuks võidutseb arvamus, et hoonete ehitamine on ehitusteenuste pakkumine, mitte toodete reklaamimine, ning ehitustegevus hõlmab ka üksiktootmises valmistatud komponentide lisamist hoonesse, millega olen nõus. Ka Tšehhi Vabariigi ettevõtted aplodeerivad selle väikese reformi peale, sest vana direktiiv kasvas nende kulusid ega toonud endaga kaasa kvaliteedi paranemist. IMCO, mille liige ka mina olen, tuli kokku ning kiitis teksti ühehäälselt heaks, muu hulgas ka mikroettevõtete lihtsustamised. Loodan, et terve parlament käitub homme samamoodi. See saab olema järgmine märk sellest, et juriidiline keskkond ELis paraneb, toetades ühtset turgu.

Anja Weisgerber (PPE). – (DE) Austatud juhataja! Kõik kompromissi punktid mind ei veena, kuid tean, et uus määrus on kindlasti parem praegusest juriidilisest olukorrast. Esiteks saab meil olema standarditud Euroopa tehniline keel ehitustoodete toimivusele ning tõhusamad ja lihtsamad menetlused. Euroopa siseturu rajal oleme edasi liikunud ning selle käigus oleme kasu toonud ettevõtetele ning läbi standarditud ohutusnõuete ka tarbijatele. Põhimõtteliselt leian, et mikroettevõtete bürokraatlike koormuste vähendamine on oluline ja mõistlik. Peame aga võtma arvesse ka seda, et ehitustooteid töötlevad mikroettevõtted on ka kasutajad ning neid tuleb ka kaitsta.

Seetõttu on mul hea meel, et minu ettepanek kompromissi lisati. See näeb mikroettevõtetele ette ehitustoodete jõudlusarakteristikute hindamise lihtsamaid menetlusi. Kui nad rakendavad sellist menetlust, peavad nad aga tõestama kasutatava menetluse võrdväarsust menetlusega, mis on ette nähtud tervele Euroopale. See on ainuke viis, kuidas kindlustada, et jõudlusarakteristikute üksikasjad on ka täpsed ja usaldusväärsed ning et hoonete ohutus on tagatud ka kõikjal Euroopas.

Antonio Tajani, komisjoni asepresident. – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Toetan Malcolm Harbouri sõnu, kui ta rõhutab selle teksti olulisust, mille üle me arutleme, ning seda, et see võetakse vastu tänu parlamendiga saavutatud kokkuleppele. Seda seetõttu, et see on uus seadus, mis annab turule olulisi juhiseid, kuid samal ajal kehtestab head reeglid, mis võimaldavad eelkõige väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel laieneda praeguse kriisi viimases etapis, mille jooksul peame tegema endast kõik oleneva kindlustamaks, et väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad saavad luua uusi töökohti ja kasvada. See on

Euroopa Komisjoni eesmärk, mida toetab Euroopa Parlamendi tõeline pühendumus, osaliselt SBA väljatöötamise ja rakendamise tulemusena.

Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad saavad lihtsustamisest kasu, sealhulgas bürokraatia kahandamisest. Nagu Evelyne Gebhardt oma kõnes ära märkis, tagavad nende turu liberaliseerimise ja arendamise reeglid ka tõelised ohutusjuhised, mis on väga olulised nii ehitussektori töötajate kui ka tarbijate jaoks.

Arvan, et liigume raportiga õiges suunas. Siiski ei plaani komisjon piirduda õigusakti kinnitamisega, mis sündis nõukogu ja parlamendi kokkuleppe ning kompromissi tulemusena. Järgmistel aastatel soovime jätkata sellega tegelemist ning kinnitan ka Malcolm Harbourile, kes rõhutas vajadust edasi liikuda, et oleme pühendunud rakendamiseks vajamineva kava koostamisele, mille edastan teile esimesel võimalusel.

Selle arutelu ajal on paljud austatud parlamendiliikmed rääkinud ehitussektori ühtlustamisest, eriti just ohutuse puhul. Olen probleemist täiesti teadlik ning mul on hea meel, et sain koos Euroopa standardiorganiga Eurocode'id koostada, kuna need on ühtlustavad reeglid, mis on just ehitusohutusega seotud. Nagu teate, koostab komisjon hetkel standardimise teatist, mis esitatakse parlamendile ning nõukogule ülevaatamiseks mõne nädala jooksul. Austatud juhataja ja parlamendiliikmed, arvan seetõttu, et täna ja homme astume olulise sammu edasi.

Kordan veel kord, et tegemist ei ole mitte ainult tehniliste reeglitega, kuigi tänan raportööri tema kannatlikkuse eest tehniliste reeglitega tegelemisel, mis igal juhul on ainult väike osa suurest poliitilisest kohustusest. Tehniliste üksikasjade taga on peidus oluline majanduslik otsus, mis eelistab nii väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid, kes saavad järgmiste aastate jooksul uusi töökohti luua, kui ka poolt miljardit Euroopa kodanikku.

Catherine Stihler, *raportöör* . – Austatud juhataja! Tänan kõiki kolleege, kes leidsid aega sel pärastlõunal ning õhtul sõna võtta!

Arvan, et volinik Antonio Tajani kommentaarid partnerlusena tehtava töö, kava ning Eurocode'ide teema kohta, mida nii Heida Rühle ja arvan, et ka Andreas Schwab rõhutasid, on olulised ning peaksime senise hea koostööga jätkama. Saavutasime kompromissi ning on mõned asjad, mida kolleegid sooviksid kompromissis näha ning mida meil ei õnnestunud kompromissi lisada, kuid parlamendil õnnestus tekstis teha 75% meie arvates olulistest muudatustest ning see on suur saavutus.

Hakkasin arutelu ajal ühele asjale mõtlema. Ehitussektor on meie majanduse ja tulevase kasvu ning töökohtade seisukohalt nii oluline, et paluksin juhatajalt, kas oleks võimalik tagada, et täiskogul toimuks iga-aastane ehitussektorit puudutav arutelu, et arendada koostööd, mida volinik meile välja pakkus, ning kindlustada, et omistame ehitussektorile alati seda tähelepanu, mida täiskogu peaks omistama, võttes arvesse, et 38 miljoni inimese töökohad sõltuvad ehitussektorist.

Seega tänan teid, austatud juhataja, tänan teid, austatud volinik, ning ootan põnevusega eesseisvaid nädalaid, kuid ja aastaid, sest siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonis jätkub ehitusarutelu ning jälgin seda kindlasti.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletamine toimub teisipäeval, 18. jaanuaril 2011.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

George Becali (NI), *kirjalikult.* – (RO) Kiidab raportööri tema raportööri sisu eest! Ehitustooted on üks selliseid Euroopa majanduse sektoreid, mis on nii haavatav kui ka oluline ning mille peame ühtlustama. Kasutan sõna „haavatav” pidades silmas nii seda, kuidas sektor majanduslangusele reageeris, kui eriti ka seda, et selle valdkonnaga on seotud palju töötajaid ning väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid: vastavalt 12 miljonit ja 65 000. Toetan seda märkust, et peame tunnustama vajadust kõrgetasemelise tervisliku seisundi ja ohutuse järele tööl, kui asjasse on segatud ehitustooted. Viitan selgesõnaliselt mitte ainult tööl juhtuvatele õnnetustele, mis on üpris sagedased, vaid ka tööprotsessides kasutatavatele ohtlikele ainetele. Lisan ühe viimase märkuse. Ehitustoodete ühtne turg eeldab oma suurusele ja spetsiifikale vastavat toetust ning sealhulgas tuleb toetada neid tundlikke aspekte, mida oma kõne alguses mainisin.

13. Sööda dioksiiniga saastumise juhtumi tagajärjed ELis (arutelu)

Juhataja. – Järgmine punkt on komisjoni seisukoht, mis käsitleb dioksiiniga loomasööda juhtumit ja selle mõju Euroopa Liidule.

John Dalli, *komisjoni liige* . – Austatud juhataja! Nagu te väga hästi teate, algas uus aasta dioksiiniga saastatud loomasööda keerulise juhtumiga Saksamaal. Komisjoni teenistused on koostöös kompetentsete Saksa ametkondadega arengut lähedalt järginud.

Olen juba hakanud kaaluma võimalikke meetmeid, mis tagavad, et meie kõrgetasemelised toidu ja loomasööda ohutussüsteemid muutuksid veelgi tõhusamaks. Kõigepealt räägin aga juhtumi tõsiasjadest. Intsidendi tuli päevavalgele, kui üks segasööda tootja oli saatnud teate Saksamaa pädevatele ametkondadele 2010. aasta 22. detsembril pärast seda, kui tootja oli ise tellinud katsed ja oli saanud analüüsivastused laboratooriumilt, millest selgus, et näidis ei vasta ELi õigusaktidele.

Eelmise aasta novembri keskpaigast kuni eelmise aasta detsembri keskpaigani tarnis üks biodiisli tootja seitse tehniliseks otstarbeks ettenähtud rasvhapete saadetist ühele söödarasva tootjale, kes valmistab rasvu ka tehnilisel otstarbel. See ettevõtte oli söödarasva ja tehnilise rasva segamise ajal registreeritud söödarasva tootjana. Nelja novembri teises pooles tarnitud saadetise puhul tuvastati dioksiinide saaste. Ülejäänud kolme puhul, mis tarniti söödaveskitesse 2010. aasta detsembri esimeses pooles, saastumist ei leitud.

Kõiki saadetisi käsitleti puhtalt ettevaatuslikel eesmärkidel potentsiaalselt saastunud saadetistena, kuni andmetele saadi kinnitus. Kokku tarniti peaaegu 2300 tonni potentsiaalselt saastunud söödarasva 25 Saksamaa söödatootjale. Söödarasvu ei tarnitud väljapoole Saksamaad.

Umbes 100 000– 200 000 tonni sööta, milles oli 2–10% potentsiaalselt saastatud rasva, tarniti umbes 4800 Saksamaa talumajapidamisele. Ettevaatusabinõu eesmärgil otsustati need talumajapidamised sulgeda. Nende – sealhulgas munakanade, ruumlindude, hanede, sigade, piimakarja, veiste ja jäneste talud – äritegevus peatati. Nuumkanadele mõeldud potentsiaalselt saastatud sööta tarniti ka Prantsusmaale ning Taani.

Eraldatud talumajapidamistest pärinevaid loomseid toite ei saa enne turule saata, kuni talud blokeeringud kaotatakse. See saab toimuda ainult siis, kui analüütiliste tulemuste ja uuringutega on tagatud, et farmide saastetase ei ületa ELi seaduses ettenähtud tasemeid. Nendest 4800 talust, mis algselt eraldati, on eralduses veel 939 talu. Enamik neist tegelevad linnu- ja seakasvatusega. Tundub, et pärast juhtumi avalikustamist ei ole Saksamaalt saastatud toitu ära müüdud või eksporditud, välja arvatud mõnel juhul.

Lõpuks selgus analüüsitulemustest, et tooted vastasid ELi õigusaktidele. See on näide ELi jälitamissüsteemi tõhususest, mille puhul oleme jätkuvalt valvsad.

Selle juhtumi puhul on õnnestunud asjaolu, et toidust mõõdetud dioksiinitasemed, mille puhul tuleb arvestada ELi piirnorme, ei ületanud neid kuigi palju, mis tähendab, et isegi kui saastatud tooteid selle lühikese aja jooksul tarbiti, siis selle tulemusena ei prognoosita terviseriski avaldumist tarbijatel.

Mida on komisjon intsidendi ohjamise abistamiseks ära teinud? Minu teenistused on Saksa ametkondadega pidevalt ühendust hoidnud ning nad saatsid toidu ja sööda kiirhoiatussüsteemi kaudu kogu teabe kohe kõikidele liikmesriikidele. Nad on ühendust hoidnud ka kolmandate riikide pädevate organitega, pakkudes juhtumi kohta selget pilti ka meie äripartneritele. Lisaks kohtusid komisjoni ametnikud rasva- ja õlitööstuse osapooltega, et arutleda viiside üle, kuidas söödas sisalduva dioksiini jälgimist veelgi enam tõhustada.

Võtsin isiklikult 6. jaanuaril ühendust Saksamaa toidu-, põllumajandus- ja tarbijakaitse ministri Ilse Aigneriga ning vahetasime mõtteid selle kohta, mida tuleks ära teha, et sarnast saastumist ning sarnaseid juhtumeid tulevikus ära hoida. Täna võtsin Saksamaa ministriga uuesti ühendust, sest olin mures nädalavahetusel ilmsiks tulnud uudise pärast, mille kohaselt sööda tootja ei nimetanud kõiki talusid, kuhu potentsiaalse saastusega sööta tarniti ning andis valeteavet saastatud söödarasva kasutamise kohta segasöödas, mille tulemusena pandi kinni veel sadu farme.

See on väga tõsine ELi toiduohutuse sätete rikkumine. Tahan, et see oleks selge: Saksamaa ametkonnad on saastusega täies mahus tegelemas ning püüavad anda endast parima, et sellele kiirelt ja otsustavalt lahendust leida.

Mulle öeldi, et nad teevad lisaproove, et see juhtum lõpetataks ja sellele leitaks lahendus võimalikult kiiresti. Oluline on aga, et pöörataks viivitamatult tähelepanu laiaulatuslikematele mõjudele ELi loomasööda ohutuse käsitlemisel. Seetõttu külastab üks rühm toidu- ja veterinaarametist järgmisel nädalal Saksamaad, et olla abiks Saksamaa ametkondadele ning laiendada üldteadmisi selle kohta, kuidas selline saastumine toimus ning kuidas on seda võimalik tulevikus vältida. Saksamaa ametkondi on sellest teavitatud ning nad on selle külastusega nõustunud. Tean, et saame loota Saksamaa kolleegide täielikule koostööle.

Seda juhtumit käsitletakse ka põllumajandusnõukogu kohtumisel, mis toimub Brüsselis järgmisel esmaspäeval, 24. jaanuaril. Nagu juba mainisin, analüüsisime meetmeid, sealhulgas ka seadusandlikke meetmeid.

Intsidendiga tõusis esile vajadus kindlustada riiklike kontrollisüsteemide tõhusust, mis toetavad kõikide liikmesriikide ning kolmandate riikide usku meie toidu ja sööda ohutusmeetmetesse. Probleemiga tegelemiseks uurin võimalusi selge eristamise kehtestamiseks söödaks ja toiduks mõeldud rasvade ja õlide tootmise ning tehniliseks otstarbeks mõeldud rasvade ja õlide tootmise vahel ning kaalun ka seaduslikke nõudeid, mis puudutavad toiduahela eri lülides tehtavaid täiendavaid dioksiinikontrollimisi.

Olen kindel, et kui need meetmed heaks kiidetakse ja vastu võetakse, toovad need endaga kaasa vajalikud muudatused meie juba niigi kindlas toidu- ja söödasüsteemis.

Albert Deß, *fraktsiooni PPE nimel.* – (DE) Austatud juhataja ja volinik! Tänan teid, austatud volinik, Saksamaa dioksiiniskandaali faktidel põhineva esitluse eest! See teeb mind väga

vihaseks, sealhulgas minu kui taluniku seisukohalt, et ikka ja jälle peame tegelema selliste skandaalidega, kus põhjus peitub tõenäoliselt hoolimatuses, kuid ka kriminaalses tegevuses. Võime kehtestada nii palju seadusi ja määrusi, kui soovime – Euroopas on meil ühed karmimad toidutootmise seadused ning meil on madalaimad selliste koostisainete piirmäärad, mis võivad meie tarbijate tervist kahjustada –, kuid sellegipoolest ei ole me selliste ohtude eest kaitstud.

Seetõttu peab eksisteerima ka nõue – ning liikmesriigid peavad selle nõude realiseerumise eest vastutama –, et kui prokuröri andmete kohaselt on juhtumi raames toimunud ka midagi kriminaalset siis peab karistuse suurus märkimisväärselt kasvama. Sellised inimesed ei tohi ainult trahviga pääseda ning sellisel juhul on päevakorras vanglakaristused. Nad tuleb ühiskonnast eraldada, et nad ei saaks selliseid katastroofe enam ellu viia.

Austatud volinik! Mul on väga hea meel, et tunnistasite, et Saksamaa ametkonnad rakendasid meetmeid õiges järjekorras. Minule jäi Saksamaa käitumisest sama mulje. Mingil määral oli õhus poliitilist rahulolematust, sest arvati, et probleemi ei lahendatud ettenähtud viisil. Peame kõik kokku tulema ning vajaduse korral täiendama karme ning juba jõustunud sätteid.

Mainisite üht spetsiifilist teemat, mille puhul on teil ka meie absoluutne toetus. Ka mina olen selle poolt ning kõnelen ka enda fraktsiooni nimel, et eraldataks rangelt toidu valmistamine ning teiste toodete valmistamine, et ennetada sellist segiminekut. Me toetame teid, austatud volinik, kui on vaja parandada meie sätteid ja meetmeid, et selliste skandaalide teket tulevikus ära hoida.

Ulrike Rodust, *fraktsiooni S&D nimel.* – (DE) Austatud juhataja ja volinik! Olen teie märkustest üpris üllatunud. Minu nägemus ajakirjandusest, vähemalt Saksamaa ajakirjandusest, on mõnevõrra erinev. See teeb mind väga vihaseks, et ikka ja jälle peame tegelema toiduohutuse skandaalidega. Me ei saa lasta sel sündida. Olen teadlik, et määrused ning seadused üksi ei takista selles valdkonnas kriminaalseid tegevusi. Siiski peame tegema endast kõik oleneva, et selliste tegude eest vastutavate isikute elu oleks võimalikult keeruline. Komisjon peab liikmesriike üles kutsuma kiiresti oma karistusi selles valdkonnas üle vaatama. Tahtlikult hoolimatule toidu ja sööda käitlemisele ei tohi rakendada tühiseid karistusi. Sageli on rahatrahv võrreldes kasumiga nii väike, et see makstakse käiberahast ära.

Seetõttu on ülioluline, et suurendataks riiklike inspektorite arvu. See näide Saksamaal demonstreerib väga hästi, et enesekontrolli põhimõttel on suuri puudujääke. Rõhutan, et saastaja-maksab-põhimõtet tuleb rakendada järjepidevalt kogu ahela ulatuses, künnast lauani. Meie toiduohutus algab ju ikkagi sellest, mida me oma loomadele sisse söödame.

Süüitud inimesed ei peaks kannatama teiste kriminaalse käitumise tulemuste pärast. Praeguseks ei ole veel selge, kes maksab talunikele kinni dioksiiniskandaalist tulenevad kahjud. Üks asi on kindel: seda ei maksa pankrotistunud saastajad, sest neilt ei ole midagi võtta. See on vastuvõetamatu! Selle valguses tuleks kaaluda Euroopa fondi loomist, millesse peavad makseid tegema kõik sööda tootjad. Toiduohutusega seotud probleemid, mis ikka ja jälle esile kerkivad, teevad jätkuvalt ühte asja selgeks: peame terve tootmisahela ulatuses, nii toidu kui ka sööda puhul, kindlustama täieliku jälitatavuse. Sellega seotud ELi määruseid ja riiklikke õigusakte tuleb parandada.

Corinne Lepage, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (FR) Austatud juhataja ja volinik! Selliste intsidentidega oleme Euroopas viimase 10. aasta jooksul neli korda kokku puutunud.

Kuigi võime olla rahul sellega, et meie kiirhoiatussüsteem toimis ettenähtud viisil, on täiesti vastuvõetamatu, et selline intsident üldse toimus. Euroopa tarbijate tervis ei tohi olla kohandatav muutuja süsteemis, mis prioriseerib kulude vähendamist ning mis oma olemuselt aitab kaudselt kaasa sellistele juhtumitele, kui karistused on nii nõrgad, nagu nad on.

Austatud volinik, meie kaaskodanikud peavad aga meid usaldama, nagu te teistest paremini ka teate. Milliseid tegevusi plaanite siis ellu viia? Just mainisite – ning selle üle on mul väga hea meel – nõuet eraldada tööstusõlide ja toiduõlide tootmine. See peab olema kohustus, austatud volinik, ning mitte lihtsalt tootmisprotsessi võimalus, sest seeläbi võime kõiges kindlamad olla.

Teiseks on täiesti ebaaus, et tootjad saavad niimoodi oma maksvõimetuse välja kuulutada. Mida me ette võtame, austatud volinik, kindlustamaks, et sellised tegevused ei jääks karistuseeta. Vastutus on endiselt turvalisuse parim valvur.

Viimaseks, millised tegevusi plaanite ellu viia, et parandada liikmesriikide kehtestatud järeelvalvet? Hoiatus saadeti välja peaaegu kolm nädalat pärast nende õlide kohaletoimetamist. Loomulikult ei ole see komisjoni viga, kuid see on tarbijate jaoks praegu ju probleem. Mis te arvate, austatud volinik, kas saame siin olukorda parandada?

Martin Häusling, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DE) Austatud juhataja ja volinik! Head kolleegid! Selge on see, et tarbijate usaldus on kord jälle kõikuma löönud ning tarbijad loomulikult küsivad endilt, mida riiklikud ametkonnad teevad ning mida kavatseb EL teha, et nende saastajate tegevust peatada. Vastupidi austatud volinikule ei usu mina, et tegemist oli õnnestuse või lihtsalt juhusega. Arvan, et selle taga peitub süsteem, mille abil teenivad teatud ettevõtted miljardeid selliste ainete segamisest, mis tegelikult söödaga kokku ei käi. Seejärel väldivad nad vastutust ning talunikud ja tarbijad peavad tagajärgedega toime tulema.

Arvan, et see peaks olema meie lähtekoht ning loomulikult peaksime endilt küsima, kas kontrolle tehakse valedes kohtades? Saksamaal on söödasektoris vähe selliseid ettevõtteid, kes rasvaga töötavad. Miks me ei korralda seal suunatud kontrolle? Miks toetume enesekontrollile ning saame väärtusi üpris suvaliselt, millest tingituna tuleb riiklikke kontrolle nende andemete põhjal hiljem teha? Teisisõnu on meil vaja riskidel põhinevat vaatlusvormi kõikjal Euroopas. Seetõttu, austatud volinik, küsin teilt järgmist: mida Euroopa toiduohutusamet (EFSA) sel puhul ette võtab? Kas tegemist on ainult Saksamaa juhtumiga või võib oodata veel teiste sarnaste juhtumite ilmsikstulekut mujal Euroopas?

Arvan, et oleme kõik nõus, et vajame positiivset loendit ainetest, mida sööt tegelikult sisaldada võib. Peame ettevõtetele kehtestama karmid reeglid ning vajame kohustuslikku vastutust ning kaupade voolude eraldamist. Arvan siiski – ning siinkohal rõhutan seda –, et loomulikult vajame fundamentaalseid muutusi ka mitmes poliitilise suuniste valdkonnas, sest lõppude lõpuks peaks loomade sööt pärinema meie põldudelt, mitte tööstusettevõtetelt. Talunikud peavad teadma, mida nad oma loomadele sisse söödavad, ning tarbijad peavad samuti teadma, kust sööt pärineb. Peame selle tagama. Saame ning peame siinkohal alustama põllumajandusreformiga ning olukorra ümber pöörama, sest lõppude lõpuks kannatab kogu põllumajandus kahjude tõttu, mille põhjustasid mõned sööta saastanud kurjategijad, ning sellise olukorra tekke peame põhimõtteliselt ära hoidma.

James Nicholson, *fraktsiooni ECR nimel.* – Austatud juhataja! Tunnen täielikult kaasa paljudele Saksamaa talunikele, kes sellesse olukorda sattusid.

Kogesin sama umbes kaks aastat tagasi Põhja-Iirimaa, kus oli sarnane sündmus. Tõelised kannatajad olid talunikud, kes ei olnud asjaga üldse kuidagi seotud. Arvan, et sõna „kurjategija” on täna juba mitu korda mainitud, ning selle olukorraga on seotud selliseid inimesi, kellel olid kuritahtlikud kavatsused. Peame endilt küsima, miks nad seda tegid ning kas nad tegid seda selleks, et teenida väga palju raha, nagu Martin Häusling ütles: kui nende motiiviks oli raha, siis tuleks nad kohtu alla anda.

Siiski peaksime väga selgelt meeles pidama, et toidutootjad ei vastuta olukorra eest. Vastutavad need, kes tarnisid toidutootjatele seda sööta. Peame nende inimeste suhtes midagi ette võtma, et kindlustada, et midagi sellist enam ei juhtuks, ning taastama tarbijakindluse. Mõistan väga hästi, miks tarbija kindlus vankuma hakkab. Nagu keegi juba mainis, on nii ka varem juhtunud, ning seda ei tohiks enam kunagi juhtuda. Ärgem lihtsalt hakakem laiaulatuslikult uusi õigusakte vastu võtma! Kohaldagem seda, mida meil on!

Sabine Wils, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (DE) Austatud juhataja! Jahvatamine, segamine, petmine – need on Saksamaa söödatööstuse kolm trendikat sõna. 1999. aastast alates on ainuüksi Saksamaal olnud viis dioksiiniskandaali. Selge on see, et söödatootjad ning suured toiduettevõtted ei muretsse ELi direktiivide ega riiklike õigusaktide pärast, kui odava toiduga on võimalik teenida suuri kasumeid. Saksamaal on toiduturul konkurents kõige madalama hinna nimel väga karm. Intensiivse loomakasvatuse sööt peab seetõttu olema võimalikult odav. Riik kontrollib toidu- ja söödatootjaid harva. Riik on üha rohkem toetunud tootja enesekontrollile ning hoidnud kokku kvalifitseeritud tööjõu palkamise kuludelt. Sellistes tingimustes jõudsid dioksiinidega saastatud tehnilise rasva jäätmed sööda ja toiduainete ahelasse.

Praegust dioksiiniskandaali oleks olnud võimalik ära hoida, kui rasvast oleks dioksiinide olemasolu kontrollitud enne, kui see söödaga kokku segati. Saastatust oleks selle tulemusena õigeaegselt märgatud. Paljud tarbijad on nüüd lisadioksiinidega jälle kord saastatud. 80% meie omandatud dioksiinist siseneb meie kehasse loomsete toiduainete ehk teisisõnu liha, piima ja munade kaudu. Toidujärevalve nõuab õigustatult, et söödatootjad peaksid kohustuslikus korras kontrollima sööda komponentide igast partiist dioksiinide ja PCBde olemasolu, enne kui nad sööda kokku segavad. Mitte ühtegi komponenti, mis piirmääradele ei vasta, ei tohi sööta lisada. Ülisaastatud partiid tuleb hävitada ning peab olema võimalik tõestada, et need on tõesti hävitatud. See on ainuke viis, kuidas võltsimist ning saasteainete lahjendamist tulevikus ära hoida.

Laboratooriumitele tuleb samuti kehtestada kohustus, et nad raporteeriksid riiklikele järevalveasutustele nendest juhtumitest, mille puhul piirväärtuseid on ületatud. Liha tarbeks peame juurutama märgistamisnõuded, et selle päritolu oleks võimalik kindlaks teha. Saksamaa praegune toiduskandaal ning eelmised toiduskandaalid on näidanud, et korralised sööda- ja loomatootjate riigikontrollid on väga vajalikud. Kuidas kavatsete seda ellu viia, austatud volinik?

Peter Liese (PPE). – (DE) Austatud juhataja ja volinik! Head kolleegid! Tarbijaid ja talunikke tuleb vastutustundetute sööda ja söödarasva võltsijate eest paremini kaitsta. Peame kõikjal Euroopas nende võltsijate tegutsemise peatama. Üks kaaspalamendiliige rääkis just ainult Saksamaast, kuid kahjuks on dioksiini ja teisi sarnaseid skandaale minevikus olnud ka teistes liikmesriikides.

Eelkõige on see küsimus prokurörile, sest tegemist on kriminaalsete tegevustega. Loodan, et Saksamaa prokurörid ning teiste riikide organisatsioonid, mis võivad samuti selle juhtumiga endiselt seotud olla – siin mainiti, et ka Holland kuulus ahelasse –, töötavad

kiiremini kui Iirimaa prokurörid. Seal anti 2008. aasta skandaali eest vastutavad inimesed alles nüüd kohtu alla. Üldjoontes peaksime siinkohal kiiremad olema.

Soovin, et asetaksime selle skandaali, ning see on skandaal, õigesse perspektiivi. Väärtused ületasid piirmäära maksimaalselt neli korda. See on halb ning on head põhjused, miks oleme kehtestanud hoiatustasemed, mida ei tohi ületada. Hoiatustase kehtestati aga teadlikult sellisena, et vahemikud oleksid sellised, mille puhul pikaajaline kahju ilmnes loomkatsete puhul alles siis, kui seda määra ületati 100 korda. Seega puudub akuutne risk ning tegemist on lihtsalt ettevaatusabinõuga.

1999. aasta Belgia skandaali puhul olid määrad 700 korda praegusest ELi piirmäärast kõrgemad. Oleme kahandanud dioksiinisaastuse looduses ühe kümnendikuni sellest, mis see oli 1990. aastatel, kasutades selleks ELi meetmeid, näiteks kemikaalide õigusaktide, jäätmepõletusjaamadega seotud paremate standardite abil jne. Vajame siiski meetmeid, mida tuleb kohaldada toidukaupade ahelale kõikjal Euroopas. Vajame dioksiinide vaatlust, vajame rasvade eraldamist ning minu arvates vajame ELi-ülest sööda puhtusenõuet ning peame paremini kaitsma talunikke, kes ei suuda sellist kordumatut hoolimatust ning kriminaalset skeemitamist toidukaupade ahelas ära hoida.

Luis Manuel Capoulas Santos (S&D). – (PT) Austatud juhataja! Ma ei jõua piisavalt rõhutada, et võrreldes muu maailmaga on Euroopas kasutusel vaieldamatult palju karmimad toidutootjatele mõeldud kvaliteedistandardid Meie tarbijad, meie eksporditurud ning ka meie tootjad nõuavad, et teeksime suuri pingutusi ning märkimisväärseid investeeringuid nende standardite säilitamiseks.

Kui hiljutine Saksamaa saastatus oleks juhtunud mitmes maailma teises kohas, siis ei oleks me tõenäoliselt sellest üldse kuulnudki. Nii see aga ei olnud. See juhtus siinsamas Euroopa Liidus. Saksamaal juhtunu on vastuvõetamatu ning seda ei tuleks mitte ainult põhjalikult uurida, vaid täidesaatjad tuleks võtta vastutusele millegi eest, mis pigem tundub kuritöö kui õnnetusena.

Saastuse lähtekoht on endiselt ebaselge ning see on minu arvates väga murettekitav. Tundub, et Saksamaa ametkondade vastutust järelvalvekohustuste ebaõnnestumise puhul ei ole selgelt defineeritud. Tundub, et see asjaolu ilmnes ettevõtte suhtluse, mitte ametkondade rakendatava kontrolli kaudu.

Selle eest vastutavaid isikuid ei ole veel tuvastatud ning olukorra tõsidus eeldab komisjoni objektiivset selgitustööd.

Britta Reimers (ALDE). – (DE) Austatud juhataja ja volinik! Head kolleegid! Praegune dioksiinijuhtum on midagi rohkemat kui lihtsalt skandaal. Euroopa inimestele kuvati nende peegelpilti. Kui kaua oleme kurtnud selle üle, et põllumajanduses käib keeruline võitlus hindade ja ellujäämise üle, millele lisab õli tulle rahuldamatu nõudlus üha odavamale toiduaine järele.

Pikka aega on see võitlus olnud juba rohkemat kui lihtsalt jõuproov. Indiviidid võtavad üha rohkem tarvitusele kriminaalseid meetmeid ja meetodeid. Lõppude lõpuks kaotame selle tulemusena aga meie kõik. Võime kehtestada rohkem seadusi ja direktiive, võime veelgi rohkem kulutada kontrollimistele ja neid veelgi rohkem teha, võime kehtestada veelgi karmimaid karistusi, kuid mitte ühestki neist ei piisa sellise kriminaalse energia vastu, mille kütuseks on selline karm võitluse ellujäämise nimel.

Lõpuks peame selle probleemi põhjustega tegelema. Peame lõpuks lõpetame pidevalt üha kasvava nõudluse odavama toidu järele. Talunikuna olen kogenud võimetust mõne inimese kriminaalsete tegevuste suhtes – nagu praegusel juhul – omaenda ukstelävel. Koos oma professionaalidest kolleegidega olen võistanud õlgu selle peale, kes saab olema järgmine, kes süütult sellesse keerisesse tõmmatakse.

Seetõttu on minu küsimus komisjonile järgmine: mida plaanite teie koos oma kolleegidega teha, et toidu väärtust taastada? Toetan teie ettepanekuid, kuid nendega te põhiprobleemi ei lahenda.

Bart Staes (Verts/ALE). – (NL) Austatud juhataja ja volinik! Head kolleegid. Mul tekib selle skandaaliga tõeline *déjà vu* tunne, sest see kriis on liikumas peaaegu sarnasel suunal nagu see kriis, mis toimus Belgias 12 aastat tagasi. Liiga paljud juhtumid viimase kümne aasta jooksul on näidanud, et loomasööda õlide ja rasvade tööstuses tegutseb päris mitu toimijat, kes lähtuvalt põhimõttelagedast ahnusest ning kriminaalsel viisil on valmis petma sellisel moel, et see kahjustab talunike sissetulekuid ning tarbijate tervist. See on vastuvõetamatu! Seetõttu on tõesti vaja, et olemasolevad õigusaktid läbiksid stressitesti. Loodan, et põllumajandusnõukogu kommenteerib seda.

On aga vaja ka jälgida ja vaadelda. Tööstuses tegeletakse endiselt suurel määral enesevaatlusega. Riiklikud ametkonnad peavad igasugust enesevaatlust täiendavalt ning karmimalt kontrollima. Seda tuleks teha proportsionaalsel viisil. Teiseks leian, et liri Toidu- ja Veterinaaramet peaks tegema rohkem vaatlusi. Peame rohkem vaatlema neid, kes teostavad vaatlusi. Lugesin, et viimase kümne aasta jooksul algatas TVA ainult kolm missiooni. Seda on liiga vähe ning peame seda numbrit suurendama. Austatud volinik! Kas annate TVA-le juhiseid, et nad teostaksid palju rohkem dioksiiniprobleemidega seotud missioone?

Jaroslav Paška, fraktsiooni EFD nimel. – (SK) Austatud juhataja! Paljude tegutsetud aastate jooksul on Euroopa Liit loonud väga keerulise mitmesuguste eeskirjade ja määruste struktuuri, mis peaks jätma avalikkusele mulje, et liit hoolib meie toidu puhtusest ja kvaliteedist. Selle sõnumi kindlustamiseks on Euroopa Liit palganud mitmesuguseid spetsialiste, inspektoreid, loomaarste ning ametnikke, töötades välja keerulise institutsionaalse monstrumi, et tagada Euroopa toidu kvaliteeti.

Head kolleegid! Täna näeme, kui hästi see oma ülesannetega toime tuleb. Euroopa on halbade saastatud toitudega üle ujutatud ning meie bürokraatlik aparaat ilmselgelt ei tea, mida selles suhtes peale hakata. Olukorra keerulisuse mõistmiseks tuletagem meelde, millisesse olukorda me selle agressiivse tingimise pärast sattunud oleme!

Enamik teadlastest leiab, et dioksiinid on kõige mürgisemad kemikaalid, mida inimkond eales tootnud on. Need kuuluvad kõige ohtlikumate kantserogeensete ainete hulka, kuid need kahandavad ka raku ja hormoonide immuunsust, kasvatavad vastuvõtlikkust infektsioonidele, vähendavad viljakust, suurendavad abortide arvu, põhjustavad munasarjade väärtalitust, sünnitamisprobleeme, kasvatavad imikute suremust, põhjustavad kesknärvisüsteemi arenguprobleeme, patoloogilisi muutusi steroidhormoonides ning -retseptorites jne.

Need ei lagune. Need ladestuvad elusorganismide kudedes ning Maailma Tervishoiuorganisatsioon väidab, et kui ühe riisiteraga samaväärne kogus dioksiini satuks ringlusse, siis oleks see aastane piirmäär miljonile inimesele.

Täna saime teada, et Saksamaa ettevõtte Harles ja Jentzsch on lisanud dioksiine loomasööta ning on tarninud turule kuni 3000 tonni dioksiiniga saastatud rasva juba alates 2010. aastast. Praeguste andmete kohaselt on saastatud munad jõudnud Hollandisse ning Ühendkuningriiki ning saastatud liha Prantsusmaale ja Taani.

Seetõttu soovin teilt küsida, austatud volinik, kuidas on võimalik, et tuhandetele talunikele söödasegusid tarniv ettevõtte ei ole reguleeritud kontrollsüsteemis registreeritud? Millist koostööd võime Saksamaa riigiasutustelt oodata, kui ettevõtte võib valmistada söödasegusid, ilma et oleks samal ajal kontrollisüsteemis registreeritud? Milliseid veterinaarkontrolle saab teha taludes, kui veterinaarinspektorid ei ole suutnud tuvastada sööda saastatust alates 2010. aastast? Head kolleegid! Kuidas nendest toiduainetest vabanetakse? Me räägime kasutusest eemaldatud munadest ja lihast ning mis...

(Istungi juhataja katkestas sõnavõtu)

ISTUNGI JUHATAJA: Silvana KOCH-MEHRIN

asepresident

Janusz Wojciechowski (ECR). – (PL) Austatud juhataja! Meil on praegu skandaal, kuid skandaal on selle olukorra kohta liiga pehmelt öeldud. See on tõsine oht tuhandete inimeste elule ja tervisele. Loodan, et vastutavad isikud tuvastatakse ning neid karistatakse vastavalt, kuid loodan, et see teema annab põhjust ka analüüsida seda põllumajandusmudelit, mis Euroopa Liidus esile kerkinud on. Põllumajandusest on saanud tööstus. Me ei tegele enam loomakasvatusega. Meil on lihatootmine. Meil on suured talud, meil on loomasööda tööstus ning meil on söödal üles kasvanud loomad ning see sööt sisaldab dioksiide. Sööt sisaldab ka geneetiliselt muundatud materjale, mida ei ole täielikult katsetatud ning see põllumajandusmudel ei tööta. Tegemist on mudeliga, mis toiduohutust ei taga.

Lahenduseks on see, et austatakse rohkem neid talusid ning arvestatakse rohkem nende taludega ning selliseid talusid meil on veel Euroopas, nii Poolas kui ka teistes riikides, kes kasutavad isetoodeid sööta. Peaksime seda toetama.

Kartika Tamara Liotard (GUE/NGL). – (NL) Austatud juhataja ja volinik! Olukorra eest vastutav ettevõtte teadis juba 2010. aasta märtsi alguses, et nad müüvad tooteid, kus dioksiinide määrad on ohtlikult kõrged. Kuidas on võimalik, et ükski riiklik järelvalveametkond seda ei tuvastanud, et oleks võimalik olnud juba selles staadiumis tegutsema hakata? Kas praegused mehhanismid, mis on meie toidu ohutuse jälgimiseks kasutusel, on tõesti piisavad? Tundub, et neist ei piisa, sest kui neist piisaks, siis oleks dioksiinikriisi suudetud ära hoida.

Tundub, et toiduskandaale on tegelikult veelgi rohkem. Mitte ainult dioksiinikriis, vaid ka klooonitud tooted, mis meie poodidesse eelmisel aastal märkamatult jõudsid. Meil on piisavalt eeskirju, kuid toiduohutuse vaatlus peab olema tõhusam ja toimuma sagedamini ning lisaks tuleks nende vaatluste tulemused ka avalikustada. Tegemist on meie toidu ohutuse ning meie kodanike tervisega.

Lisaks kutsun komisjoni üles toetama nende ettevõtete vastu esitatud kahjunõudeid, kes vastutavad talunike tüssamise eest, mille tulemusena need talunikud endale teadmatult oma karja mürgitasid.

John Stuart Agnew (EFD). – Austatud juhataja! Tahaksin teada anda, Et olen Briti munatootja.

Dioksiinisaastatus tundub olevat ebaõnnestumise tagajärg, mis tuleneb suutmatusest järgida loomasöödale kehtestatud vajalikke karmimaid töötlemisnõudeid võrreldes näiteks vähemnõudlike protsessidega, mille puhul toodetakse rapsist biokütust. ELi biokütuste entusiasm võib seega endaga kaasa tuua soovimatuid tagajärgi. Minu arvates ei ole see aga ELi teema. Seda ei lahendata lisaregulatsiooniga ning kindlasti ei ole seda siinkohal ka vaja. Sakslased tuvastasid probleemi, nad rääkisid sellest meile ning võtavad kasutusele vajalikke meetmeid.

Ühendkuningriigis on meil laiaulatuslik garantiiskeem, mille nimi on Lion Code (ee lõvi kood). Selle alla kuulub nii loomasööda tootmine veskis kui ka munade tootmine talus, tagades nii, et sellised juhtumid on väga ebatõenäolised. Nii et kui mõni teist tahab kindlasti saada kvaliteetseid mune, siis küsige lõvi märgiga mune ja Briti tootjad varustavad teid hea meelega.

Michel Dantin (PPE). – (FR) Austatud juhataja ja volinik! Esiteks arvan, et peaksime olema rahul, sest täna räägime võib-olla kriisist, kuid seda seetõttu, et meie süsteem töötab.

Meil on maailma kindlaim tarbijakaitse süsteem. Tarbijad peavad seda nüüd meeles pidama. Süsteem ei töötanud aga ettenähtud viisil ning enne kui pakume välja uue süsteemi, arvan, et peame hoolikalt ning laiaulatuslikumalt analüüsima põhjuseid, miks avastati probleem nii hilja, ning samuti peame endilt küsima, mis selle viivituse põhjustas.

Leian aga, et lisaks kriminaalteo enda süüdimõistmisele peame ka küsima, miks see juhtus. Arvan, et meie tegevustest tingituna pingutavad põllumajandus- ja põllumajandusliku toidutööstuse sektorid, et saavutada madalaid kulusid ning pakkuda madalaid hindu tarnijatele, ning me ei ole enam kaitstud selliste kõrvalekallete eest nagu seda tüüpi vastuvõetamatu käitumine.

Seega, austatud volinik, kas kavatsete selliste tegude eest määratavaid karistusi karmistada? Minu teine küsimus puudutab seda, et kuidas pakume viivitamatut tuge – ja pean silmas viivitamatut – asjasse segatud kasvatajatele. Seda seetõttu, et kuna marginaalid on nii väikesed, siis juhul, kui mõned neist ei saa varsti tuge või isegi ettemakseid nendest summadest, mis neile võlgu ollakse, lõpetavad nad oma tegevuse selleks ajaks, kui menetlus jõuab lõppstaadiumisse – minu arvates – tavalise kiirusega.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Austatud juhataja! Tahaksin esitada eelmisele sõnavõtjale küsimuse. Ta väitis, et põhimõtteliselt süsteem töötab. Sooviksin väga teada, kas ta teab, et mitte tänu süsteemile, vaid tarbijatele jõuti selle olukorra jälile.

Teiseks: mis puudutab eelmise sõnavõtja halduses olevat teavet, sooviksin temalt küsida, kas ta on ka teadlik, et uuringute kohaselt on kodanikud hea meelega nõus maksma veidike rohkem, kui nad teaksid kindlalt, et tooted on kvaliteetsed ning pärinevad loomadelt, keda on peetud liigile kohasel viisil.

Michel Dantin (PPE). – (FR) Austatud juhataja! Arvan, et parlamendiliige kes soovis esitada küsimuse, soovis tegelikult kommenteerida olukorda, selle asemel et minult küsimust küsida. Loomulikult oleme sellest teadlikud, et süsteem eksis. Mis puudutab aga Euroopa tarbijaid, soovin rõhutada, kui karm meie kaitsesüsteem on. Me ei saa väitele, et midagi ei ole tehtud, jätta reageerimata, isegi kui meil on maailma kõrgeimad standardid.

Paolo De Castro (S&D). – (IT) Austatud juhataja ja volinik! Head kolleegid. Esiteks tänan volinikku John Dallit, et ta tuli täiskogule seda juhtumit arutlema, mis valmistas Euroopa tarbijatele väga palju muret.

Järgmisel nädalal koguneb ka põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon, mille esimees on mul au olla, et analüüsida põhjalikumalt selle tõsise juhtumi tagajärgede arutelu. Hoolimata asjaolust, et Euroopa on väga pühendunud toiduohutuse säilitamisele, on vaja teha lisapingutusi läbipaistvuse ja kontrolli puhul, et vältida toidu saastatuse juhtumeid tulevikus.

Mainin, et eelmisel aastal võttis parlament vastu isalgatusliku raporti põllumajandustoodete kvaliteedi kohta ning – mis veelgi tähtsam – täiskogu kiitis esimesel lugemisel heaks tarbijatele toiduteabe andmise määruse, tuues siltidele põllumajandustoodete päritolukoha kohustusliku märke. Kahjuks jäi see oluline areng 8. detsembril tervisenõukogusse pidama. Püüame selle uuesti teisele lugemisele tuua, sest see on oluline siht, olles läbipaistvuse ja kaitsmise oluline eesmärk, millest saavad kasu Euroopa tarbijad.

Parlament liigub seega õiges suunas, näidates, et on tarbijate poolt. Loodame, et nõukogu ja komisjon suhtuvad samamoodi.

Marit Paulsen (ALDE). – (SV) Austatud juhataja ja volinik! Nõustun sellega, mida minu kaasparlamendiliiget on juba öelnud, et paljuskki praegused õigusaktid siiski toimivad. See ei ole probleem. Probleem peitub vastavuse-, kontrolli- ja sanktsioonisüsteemides. Euroopa Liidu tasandil ei ole meil õigust sanktsioonisüsteemidesse sekkuda ning peame meeles pidama, et kui teeme seadusi, kuid samal ajal puuduvad meil nende jaoks sanktsioonisüsteemid, siis lihtsalt jõustame suure hulga õigusakte, mis on täiesti ebaefektiivsed. See ei tööta.

Volinik aga mainis midagi, mis on ääretult oluline. Ma olin selle määruse raportöör, mis on söödakontrollide aluseks. Volinik mainis söödatööstuseks ning tehniliseks otstarbeks – praegusel juhul rasva – mõeldud toorainete ranget eristamist.

Tegin kümme aastat tagasi ettepaneku, et kõik ebamääraast päritolu tooted tuleks ära värvida. Ausalt öeldes on minu arvates väga kahju, et talunikud kannatavad ikka ja jälle toksiinide pärast söödas, kuid nad ei saa selles suhtes midagi ette võtta.

Licia Ronzulli (PPE). – (IT) Austatud juhataja! Head kolleegid! Tahtsin olla sellele küsimusele üks allakirjutanutest, sest minu arvates on oluline, et pärast viimastel nädalatel toimunud juhtumit on väga tähtis arutleda toiduohutuse üle avalikult.

Kui tervislikud ning toitvad on need tooted, mida miljonid eurooplased iga päev tarbivad? Kas oleme tõesti kindlad, et need tooted meie köögilaua on ohutud? Toorainete kvaliteet on väga oluline, et tagada lõpptoote autentsus. Pidev vaatlus alates karjamaalt kuni lauani on üks viis, kuidas vältida toidutoodete saastatust ning võimalikud riskid kohe tuvastada.

See viimane Saksamaa juhtum kinnitab, et päritolu märged siltidel peab saama kohustuslikuks kõikide toodete puhul, nagu Paolo de Castro ka juba rõhutas. Peame kaitsma tarbija õigust teada iga ostetud toote päritolu ning meie toidu ohutust on võimalik tagada ainult siis, kui kõiki toimijad vastutust jagavad.

See on tõsi, et Euroopa õigusaktides juba nõutakse kontrolle ja menetlusi, mis tagavad, et meie laudadele jõudev toit sobib tarbimiseks ning saastatuse riskid on kahandatud miinimumini, kuid nüüd peame püüdma iga päev aidata kaasa nende meetmete kvaliteedi parandamisele.

Saan uhkusega juhtida tähelepanu asjaolule, et Itaalia parlament võtab homme vastu seaduse, mis laiendab kohustusliku päritolumärgise kõikidele toidutoodetele, millel seda

märki veel ei ole. Lõppude lõpuks saame teada, mis on selliste toodete nagu sealih, pika säilivusajaga piima, juurviljade ning mõne joogi, näiteks apelsinimaitselised joogid, päritolu.

Loodan, et Euroopa saab sellest seadusest inspiratsiooni. Pühendun aktiivselt sellele, et tagada suurem läbipaistvus, teabe kättesaadavus ning tarbijaõiguste kaitse, sest need on instrumendid, mis on minu arvates eluliselt vajalikud tervisliku ja täisväärtusliku toidu propageerimiseks.

Marita Ulvskog (S&D). – (SV) Austatud juhataja! Nüüd on oluline küsimus see, kuidas saame vältida uusi skandaale ning riskiolukordi. On hea, et volinik läheb Saksamaale, ning on selge, et põllumajandusministrite nõukogu peab selle probleemi üle arutlema. See oleks olnud veel omaette skandaal, kui nii ei oleks käitunud. Selles valdkonnas tuleb veel üht-teist ära teha. Meil on karme sanktsioone, et liikmesriigid mõistaksid, et nad peavad selles küsimuses otsuse tegema.

Eelkõige peame lõpetama need enesekontrollid. Teiste sektorite ja ettevõtete puhul on see täiesti selge, et vastavust õigusaktidega peavad jälgima sõltumatud ametkonnad, kuid see ei kehti sektori kohta, kus valmistatakse toitu, mida sööme.

Ei ole üldse mõtet näha süüd suuremastaapses talunduses, hinnakonkurentsisis või milleski muus. Tarbijatena ei soovi me süüa saastatud toitu. Peame tagama, et tarbijaid teavitatakse, kui midagi sellist tegelikult toimub, ning oleksid teadlikud asjaolust, et nad ei pea saastatud toitu sööma.

Antonya Parvanova (ALDE). – Austatud juhataja! Saksamaal detsembris toimunud saastumine, mille üle täna arutleme, ning meie toiduahelas märgatud jultunud rikkumine mitte ainult ei seadnud suurde ohtu tuhandete tarbijate tervise, vaid tõid päevavalgele ka olemasolevad nõrkused meie toidu jälitussüsteemis. Tõepoolest teeb rohkem kui murelikuks asjaolu, et Saksamaa ametkonnad ning komisjon ise ei suutnud tagada, et saastatud tooraineid, näiteks munad, ei jõuaks toiduahelasse töödeldud toidu koostisainena.

Jälitatavust peetakse üpris sageli toidutööstuse kohustuseks, kuid selliste hädaolukordade puhul, millest üks on meil ka täna arutlusel, näib see üliolulisena ning seda tuleks käsitleda eeltingimusena tarbijate tervise ja ohutuse kaitsmisel. Seetõttu esitan komisjonile kaks küsimust.

Esiteks: kas võib nüüd olla täiesti kindel ning kas on võimalik kinnitada, et mitte ükski saastatud munadest või mõjutatud toodetest ei jõudnud toiduahelasse nende kasutamisega töödeldud toitude tootmiseks?

Teiseks: kas komisjon plaanib tõhustada jälitatavuse ning teavitamise meetmeid, et tagada optimaalne tarbijate kaitse tervisele võimalikku mõju avaldavate tulevaste toidukriiside korral?

Elisabeth Köstinger (PPE). – (DE) Austatud juhataja ja volinik! Saksamaa dioksiiniskandaal on Euroopa tarbijate usalduse vankuma löönud ning nad nõuavad õigustatult kõrgeimat ohutuse taset ning täielikku jälitatavust toidutööstuses. Lõppude lõpuks on põllumajanduse maine saanud kahjustada suurte loomasööda tootjate ükskõikse käitumise tõttu. Kutsun komisjoni kiiresti üles taastama usaldust Euroopa põllumajandustootmise kõrge kvaliteedi vastu, mis vastab kõrgeimatele standarditele!

Kõikide vastutavate isikute tuvastamine ning Saksamaa dioksiiniskandaali kahjude piiramine on kõigest algus. Vaja on võtta kasutusele kiireid ja laiaulatuslikke meetmeid, et tulevikus loomasööda tootjate selliseid tegevusi ära hoida. Loomasööda ahel ei ole mõeldud jäätmetest

vabanemiseks ning tööstusjätmete toodetel ei ole loomasöödas kohta. Nõuan karmimaid ELi-üleseid reegleid, eriti just transpordile. Isegi üks loomasööda saastumise juhtum on vastuvõetamatu. Eelkõige on aga ülioluline, et nende ettevõtte suhtes algatataks täie- ja laiaulatuslik uurimine. Mitte ükski talunik, keda kontrollitakse mitu korda aastas, ei suuda mõista praegust praktikat, mis puudutab suurte loomasööda tootjate kontrollimisi. Sellegipoolest tuleks ära märkida, et selle juhtumi puhul, mille üle just arutlesime, hakkas pall veerema enesekontrollist ning pädevad ametkonnad reageerisid ettenähtud viisil.

Kõige olulisem on siiski see, et pööraksite oma tähelepanu talunikele, kes on pidanud selle tulemusena ebaausalt kahjusid kandma. Nad vajavad kiiresti abi, sest kahju ei tohi mitte mingil juhul üle kanduda neile. Tuhandete talunike püsijäämine on praegu ohus. Eelmisel nädalal oli tootjahind seauumamise sektoris 0,23 eurot kilogrammi kohta. Eelmise aasta lõpus pidid seatootjad toime tulema juba 0,13 euro suuruse langusega. Olukorda on halvendanud asjaolu, et sööda hind on viimastel nädalatel hüppeliselt tõusnud. Peame sellele olukorrale kiiresti lahendusi leidma. Tarbijakindlus põllumajandustoodete suhtes ei tohi mitte mingil juhul sattuda ohtu ahnuse ja hoolimatuse tõttu.

Catherine Stihler (S&D). – Austatud juhataja! Nagu kuulsime, on dioksiin ohtlik kemikaal, mis teadaolevalt tekitab vähki ning nüüd jõudis see toiduahelasse, kui biokütusteks mõeldud kemikaale kasutati kogemata loomasöödas.

Mõnest Schleswig-Holsteni põllumajandusministeeriumi proovi tulemusest selgus, et sööda rasv sisaldas lubatud piirkogusest dioksiini 77 korda rohkem. Toidu- ja söödaalane kiirhoiatussüsteem on välja töötatud selleks, et kaitsta Euroopa tarbijaid just sellist tüüpi saastuse eest. Selleks ajaks, kui häirekella lööma asuti, olid saastunud ained levinud juba kõikjale üle Saksamaa ning ELi teistesse riikidesse ning isegi Ühendkuningriigi *quiche*idesse, mis ettevaatusabinõuna suurpoodide riiulitelt eemaldati.

Tegemist ei ole esimese dioksiinihirmuga. Meil oli probleeme Itaalia *mozzarella*'ga, Iirimaa sealihatoodetega ning Põhja-Iirimaa veiselihatoodetega. Tahame komisjonilt teada, miks see kiirhoiatussüsteem ei kaitsnud jälle tarbijaid ning mida komisjon teha kavatseb, et seda korda teha.

Spyros Danellis (S&D) . – (EL) Austatud juhataja ja volinik! 12 aastat pärast Belgia dioksiiniskandaali leiti dioksiini söödast Saksamaal; riigist, mille traditsiooniks on distsipliin ning kus asuvad usaldusväärased asutused. See tähendab, et kontrollisüsteem ei ole piisavalt karm, sihipärane, läbipaistev ega objektiivne ning sellega ei kaasne piisavalt head antistiimulid ega karistused. Need tühimikud tuleb täita suure tarbijatele suunatud vastutustundega, eriti ajal mil majanduskriis julgustab inimesi abi otsima ebaseaduslikest lahendustest, et tootmiskulusid vähendada. Me ei saa, eriti ebasoodsates majandustingimustes, eeldada probleemide enesekontrollisüsteemi moraalsete väärtuste süsteemi põhjal. Loomulikult peavad tarbijad saama viivitamatut ja täielikku teavet nende riskide kohta, mis neid ohustavad.

Euroopa Liit on uhke selle asjaolu üle, et ta on vastu võtnud karmid eeskirjad rahvatervise ning keskkonna ja loomade heaolu kaitseks. Tuleb ka tagada, et neid rakendataks kitsendusteta, kui ta ei soovi, et tema poliitika piirduks ainult...

(Istungi juhataja katkestas sõnavõtu)

Franz Obermayr (NI). – (DE) Austatud juhataja! Alustan sellega, et minu arvates ei ole tegemist hooletuse, vaid tahtliku kuriteoga. Mida me vajame? Vajame paari olulist asja: esiteks vajame kohustuslikku ELi-ülest markeerimisnõuet, mis ei peaks ära näitama ainult

tapmise, vaid ka päritolu kohta. Tarbijaid eksitatakse praegu teadlikult. Uuringutest tuleb selgelt välja, et inimesed oleksid hea meelega nõus maksma. Nad soovivad, et ahela puhul oleks täielikult võimalik selgeks teha, kust toit pärineb ning mis on selle algupära.

Teiseks vajame karmimaid kontrolle. Lõppude lõpuks ei jõudnud sellele jälile mitte toiduinspektor ega ELi toiduohutusagentuur, vaid ettevõtte ise.

Kolmandaks vajame selget toidurasva ja tehniliseks otstarbeks toodetud rasva eristust. Nõustun täielikult Pythagorasega, kelle ütlus on jälle kord asjakohane: „Kõik, mida inimesed loomadega teevad, jõuab nende juurde ringiga tagasi.”

Mairead McGuinness (PPE). – Austatud juhataja! Kaks aastat tagasi, 2008. aasta detsembris tekkis meil lirimaal probleem. Huvitav, mida on komisjon kahe aasta jooksul korda saatnud, et praegust kriisi vältida.

Mul on konkreetne küsimus: liikmesriikide ametkonnad nõuavad tervise- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadilt tungivalt juhiseid. Sööda hügieeni eeskirjade puhul soovivad nad juhiseid ning töötuba. Kas võiksite täna õhtul võtta endale kohustuse, pakkuda neile seda, mida nad nõuavad?

Mul on veel kolm kommentaari. Peame väga selgesti tuvastama kõrge riskiga tooted, kõrge riskiga töötlejad, kõrge riskiga tootjate asukohad ning nimed ja vähemalt vajame nende toodete täielikku eristust, mis on mõeldud loomasööda ahela jaoks ning seeläbi ka toiduahela jaoks. See ei ole raketiteadus.

Nagu teised on öelnud, vajame ka vahepealseid kontrolle, et suudaksime tuvastada need, kes püüavad raha teenimise nimel jätkata reeglite rikkumisega. Kulude kahandamine on seotud kitsalt läbiajamisega. Probleem on selles, et see läheb Euroopale maksma miljardeid, see teeb põrmuks tarbijakindluse ja...

(Istungi juhataja katkestas sõnavõtu)

Karin Kadenbach (S&D). – (DE) Austatud juhataja ja volinik! Ma ei ole põllumajandusromantik ehk teisisõnu ei usu ma õnnelikke kanu ja õnnelikke sigu reklaamivatesse reklaamlausetesse, sest minu igapäevane kogemus on üpris teistsugune.

Sellegipoolest leian, et Euroopa tarbijatel on õigus ohutule toidule. Seega on minu esimene põhinõue, et vajame karme kontrolle ning karme karistusi. Arvan aga ka, et tänase diskussiooni tulemusena on saanud selgeks, et vajame Euroopasse teistsugust põllumajandusstruktuuri. Tervise eest vastutav austatud volinik John Dalli on siin täna meiega koos ning tema on see, kes on mõnes mõttes tulejoonel. Peame sellest skandaalist saadud õppetunde kasutama meie põllumajandusreformis, et pakkuda Euroopa põllumajandustööstusele struktuuri, mis ühest küljest vastab põllumajanduse ja talunike vajadustele ning teisest küljest kindlustab ka tarbijate ohutuse.

Soovin, et me tõesti õpiksime sellest skandaalist.

Richard Ashworth (ECR). – Austatud juhataja! Aastate jooksul oleme kogenud paljusid selliseid juhtumeid. Oleksin arvanud, et praeguseks on jälitatavuse ning kvaliteedi tagamise olulisusest väga hästi aru saadud ning et on olemas struktuurid ja eeskirjad, mis selliseid intsidente ära hoiavad.

See tõstatab väga palju suuri probleeme. Esiteks kahjustab see väga tarbijakindlust toidutööstuse suhtes ning teiseks on talunikud alati need, kes on süüitud osapooled. Alati

on talunikud need, kellele saab osaks ebaseproportsionaalne mõju võrreldes toidutöötlemise tööstusele osaks saavate tagajärgedega.

Ma olen mõõdukalt rahul, et Saksamaa ametkonnad ning volinik ja tema töörühm tegutsesid mõistlikult, olukorrale vastavalt ja kiiresti, kui nad probleemist teadlikuks said. Sellegipoolest jääb õhku väga palju keerulisi küsimusi, mis puudutavad töötlemistööstuse mõne sektori käitumist, kus tuleb ennetamisel rohkem ära teha ning rohkem tuleb karistuste puhul ära teha, kui selliste tegevuste tagajärjed...

(Istungi juhataja katkestas sõnavõtu)

João Ferreira (GUE/NGL). – (PT) Austatud juhataja ja volinik! Dioksiinidega saastatud toodete avastamine ning nende levik mööda mitut ärikanalit, on tõsine juhtum.

Hoolimata asjaolust, et sündmuse eest vastutavad tuleb korralikult tuvastada, tagajärjed selgelt määratleda ning saastatud toodete sihtpunkt asjakohaselt kindlaks teha, on selle sündmuse puhul vajalik, et analüüsiksime hoolikamalt eksisteeriva regulatiivse mudeli täielikku ebaõnnestumist.

Meil on näide tagajärgedest, mis on põhjustatud turule orienteeritud ühisest põllumajanduspoliitikast, mis propageerib ekspordil põhineva intensiivse tootmise mudelit, mis omakorda eelistab suuremastaapset agrotööstust väikese ja keskmise suurusega põllumajanduse ning perekondliku talunduse arvelt. See muudab kohaliku tootmise ning tarbimise täiesti jätkusuutmatuks selle edendamise asemel, mis on tegelikult vajalik, et kindlustada palju suurem jälitatavus.

See on veel üks näide põhimõttelise muudatuse vajadusest praeguses ühisel põllumajanduspoliitikas, rahvatervise, toiduohutuse ja kvaliteedi huvides.

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Austatud juhataja ja volinik! Selliste korduvate kriiside puhul võib täheldada mõningast ärritust, üks neist Belgias 1999. aastal, kui tegemist oli suure ulatusega kriisiga, mis oli praegusele väga sarnane.

Selgelt öeldes on meil maailma kõige karmimad meetmed. Arvan, et me ei peaks neid veel karmimaks muutma. Peame lihtsalt nende toimivust parandama. Üks esimestest meetmetest, mille me tõenäoliselt vastu peame võtma, on nendele kurjategijatele määratud karistuste karmistamine, sest ilmselgelt ei ole siinkohal tegemist kobakäpast vahendajaga. Tegemist on kuriteoga, mille organiseerisid valgekaeltest kriminaalid, kes soovivad oma kasumeid maksimeerida.

Teine prioriteet võiks olla kontrollide kindlustamine ning tagamine, et need võtavad võimalikke riske rohkem arvesse. Kolmandaks, nagu Catherine Stihler mainis, on RAPEXi kiirvahetussüsteemi, mis tavaliselt peab tagama, et kõiki liikmesriike hoiatatakse potentsiaalse riski eest, puhul tõenäoliselt mõned nõrgad kohad välja tulnud.

Oleksin selles küsimuses teie seisukohta soovinud, austatud volinik!

Peter Jahr (PPE). – (DE) Austatud juhataja! Saksamaa loomasöödatööstuses on hea enesekontrolli katsete süsteem. Siiski ei toimi see süsteem kriminaalsete tegevuste ning skeemide korral. Kui keegi segab loomasööta teadlikult või ebaseaduslikult keelatud aineid, siis väldib ta teadlikult ka neid enesekontrolli katseid.

Jätkates sealt, kus minu kaasp Parlamendiliikmed pooleli jäid, leian et sellest tuleks teha kolm olulist põhimõttelist järeldust: esiteks vajame rohkem riigikontrolle; teiseks vajame, et

söödaproovide kõikide tulemuste kohta koostataks aruandeid ning neid aruandeid tuleks koostada ka asjakohaste kontrollide ajal; kolmandaks vajame karmimaid karistusi kriminaalidele. Tegemist ei ole vääртеoga. Seda tehti eesmärgipäraselt.

Lõpuks soovin tähelepanu juhtida asjaolule, et selle loomasööda skandaali puhul on talunikud need, kes kannatavad kõige rohkem, kuna hetkel ei saa nad oma tooteid üldse müüa ning kui saavad, siis suure kahjumiga.

John Dalli, komisjoni liige . – (MT) Austatud juhataja! Kuulates neid kommentaare – ning siinkohal tänan kõiki arutelus osalenuid –, ei saa ma teha muud, kui analüüsida saadud kriitikat. Kriitika ei käi ainult selle probleemi, vaid peaaegu kõike kohta, mida me Euroopana teeme; täiendava bürokraatia kohta, mida me kõigile kehtestame, kui me määruseid koostame ning kui nõuame teatud kontrollimenetlusi. Tarbijad, ettevõtjad ning ärimehed – kõik süüdistavad meid barjääride kehtestamises, mis takistavad asjade sujuvat toimimist.

Kui tuleb aga ette midagi sellist nagu see dioksiinijuhtum, saab selgeks – nagu me täna ka kuulnud oleme –, et tegelikult on vajadus teatud kontrollisüsteemide järele, mis praegu jõus on. Saame tõepoolest aru, kui olulised need on ning kui hoolsalt peame neid rakendama. Tarbijana oleksin väga õnnetu, kui peaksin sellist olukorda kogema, nagu oleksid õnnetud ka kõik Euroopa tarbijad, sest sellised juhtumid ähvardavad kõigutada meie usaldust Euroopa toodete ohutuse suhtes. Veelgi enam vihastab mind asjaolu, et selline olukord sai tekkida taoliste inimeste pärast, kes on seadust tahtlikult rikkunud, ning tegemist ei olnud ausa eksitusega.

Nagu viimane kõneleja just ütles, ei saa ükski süsteem kriminaalsuse olemasolul toimida. Kui eksisteerib isikuid, kes soovivad seadust rikkuda, siis on võimatu garanteerida süsteemi, mis toimiks sujuvalt ning takistusteta. Seetõttu peame andma endast parima kindlustamaks, et meil on kasutusel parimad võimalikud turvavõrgud, mille silmad on võimalikult väikesed, et takistada selliseid kriminaale avaustest läbi mahtumast.

Olen oma riigis olnud õigusaktide koostamisega seotud alates 1987. aastast. 23 aasta pikkuse kogemuse vältel selles valdkonnas olen alati jõudnud arusaamisele, et suurim ülesanne ei ole mitte valimine, millised punkte õigusakti lisada, vaid püüid ennustada, kuidas seda seadust rikkuma hakatakse ning seeläbi püüda rikkumiste vastu võidelda juba ennetavalt. Arvan, et praegu on meil selline olukord. Me ei taha kogeda veel selliseid juhtumeid ning peame tegema endast kõik oleneva tagamaks, et meie süsteem on suuteline vähemalt kiiresti püüdma neid, kes püüavad juba jõustunud reeglitest ning nendest, mida me koos koostame, mööda hiilida.

Saame tegutseda ainult siis, kui teame, mis toimub, mitte siis, kui me ei tea toimuva kohta mitte midagi. Siinkohal kommenteeriksin kiirhoiatussüsteemi. Ma ei arva, et see süsteem ei toiminud. Tõepoolest, see toimis nagu pidi, sest kohe kui saime olukorrast teadlikuks, saadeti teave kõigile välja. See ongi kiirhoiatussüsteemi mõte ning selles mõttes töötas see väga hästi.

Peame karmistama ka oma eeskirju ning määrusi. Nõustun Mairead McGuinnessi öelduga eeskirjade kehtestamise olulisuse kohta ning nõuete kehtestamise ning nõuete kehtestamise kohta, mis kindlustavad rangeima kontrolli toiduahelate üle, millega terviseriskid võimalikud on. Seepärast on üks asi, mida püüame teha või kavatseme soovitada see, et ei keskendutaks mitte ainult teatud riskielementidele ning ei nõutaks lihtsalt ettevõtete registreerimisi, nagu söödaveskite puhul, ning jätta see siis sinnapaika. Selle asemel tuleks hilisem heakskiit anda alles siis, kui kontrollid on tehtud.

Peame kindlustama, et juhtum püsiks kontrolli all. Olen pädevate Saksa ametkondadega pidevalt kontaktis ning olen rahul, et nad teevad endast kõik oleneva, mitte ainult ohjates olukorda nii kiiresti kui võimalik ning kogudes kogu vajalikku teavet, et koostada selget ja terviklikku pilti olukorrast, vaid olen rahul ka nende elluviidud tegevustega.

Näiteks on mind juba teavitatud, et see veskiga söödatootja, kes andis valeteadet, väites, et ta varustas vaid kümme talu, kuigi tegelikult oli ta varustanud 900 talu, on juba menetluse osaline, mille Saksamaa süüdistust esitavad ametkonnad algatasid, kuna see valeteadet oleks võinud põhjustada kaugeleulatuvaid tagajärgi. Samuti võime olla kindlad selles, et Saksamaalt eksporditud tooteid ning neid, mis olid mõeldud toiduvalmistamise turu tarbeks, näiteks munad, kontrolliti ning leiti, et need sisaldavad dioksiini väga vähesel määral, kuna neid segati toidutootmise protsessi ajal väljaspool Saksamaad valmistatud toodetega.

Kuna minu kõneaeg on otsa saanud, siis soovin sel olulisel hetkel öelda ühe viimase kommentaari. Nõustun täielikult, et peaksime kehtestama neile kõige karmimaid sanktsioone, kes süsteemi ära kasutavad. Siiski on oluline mõista, et need ei ole sellised meetmed, mida komisjon koostada või jõustada saab. Pigem otsustavad liikmesriigid nende jõustamise üle riiklikul tasandil.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Luís Paulo Alves (S&D), *kirjalikult.* – (PT) EL peaks tungivalt nõudma Saksamaalt ning kõikidelt asjaga seotud riikidelt asjakohaseid meetmeid, et olukorda leevendada, kehtestades sanktsioone ning tagades, et kõik dioksiinikriisi osalised vastutavad täielikult laiaulatusliku kahju eest, mida nad põhjustasid põllumajandusele, tootmissektoritele ning tarbijatele. See et mõned loomasööda tootjad on dioksiinisaastusest teadlikud alates 2010. aasta märtsist ning nad ei teavitanud sellest ametkondi, on täiesti vastuvõetamatu. Seetõttu nõuan täielikku läbipaistvust kõikide liikmesriikide ning kolmandate riikide teavitamisel potentsiaalselt saastatud sööta ümbritsevate detailide teemal! Kõik toidutooted, mis ELi õigusaktidele ei vasta, tuleb tuvastada ning turult tagasi kutsuda. Vaja on kindlustada, et rahvatervise kaitsmiseks võetakse kasutusele kõik meetmed ning olukorra arengust peab olema kiiresti kättesaadav täpne teave. Sellest tuleb teada anda väga täpselt ning läbipaistvalt, et saaksime tavapärasuse juurde võimalikult kiiresti tagasi pöörduda ning taastada eluliselt olulise tarbijakindluse toiduahela suhtes.

14. ELi ja Kameruni vaheline metsaõigusnormide alane leping – ELi ja Kongo Vabariigi vaheline metsaõigusnormide alane leping – Vabatahtlikud FLEGTi partnerluslepingud (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on ühisarutelu – Metsaõigusnormid (Kamerun, Kongo Vabariik);

– ELi ja Kameruni vaheline metsaõigusnormide alane leping;

Yannick Jadot'i rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel esitatud soovitus (A7-0371/2010)

Soovitus nõukogu otsuse eelnõu kohta, mis käsitleb metsaõigusnormide täitmise järelevalvet, metsahaldust ja Euroopa Liitu toodava puidu ja puittoodetega kauplemist

käsitleva vabatahtliku partnerluslepingu (FLEGT) sõlmimist Euroopa Liidu ja Kameruni Vabariigi vahel

(12796/2010 – C7-0339/2010 – 2010/0217(NLE));

– ELi ja Kongo Vabariigi vaheline metsaõigusnormide alane leping

Yannick Jadot'i rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel esitatud soovitus (A7-0370/2010)

Soovitus nõukogu otsuse eelnõu kohta, mis käsitleb metsaõigusnormide täitmise järelevalvet, metsahaldust ja Euroopa Liitu toodava puidu ja puittoodetega kauplemist käsitleva vabatahtliku partnerluslepingu (FLEGT) sõlmimist Euroopa Liidu ja Kongo Vabariigi vahel

(10028/2010 – C7-0170/2010 – 2010/0062(NLE));

– Suuliselt vastatav küsimus komisjonile (2010/3015(RSP)): vabatahtlikud FLEGTi partnerluslepingud Kongo ja Kameruniga ning teised kavandatud vabatahtlikud partnerluslepingud (O-0202/2010 – B7-0802/2010), mille esitasid Yannick Jadot, Catherine Bearder, David Martin, Joe Higgins, Daniel Caspary

Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsiooni nimel,

Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsiooni nimel,

Sotsiaaldemokraatide ja demokraatide fraktsiooni Euroopa Parlamendis nimel,

Euroopa Ühendatud Vasakpoolsete / Põhjamaade Roheliste Vasakpoolsete liitfraktsiooni nimel,

Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsiooni nimel.

Yannick Jadot, raportöör. – (FR) Austatud juhataja ja volinik! Head kolleegid. Täna kõigepealt kõiki oma kaasparlamendiliikmeid koos tehtud töö eest selles küsimises, mille abil jõudsid parlamendi kõik fraktsioonid ühisele seisukohale ning mis võimaldas neil esitada suulise küsimuse ning koostada vabatahtlike partnerluslepete juurde resolutsiooni.

See on oluline teema. Nagu te kõik teate, siis jääb metsa vähemaks. Iga kahe sekundi järel hävitatakse üle maailma jalgpalliväljaku suurune ala ning aasta jooksul raadatakse Kreeka suurune ala. Ilmselgelt on olukord traagiline. Mitmekesisuse seisukohalt vaadatuna on olukord traagiline: ohus on mõned tuhanded taimede ja loomaliigid ning kõige suurema mõju alla sattuvatest metsadest, troopilistest metsadest, asub pool maailma mitmekesisusest. Kliimamuutuse seisukohalt vaadatuna on olukord ilmselgelt samuti traagiline: raadamisest on tingitud 20% kasvuhoonegaaside heitkogused. Lõppude lõpuks seab raadamine ohtu ka sadu miljoneid inimesi, kes elavad metsades või elatuvad nendest.

Raadamiste peapõhjused on muu seas metsa omakasupüüdlik kasutamine ning metsatööstus – eriti alal, millele täna keskendume: Kongo jõe vesikond. Hinnangute kohaselt on 20–40% maailmas langetatud ja kaubeldavast puidust ebaseaduslik puit. Seega on see teema, mille üle täna arutleme, ilmselgelt oluline.

Need vabatahtlikud partnerluslepingud on heaks kiidetud rahvusvahelise kaubanduse komisjoni heakskiidumenetluse raames. Tänu Lissaboni lepingule on selle menetlusega võimalik Euroopa Parlamendil oma arvamust avaldada. Samas saab ta ainult öelda jah või ei, mistõttu on see arutelu ülioluline, sest võimaldab meil teemasse üksikasjalikumalt

süüvida ning pakub teile, austatud volinik, kui komisjoni esindajale võimaluse vastata parlamendi esitatavatele küsimustele.

Need lepingud on olulised, sest võimaldavad meil tagada puidu jälitatavuse. Need kehtestavad ka sõltumatud tõendamismenetlused ning täiendavad metsanduspoliitikat ning valitsemist asjassepuutuvates riikides. Täna räägime Kongo ja Kameruni Vabariigist.

Soovin mainida üht asja, enne kui hakkame rääkima lepingutest ning parlament hakkab esitama küsimusi: peame tõesti tõmbama joone seadusliku ja kestliku puidu vahele. Loomulikult on meil siinkohal arutluse all puidu seaduslikkus, kuid seaduslik puit ei tähenda alati metsa kestlikku kasutamist.

Seega on esimene üldküsimus, mille komisjonile soovin esitada, järgmine: mida kavatseb komisjon teha, et tagada metsaga seotud teemade üldine järjepidevus – 2011. aasta on rahvusvaheline metsa-aasta –, võttes samal ajal arvesse seda, mida öeldi Nagoyas ning otsustati Cancunis, eriti just REDD+ mehhanismi kohta, ning võttes arvesse läbirääkimistel saavutatud kaubandusleppeid, mis on sageli raadamiste aluseks, läbi puidukaubanduse liberaliseerimise?

Järgmiseks ootame Euroopa Komisjonilt endiselt vastust biokütuste ning maakasutuse kaudsete muutuste küsimustele. Nagu teate, on parlament palunud teil lõimida need probleemid biokütuste kestlikkuse hindamise kriteeriumitega.

Täpsustaksin, et vabatahtlike partnerluslepingute puhul on võimalik tuvastada palju häid punkte: hindame väga läbirääkimiste püüdlusi ning eriti Kongo ja Kameruni Vabariikide kodanikuühiskonna liikmete osalust. Teame, et see ei ole lihtne ning sellest aspektist vaadatuna tunduvad need vabatahtlikud kaubanduslepingud olevat edu tähised.

Nagu ma aga just mainisin, jäävad lahendamata paljud küsimused ning soovid. Austatud volinik! Kas olete valmis tulema näiteks iga kuue kuu möödudes või kuus kuud pärast lepingu allkirjastamist meid teavitama lepingu rakendamise arengust? Küsin seda seetõttu, et on selge, et lepingu läbirääkimised ning selle elluviimine võivad olla väga erinevad. Seetõttu soovime, et tuleksite ja ütleksite meile, kas seotud osapooled, eriti kodanikuühiskonna liikmed, on lepingu realiseerimisse jätkuvalt kaasatud. Kas nendes riikides, kus ei ole endiselt lihtne esitada kaebusi, eriti kui seal on korruptsioon, on kaebuste esitamise mehhanismid, eriti sõltumatud, ette nähtud, et need kodanikuühiskonna liikmed saavad esitada kaebuse halva elluviimise ning selle kohta, et neid enam ei kuulata? Samamoodi soovime, et raporteerikssite regulaarselt nende lepingute elluviimiste mõjudest, et saaksite meile öelda, kui kaugele oleme nende lepingutega jõudnud, nii komisjoni tegevustega üldise järjepidevusega metsanduse küsimuses kui ka nende spetsiifilises elluviimises puidu seaduslikkuse teemal.

Lõpetuseks ka viimane tähelepanek: väidate, et nendes lepingutes ei ole eelarvet. Vajame aga ilmselgelt eelarveid, mis neid poliitilisi suuniseid toetaksid, ning seega, kas saaksite selgitada eelarve küsimust, mis puudutab neid vabatahtlikke partnerluslepinguid?

Catherine Bearder, autor . – Austatud juhataja! Kameruni ja Kongo Vabariigi troopilised vihmametsad on hinnalised ning peame toetama seda vabatahtlikku lepingut, mis pöörab tähelepanu nendes metsades oleva puidu kestlikule ülestöötamisele.

Need metsad ei kuulu mitte ainult nende riikide inimestele, vaid on osa planeedi ökosüsteemist. Need on väga oluline osa planeedil elu säilitavast süsteemist ning neis on miljardeid tonne süsinikku.

Raadamise peatamine on üks viis, mille abil kliimamuutusega võidelda, ning kogu maailma valitsused on püüdnud seda teha juba aastaid. Neid kahte riiki tuleks tänada nende julguse ja ettenägelikkuse eest, et nad nõustusid ELiga neid vabatahtlikke lepinguid allkirjastama!

Nende lepingute reglementeerimine ning jõustamine saab aga katsumuseks. Ei ole just saladus, et jätkusuutliku majandamise rajamine, mis põhineks ainult meie enda mandri ressurssidel, on piisavalt raske. Tahe on aga olemas ning selle üle peaksime väga rahul olema. Hoolikas juhtimine võib ebaseaduslikult ning jätkusuutmatult imporditud puidu osakaalu kahandada.

Hetkel on umbes üks viiendik meie turgudel olevatest puidutoodetest valmistatud puidust, mis on ebaseaduslikult ülestöötatud ning ELi imporditud hoolimata parlamendi ning teiste püüdlustest sellega võidelda. Jõustamine saab olema lihtsam nende riikide kohalike inimeste ning kodanikuühiskonna kaasamise abil ning peame kindlustama, et nende õigust olla kuulnud ning kaasatud säilitatakse ning sellele pööratakse tähelepanu. Lõppude lõpuks kaotavad nemad ju kõige rohkem, kui nende metsad hävitatakse.

Troopilise puidu laiaulatuslikku maharaiumist toidab rahuldamata nõudlus meie kodu kaunistavate toodete järele. Peaksime seda ressursi paremini väärtustama ning hoolitsema paremini ressursi eest, mis mitte ainult ei hoia elus suurt hulka taime- ja loomaliike, vaid mis ka kasvab aeglaselt ning mille küpsusikka jõudmine võtab aega väga palju aastaid.

Peame hoolitsema selle eest, et me ei õõnestaks meie endi püüdlusi raadamise ja kliimamuutusega võitlemisel, olles samal ajal maailma suurim ebaseaduslike puittoodete turg.

Nende lepingute tulemus võib olla see, et troopilise puidu hind kasvab, ning sellele ei tohiks me vastu olla. Tegemist ei ole mitte ainult piiratud ressursiga, vaid see puit on ka ainuke asi, mida kohalikel müüa on. Nad teavad oma ressursi tõelist väärtust ning selle lepingu kaudu saame seda ka meie teada.

Need inimesed metsas on meie silmad ja kõrvad ning vajame nende abi nende lepingute jõustamisel. Neil on vaja, et toetaksime nende võimalust oma muresid väljendada. Need lepingud on kahesuunalised menetlused ning loodame, et teie, austatud volinik, olete suuteline neid jõustama.

Vabatahtlikest partnerlepingutest saab kasu meie planeet, saavad kasu meie partnerriigid ning neist saab kasu EL. Peame tagama lepingute toimivuse ning selle, et mis tahes rikkumisi vaadeldaks ning et neile pöörataks tähelepanu. Peame oma pilgud pöörama teistele Aafrika, Aasia ning Lõuna-Ameerika riikidele, et ka nemad allkirjastaksid samasugused lepingud võimalikult kiiresti, ning ootan pikisilmi võimalust teie ning komisjoniga selle saavutamiseks koostööd teha.

David Martin, *autor* . – Austatud juhataja! Kõigepealt tänan Yannick Jadot'i suurepärase koostöö eest variraportööridega! Tegime kõik selle raportiga suurepäraast tööd ning mul on hea meel, nagu ka tema ütles, et suutsime saavutada laiapõhjalise konsensuse.

See et meil on nüüd lepingu Kongo ja Kameruni Vabariigiga, hõlmates ka Ghanat, tähendab, et Aafrika kõige haavatavamad metsad on nüüd vabatahtlike partnerluslepingutega kaetud. Nagu kaks eelnevat sõnavõtjat mainisid, on nende lepingute olemasolu väga tervitatav. Need on aluseks mehhanismile, mille abil on võimalik meeletu ulatusega ebaseadusliku puidukaubanduse vastu võidelda. Need lepingud loovad võimaluse eluliselt olulise loodusressursi paremaks majandamiseks ning toovad kaasa suurema läbipaistvuse ja

aitavad meil võidelda korruptsiooniga metsasektoris, mis kahjuks on Aafrikas praegu endemiline.

Siiski olen peale nende lepingut toetamise nagu ka raportöör päris mitme asja pärast mures. Täna õhtul toon välja ainult kolm teemat.

Kõigepealt peitub sellise raamistikuga nõustumises oht – see ei ole kavatsus, vaid oht –, et seda nähakse raamistikuna, mis võimaldab meie metsi laiaulatuslikult langetada, mis viiks välja lepingu eesmärgistatud tulemustele vastupidiste tulemusteni, nimelt edasise hävitamise ja raadamiseni, aidates seeläbi hoopis kaasa maailma keskkonna hävitamisele, mida püüame vältida. Selle asemel tahame lepingut, mis aitab kaasa meie bioloogilise mitmekesisuse allikate säilitamisele ning kestlikule majandamisele. Nõustun raportööriga, et komisjon peab pidevalt olukorda jälgima ning regulaarselt lepingu edenemisest ette kandma.

Teiseks peaksid põlisrahvad, kes on nii sageli keskkonna halastamatu kasutamise ohvrid, sellest lepingust kasu saama. Kongo Vabariigi valitsus lubas vabatahtlikus partnerluslepingus, et edendatakse seadust, mis kindlustab põliselanike õiguste propageerimise ning austamise. See lubadus tuleb täide viia. Jälle kord panen komisjonile südamele, et valitsusega suheldes rõhutatakse pidevalt selle lubaduse elluviimist, kuni see on kirjas Kongo õigusaktide kogus.

Kolmandaks peame kindlustama – ning siinkohal nõustun Catherine Bearderiga, kes seda mainis –, et lepingu elluviimiseks ettenähtud viisil peab olema saadaval vastavaid ressursse. Ei ole vahet, kui hästi leping paberil kirjas on. Kui ei ole ressursse selle teostamiseks, siis on see lihtsalt mõttetu paberileht. Nagu juba mainiti, ei ole lepingule endale finantspakette lisatud. Meie asi on see leping teoks teha: komisjoni ülesanne on esitada ning parlamendi ja nõukogu ülesanne on eelarvesse määrata vatsavad eelarvelised vahendid. See tähendab, et meil on vaja raha, et kinnitada Euroopa Liitu saabuva puidu seadusklikkust, et koolitada, varustada ning pakkuda tehnilist ekspertiisi pooltele, kes tegutsevad nendes Aafrika riikides, kellega oleme vabatahtlikud partnerluslepingud sõlminud, ning samuti vajame ressursse vaatluse jaoks, mida juba mainisin.

Seega peame eelseisvatel kuudel kindlustama, et pakuksime välja raamistiku, mille abil neid lepinguid edu saadab. Kordan, et need on head lepingud, kuid nagu kõik lepingud, sõltuvad need indiviidide ehk vabaihenduste, liikmesriikide ning Kongo ja Kameruni valitsuste heast tahtest ning terasusest, et viia ellu oma lubadused, mille tulemusena kindlustatakse nende lepingute praktiline toimimine. Nende lepingute tulemusena peaks paranema meie metsade ning ülioluliste maailma ressursside majandamine, kuid vale kasutamise tulemusena võivad need meid viia hoopis vastupidises suunas. Loodame, et komisjon hoiab arengul teravalt silma peal.

Joe Higgins, autor . – Austatud juhataja! Nõustume Yannick Jadot'i selle probleemi üldise käsitusviisiga. Mul on hea meel igasuguse leppe üle, mis garanteerib meie planeedi vihmametsade kaitse, kui sellised lepingud tõhustavad ka metsade põliselanike kaitset ning muudavad asjasepuutuvates riikides elu paremaks enamikul inimestest.

Kõigepealt tasuks mainida, et nii Kongo kui ka Kameruni Vabariigi valitsus on väga repressiivsed. Kamerun on Transparency Internationali korruptsiooniindeksi tabelis väga kõrgel kohal ning Kongo Vabariigis on teatud osaga rahvastikust väga kohutavalt käitunud, eriti just pügmeedega, kuigi uus seadus võeti just vastu ning inimesed ootavad ja vaatavad, mis on selle kasu põliselanike kaitsmisel.

Nende riikide puidutööstuses on korrumppeerunud, selles valdkonnas kasutatakse töötajaid ära ja raadamine ohustab põliselanike toimetulekut väga palju. Just sel põhjusel pakutakse Euroopa Ühendatud Vasakpoolsete fraktsiooni esialgse resolutsiooniga välja puidutööstuse üleandmine avalikku omandisse ning demokraatliku kontrolli alla, kaasates olulisel määral tööstuse töötajad ning metsas elavate ja metsaraidest mõjutatud põliselanike paikkondi.

Vasakpoolsete resolutsioon juhib tähelepanu ka sellele, et ebaseaduslik metsaraie on seotud asjassepuutuvate riikide vaesustasemetega. See on sissetulekuallikas indiviide ja nende perekondadele, kes vastasel juhul oleksid näljas ning seetõttu on ebaseaduslik metsaraie seotud ka vaesuse ja puuduse kaotamisega asjassepuutuvates riikides mitmes paikkonnas.

Seda ei vii ellu mitte korrumppeerunud kohalik eliit ega Euroopa rahvusvahelised kontsernid, kelle põhimotivatsioon on erasektori kasumi teenimine, vaid tööstuse töötajad ning põliselanikud ise, kes oma ressursside üle demokraatliku omandivõimu rakendavad. Selles mõttes võivad Saharast lõunasse jääva Aafrika inimesed võtta eeskuju oma Tuneesia vendadest ja õdedest, kes viimastel nädalatel on kangelaslikult korrumppeerunud diktatuuri vastu võidelnud.

Daniel Caspary, autor. – (DE) Austatud juhataja! Head kolleegid! Mitu kõva troopilist puitu eksportivat riiki on metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse (FLEGTi) tegevuskava alusel hakanud ELiga allkirjastama vabatahtlikke partnerluslepinguid. Euroopa Liit pakub tuge metsamajanduse reformimisel ning suutlikkuse arendamisel ning eriti jälitatavuse ning seaduslikkuse kinnitamise süsteemide elluviimisel puidul põhinevate toodete tarbeks.

Minu arvates on üks asi eriti oluline: kui see aitab parandada läbipaistvust ning hoida metsandustegevuste puhul ära keskkonnakahjustusi, on see hea, kui partnerid võtavad endale kohustuse praegusi õigusnorme muuta ja parandada. Mul on heameel ka asjaolu üle, et Euroopa Liit on võtnud endale kohustuse pakkuda tuge suutlikkuse arendamiseks tarbepuitu tootvates riikides, eriti mis puudutab jälitatavust ning seaduslikkuse kinnitamist süsteemide rakendamise ja tarbepuidule ja puidupõhistele toodetele.

Räägin veel kahest aspektist. Vabatahtlike partnerluslepingute taga peituv mõte on peatada ebaseaduslikult langetatud puidu ning sellisest puidust valmistatud toodete kaubandus ning aidata panna punkt raadamisele, metsa hävitamisele ning nende mõjudele CO₂ heitkoguste kujul ning ka bioloogilise mitmekesisuse kadumisele kõikjal maailmas.

Edasine mastaapne troopiliste ning teiste eriti liigirikaste ja suure süsinikusidumisvõimega metsade hoolimatu kasutamine on vastutustundetu ning võib viia täiendava raadamise ning metsa hävitamiseni, mille tagajärjed on laastavad terve maailma loodusele.

Need lepingud on seega väike, kuid positiivne samm õiges suunas. Olen täiesti nõus eelmiste sõnavõtjate tähelepanekutega. Täna raportööri suurepärase koostöö eest ning oleksin väga tänulik, kui nende lepingutega kaasneks tõeline areng, et meie maailm muutuks natukenegi paremaks!

Andris Piebalgs, komisjoni liige. – Austatud juhataja! Kõigepealt tänan raportööri Yannick Jadot'i tema toetuse eest Kongo ja Kameruniga sõlmitud metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse vabatahtlikele partnerluslepingutele. Loodan, et parlament järgib nõustumise soovitusi, et need kaks lepingut saaks sõlmitud.

See ärgitaks ka nii Kameruni kui ka Kongo parlamente oma arutlustele punkti panema.

Oluline on, et nii Euroopa Liit kui ka meie partnerid toetaks vabatahtlikke partnerluslepinguid, kuna ebaseaduslik metsaraie on meie kõigi jaoks probleem. Tean, et ebaseaduslik metsaraie on kõigest jäämäe tipp. Räägime metsaressursside kestliku majandamise koostööle aluse panemisest. Vastan ühele raportööri soovitusel kohe, et jah, olen valmis tulema siia iga kuue kuu möödudes, kui parlament mind kutsub, et vaadelda nende lepingute elluviimist.

See on tõepoolest kohustus. Riske eksisteerib tõesti, kuid minu arvates on see ainus viis, kuidas saavutada selle ressursi tõeliselt kestlikku majandamist. Peame seda tegema, sest ainult deklaratsioonidega meid edu ei saada.

Meie partnerriigid on võtnud endale suured kohustused, kuid arvan, et üks oluline faktor on ebaseadusliku metsaraidest tingitud kahju. Igal aastal on käibe kadu 10–15 miljardit USA dollarit. Ebaseadusliku metsaraidega kaasneb ka väga negatiivne mõju põliselanikele, bioloogilisele mitmekesisusele ning kliimamuutusele.

Samal ajal on oluline rõhutada ka asjaolu, et EL on üks maailma suurimaid troopilise puidu turge. See tähendab, et meie vaatenurk sellele, kuidas probleemile tähelepanu pööratakse, on väga oluline. 20% ELi jõudvast troopilisest puidust pärineb ebaseaduslikest allikatest ning seega on meil kohustus tagada, et tellime ainult seaduslikku puitu.

Kliimamuutuse probleem on veel üks kõiki puudutav mure ning metsade kaitse peab kuskilt algama. Väga lihtne on öelda, et peame metsade kaitsmiseks maksma. See valem on väga lihtne, kuid selle elluviimine nõuab mõlemalt poolelt palju pühendumust.

Püüan vastata paarile mulle esitatud küsimusele. Jõustamise ja elluviimisega kehtestab vabatahtlik partnerlusleping ühise komisjoni, mis jälgib lepingu elluviimist. Lepinguga kehtestatakse ka sõltumatu audit, et analüüsida seaduslikkuse tagamise süsteemi ning selle tõhusust. Lisaks saab olema iga-aastane raporteerimismehhanism, iga-aastane raport tehakse avalikuks ning saab olema kindlasti kättesaadav ka Euroopa Parlamendile.

Vabatahtlike partnerluslepingute ettevalmistamisse kaasasime ka kodanikuühiskonna ning põliselanikud. Praeguseni olid nad protsessist täiesti eemal olnud ja seega leppisime kokku, et uute lepingute alusel rajatakse mitmest osapoolest koosnevad komisjonid, mis vaatlevad või juhendavad põliselanikega seotud rakendusprotsesse.

Lisaks sisaldavad vabatahtlikud partnerluslepingud ka kaebuste esitamise mehhanismi ning sõltumatu audiitor saab sellele juurdepääsu ning ta hakkab toetuma paljudele allikatele, sealhulgas ka kordnikuühiskonna ning paikkondade allikatest pärinevale teabele.

Ressursside seisukohast vaadatuna tekivad kindlad kulud. Vahemikus 2002–2008 eraldas EL 544 miljonit eurot areneva maailmajao metsandusvaldkonnale ning osa sellest suunati FLEGTi töösse individuaalsetes riikides. Komisjon on täiendavalt kulutanud 35 miljonit eurot, et FLEGTi üldiselt toetada ning me kulutame täiendavad 35 miljonit vahemikus 2011–2013. Rõhutan, et ka liikmesriigid aitavad rahaliselt.

Oleme FLEGTi rakendamisse suunanud ka inimressursse. Minu poolt tegelevad sellega seitse ametnikku, kes teevad tihedat koostööd Euroopa Metsainstituudiga ning riiklike metsandusametkondadega.

Lisaks on täiendavaid pingutusi tehtud ka ebaseadusliku puidu määrusega, mis kiideti 2010. aastal heaks väga olulise osana FLEGTi tegevuskavast ning see täiendab vabatahtlike kaubanduslepingute käsitlust. See heidutab reglementeerimata ja jätkusuutmatut metsade kasutamist.

Cancunis hiljuti saavutatud kokkuleppega, mis puudutas raadamise ja metsa hävitamisest tingitud heitkoguste vähendamist (tuntud ka REDDina), lihtsustab veelgi enam komisjoni toe andmist arenevatele riikidele. Meie tulevast metsanduse majandamise tööd vabatahtlike partnerluslepingute kaudu lihtsustab asjaolu, et REDD näeb ette põlisrahvaste ning kohalike paikkondade liikmete õiguste korraldamist ning vaatlemist.

Jälgin inimõiguste olukorda partnerriikides. Nõustun resolutsiooni ettepaneku eelnõuga, et komisjon peaks nendele teemadele jätkuvalt tähelepanu pöörama. Kinnitan teile, et hoiame inimõiguste probleeme partnerriikidega peetavate poliitiliste dialoogide keskmes ning et korruptsiooniga võitlemine on üks teemadest, millele partnerriikidega suheldes tähelepanu pöörame.

Rõhutan aga üht spetsiifilist punkti, mis julgustab kogu protsessi jätkama: partnerriigid tunnevad, et nad on kaasatud. Partnerriikide reaalse pühendumiseta, võttes arvesse kõiki nõrkusi administratiivselt tasandil, ei saa me metsi tõhusamalt kaitsta.

Tean, et see on kõigest protsessi algus, kuid alguse on teinud mõlemad pooled ning olen valmis tulema parlamenti raporteerima selle kohta, kuidas elluviimine kulgeb. Leian siiski, et FLEGT ei ole tõesti vale samm. See on samm õiges suunas: me ei suurenda riski. Võib-olla ei paku me täielikult rahuldavaid lahendusi, kuid vähemalt on see korralik samm, mille üle võime uhked olla.

ISTUNGI JUHATAJA: Diana WALLIS

asepresident

15. Parlamendi koosseis (vt protokoll)

16. ELi ja Kameruni vaheline metsaõigusnormide alane leping – ELi ja Kongo Vabariigi vaheline metsaõigusnormide alane leping – Vabatahtlikud FLEGTi partnerluslepingud (arutelu jätkamine)

Juhataja. – Jätkame aruteluga.

Eva Joly, *arengukomisjoni arvamuse koostaja.* – (FR) Austatud juhataja ja volinik! Head kolleegid! Need Euroopa Liidu, Kameruni ja Kongo Vabariigi partnerluslepingud peaksid põhimõtteliselt olema head uudised nende riikide rahvastele ning head uudised ka bioloogilise mitmekesisuse seisukohast vaadatuna. See on aga alles esimene etapp pikas protsessis, mida Euroopa Parlament hakkab lähedalt jälgima.

Kui tahame, et see leping võimaldaks tekkida reglementeeritud, läbipaistval ning keskkonnasõbraliku puidu kaubandusel, millest saaksid kasu kohalik rahvastik ning mitte paar kahtlase seadusliku taustaga rühma, siis peab Euroopa Liit tagama, et kohalike ning põliselanike õiguseid austatakse täielikult ning et viimased osalevad tõepoolest ka konsultatsioonidel. Liit peab kindlustama kõikide osalejate suutlikkust. See peab kaasa aitama korruptsioonivastasele võitlusele ning tõelise metsamajanduse juurutamisele.

Lepingud ei saa olla ettekääne arenevate riikide loodusressursside jätkuvalle rüüstamisele. Pigem peaksid need aitama taastada Euroopa Liidu ja nende riikide suhete tasakaalu.

Christofer Fjellner, *fraktsiooni PPE nimel.* – (SV) Austatud juhataja! Need metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse (FLEGT) lepingud, mille üle homme hääletame ning mis puudutavad Kongot ja Kameruni, on

olulised Euroopa vahendid või relvad ebaseadusliku metsaraidega võitlemise vastu ning seetõttu toetame neid.

Ebaseaduslik metsaraie on suur probleem nii keskkonna kui ka majanduslikust ja sotsiaalsest seisukohast vaadatuna. Samal ajal on oluline meeles pidada, et harva loob probleem ise, praegusel juhul siis ebaseaduslik metsaraie, tingimused ebaseadusliku puidu kaubanduseks. Selle asemel on tegemist sümptomi ja tagajärjega, mis kaasnevad mitme teise probleemiga, mis paljudel juhtudel on veelgi tõsisemad – vaesus, omandiõiguse puudumine, korruptsioon ja teatud juhtudel sõda.

Need probleemid on raskemad mõnes maailma kõige vaesemas riigis. Seetõttu on mul väga hea meel, et komisjon pidas seda meeles, kui lepinguid koostati ja nende üle läbirääkimisi peeti. Võiksime öelda, et pakkusime vaba kaubandust vastukaaluks sellele, et lepingutega seotud riigid teevad reforme, mis kindlustavad omandiõigusi, parandavad võitlust korruptsiooniga ning kindlustavad mõistliku metsandusõigusaktide juurutamise.

Asjaolu, et oleme otsustanud sümptomite asemel võidelda põhiprobleemidega, on parim märk sellest, et see, mida kavatseme homme teha, on samm õiges suunas. Samal ajal on oluline meeles pidada, eriti teiste riikidega peetavate eelseisvate läbirääkimiste valguses, et meie võitluses ebaseaduslikult langetatud puidu kaubanduse vastu ei tohi me takistada vaeseid riike eksportimast ühte oma väärtuslikumast toorainest. Me ei tohi nende jaoks puidu, mis on fantastiline looduslik materjal, kasutamist keerulisemaks muuta. Hea ei ole prima vaenlane.

Tuletan teile meelde, et minu riik Rootsi sai kunagi rikkaks just puidu eksportimise tulemusena. Me ei saa takistada vaestel riikidel täna jätta seda võimalust kasutamata. Nüüd kui liigute edasi ning hakkate lepingute üle läbirääkimisi pidama, loodan, et jätkate just ebaseaduslikult raiutud puidu vastu võitlemisega ega võitle puidu kaubanduse vastu.

George Sabin Cutaş, *fraktsiooni S&D nimel.* – (RO) Austatud juhataja! Euroopa Liit algatas vabatahtlike partnerluslepingute sõlmimise protsessi riikidega, mis ekspordivad Euroopa Liitu puitu. Selles kontekstis on minu arvates oluline, et rajataks struktuur, mis propageerib kohalike paikkondade aktiivset kaasamist, võttes arvesse lepingu elluviimise vaatlemist ning parandades metsanduse majandamise raamistikku ning – viimase, kuid sama olulisena – hoiaks ära korruptsiooni nii palju kui võimalik.

Kodanikuühiskonna kaasamine Kameruniga lepingu koostamise protsessi on hea näide sellest. Samal ajal on vaja spetsiifilisi meetmeid, et selline dialoog jätkuks kõikides allkirjariikides. Oluline on ka püüda arendada sotsiaalselt ning keskkonnanalaselt kestlikku puidutööstust, sealhulgas raadamise vähendamise ning metsa hoolimatu kasutamise kaudu nendes riikides. Lepingud peavad vastama Euroopa Liidu rahvusvahelistele keskkonna ja kestliku arengu kohustustele.

Chris Davies, *fraktsiooni ALDE nimel.* – Austatud juhataja! Arutleme vabatahtlike partnerluslepingute üle. Need on armsad ja head sõnad. Need esindavad sellist Euroopa Liitu, mis ei püüa oma tahet arenevatele riikidele peale suruda, vaid püüab ulatada abistava käe, et ühiseid eesmärke saavutada. Samas tekitavad Kongo-suuruse riigiga sõlmitud lepingu praktilised aspektid igasuguseid heidutavaid probleeme.

Riigi suurus on sarnane Euroopa suurusele. Riigi valitsemine on paljuski olematu. Korruptsioonitasemed on üpris märkimisväärsed. Transparency Internationali tabelis asub Kongo Vabariik peaaegu alumise osa tipus.

Lisaks nende töötajate arv, kes teevad tööd tagamaks, et lepinguga määratud eesmärgid saavutataks. Need inimesed võib kahe käega üles lugeda. Ebaseadusliku metsaraide kasumid on väga suured ning võib-olla suuremad, kui me kompensatsiooniga pakkuda suudame. Lisaks on ebaseadusliku puidu turud ka sellised riigid nagu Hiina, kes ei pruugi metsade säilitamisele sellist tähelepanu pöörata, nagu meie seda teeme, ning sellist austust üles näidata, nagu tuleks näidata.

Kõik need probleemid viitavad sellele, et hoolimata sellest, kui head on meie kavatsused, tekib vabatahtlike partnerluslepingute eesmärkide elluviimisega raskusi. Seega, milliseid tagatise saab komisjon meile pakkuda, et võetakse kasutusele kõikvõimalikud meetmed kindlustamiseks, et saavutaksime tõesti oma suured eesmärgid selles küsimuses ning võiksime kõik olla kindlad, et nende vabatahtlike partnerluslepingute abil, nii nagu me neid tuleviku tarbeks koostame, suudame saavutada seatud eesmärgid?

Anna Rosbach, *fraktsiooni EFD nimel* . – (DA) Austatud juhataja! Maakera metsad on planeedi kopsud ning peame tegema kõik endast oleneva, et neid kaitsta. Kiire üleilmse rahvastiku ning koos sellega kaasneva üldise ressurside kasvu, töökohtade siirdumisega maailma kaugematesse nurkadesse ning majanduskriisi ajal arvan, et vajame ELis rohkem Euroopa puitu, selle asemel et impordime eksootilist puitu riikidest, kus on raske kontrollida ebaseaduslikku raiet ning kus me ei suuda kontrollida ka korruptsiooni.

Raiudes maha troopilisi metsi, vähendame bioloogilist mitmekesisust nendes piirkondades ning aitame kaasa väga paljude ohusolevate liikide väljasuremisele. Samuti muudame ka kliimat. See on täiesti ebavajalik, eriti kui eksisteerib väga häid alternatiive. Kui hakkame Euroopasse jälle rohkem metsa istutama ning rohkem Euroopa puitu kasutama, siis need probleemid kaovad. Miks peaks meie aialauad olema tehtud vihmametsade puidust ning miks on eksootilised parkettpõrandad paremad ELi puidust põrandatest?

Siiski, kuna ma ei suuda takistada ELi kodanikke eksootilist ja troopilist puitu kasutamast, on oluline, et need lepingud vastu võetakse. See on väga oluline, et aitaksime tagada, et paraneks imporditavate puidutoodete ja puidu kontrollimine. Peame püüdma ennast kaitsta korruptsiooni eest, mis on väga keeruline ning mida peegeldavad ka lepingud. Seega ma ei usu kahjuks seda illusiooni, et suudame kas Kamerunis või Kongos ebaseadusliku maharaiumise täielikult peatada. Ma oleksin eelistanud, et lepingud on vabatahtlikkuse asemel siduvad. Ilmselge on aga, et pigem olgu juba vabatahtlikud lepingud, kui et ei ole üldse lepinguid, ning seepärast toetan neid.

Üldjoontes loodan siiski näha rohkem maailma metsade kaitsmise algatusi, eriti mis puudutab ELi lepinguid riikidega maailma problemaatilistest piirkondadest.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Austatud juhataja! Kuigi minu arvates on partnerlusleping Kameruni metsandustööstusega tõepoolest ülistust väärt ning lisaks toimub see ka rahvusvahelisel metsa-aastal, on selle abil Euroopal ka väga mugav oma imidžit parandada. Siiski, kas see leping on väärt ka seda paberit, millel ta kirjas on? Selles ma paraku kahtlen.

Ikkagi on korruptsiooni Kamerunis päevakohane teema. Keskkonnaorganisatsioonide suunatud süüdistustes valitsuse vastu on kirjas, et valitsus on väga teadlik metsandustööstuse keskkonnakuritegudest ning takistab vaatlusi ning kohtu alla andmist. Väidetakse ju, et välismaised ettevõtted haldavad üle 60% puidu tootmisest ning töötlemisest ning kolme neljandikku puidu ekspordist. Ainult siis, kui on võimalik tagada, et välismaised ettevõtted ei hävita enam kohalikke ettevõtteid, kellel puudub täielikult igasugune metsanduse ning keskkonnavalane ekspertteave, ning kui Kamerun tuleb toime oma korruptsiooniga, saab

sellist tüüpi leping tähenduslikuks. Ollakse küll mures vihmametsade hävitamise pärast, kuid seda ei saa kasutada vabandusena, mille põhjal takistada Euroopa metsaomanikel enda metsi kasutamast, kuna metsa haldamine enamikus ELi liikmesriikides on eeskujulik.

Filip Kaczmarek (PPE). – (PL) Austatud juhataja! Kuu aega tagasi olin koos arengukomisjoni delegatsiooniga Kongo Vabariigis ning kõneluste käigus valitsuse esindajate ning ekspertide ja vabaihendustega arutlesime ka FLEGTi ettepaneku üle.

Puidutööstus on riigi jaoks väga oluline. Pärast naftat on see teine suurim eksporditulu allikas. Tuleks meeles pidada, et see, mis toimub naftast saadava tuluga ning kuidas seda tulu kasutatakse, ei ole täiesti läbipaistev või meie jaoks selge või vähemalt saadetakse teave pika viivitusega. Samal ajal on Kongo Vabariigi valitsus mures oma metsaalade pärast ning nad plaanivad suurt metsastamise kampaaniat. Loomulikult ei tea me endiselt, kas see metsastamise kampaania on edukas, kuid soovime Kongo valitsusele kindlasti kõige paremat tema püüdlustes. Seetõttu on nii oluline kindlustada seaduslikku puidukaubandust. Sama oluline on ka see, et FLEGT toimiks naaberriikides, sest vastasel juhul võib näiteks salakaubanduse tulemusena olla leping praktikas ebatõhus.

Samuti ei tea me veel, kas meie propageeritavad seadusliku puidukaubanduse standardid jõustuvad ning hakkavad toimima üleilmselt. Mõned sõnavõtjad on sellele probleemile juba tähelepanu pööranud. Peame ühel või teisel viisil peame püüdma tagada, et süsteem saab olema tõhus. Samuti peame aitama survestada teisi importijaid, kes asuvad väljaspool Euroopat, et kindlustada ebaseadusliku puidukaubanduse järkjärguline elimineerimine.

FLEGTi algatus on oluline nii vaesuse vähendamise kui ka keskkonnakaitse seisukohalt, et ohjata raadamise fenomeni ning arendada mitmes riigis mitmekesist majandust. Kongo Vabariigi puhul käib see käsikäes teise vajadusega, milleks on vajadus arendada põllumajandust ning piirata toidu importi. Tänu FLEGTile võib rahvusvaheline puidumajandus muutuda õiglasemaks, kestlikumaks ning keskkonnasõbralikumaks. Loodame, et see saab nii olema.

Kriton Arsenis (S&D). – (EL) Austatud juhataja ja volinik! Minu õnnitlused nende kahe lepinguga seotud plaanide ning eesmärkide täitmise puhul! Tahaksin aga öelda, et olen mures selle pärast, et FLEGTi läbirääkimised Indoneesia ja Malaisiaga on jõudnud ummikusse.

Austatud volinik, komisjonil on käes oluline instrument: puidu reglementeerimine. Määruse jätavad määruse reguleerimisalast välja need riigid, kellega on sõlmitud FLEGTi kokkulepe. See on oluline instrument läbirääkimistele uue hoo andmiseks. Peame tõesti sõlmima FLEGTi lepingud kõikide Aasia või Lõuna-Ameerika riikidega, kus asuvad olulised troopilised metsad, ning samuti oluliste puidukauplejatega, näiteks Vietnami, Kambodža, Laose, Hiina ja mitmete teiste riikidega.

Need riigid lähevad ise omal rajal edasi. Nad rakendavad omi meetmeid seadusliku raide nüüdisajastamiseks ning vaatlemiseks. Küsimus on selles, kas me teeme kõike, mida peame? Kas 27 liikmesriiki võtavad vastu otsuseid, mis reglementeerivad puidu importi FLEGTi riikidest?

Lõpuks on puidu reglementeerimiseks vaja ka hulka delegeeritud õigusakte. Meil on määruse täieliku rakendumiseni aega kaks aastat. Komisjon peab menetlusi kiirendama ja kehtestama delegeeritud õigusakte, et riigid oleks üksikasjadega kursis ja teaksid, mida nad peavad kohanemiseks tegema.

Seán Kelly (PPE). – (GA) Austatud juhataja! Kahtlemata on küsimus palju olulisem, kui sellele osaks saav tähelepanu.

20. sajandi üks suur skandaal oli pidev ja süstemaatiline metsade maharaiumine, eriti just kolmandas maailmas. Seda ei teostanud inividid, kellel ei olnud piisavalt teavet ja keda ei saa süüdistada, vaid suured ahned ettevõtted ning korrumppeerunud valitsused. Seetõttu on see leping väga tervitatav ning loodan, et seda rakendatakse, sest kui seda ei tehta, siis ei ole see väärt seda paberit, millel see kirjas on.

Laiemalt olukorda analüüsisid peame ka kindlustama, et Euroopa Liidu poliitilised suunised ei aitaks kaasa jätkuvalle raadamisele. Viitan Mercosurile esitatud leppele, mis paljude arvates julgustab talunikke nendes riikides metsi maha raiuma, et nad saaksid Euroopasse põllumajandustooteid eksportida.

Seega peame olema tähelepanelikud.

(GA) Täna teid!

João Ferreira (GUE/NGL). – (PT) Austatud juhataja! Ebaseaduslik raie Kesk-Aafrika riikides, näiteks Kamerunis ja Kongos, on oht ressursside terviklikkusele, millest sõltub kohalike paikkondade ning põliselanike eksistents ja eluviis. Tõepoolest on see oht ökosüsteemile, mis on koduks meele tule bioloogilisele mitmekesisusele ning mis mängib väga olulist rolli biokeemiliste tsüklite reguleerimises.

Võttes arvesse troopilise vihmametsa edenevat hävitamist selles piirkonnas – ning ärgem unustagem, et seda toidab tööstusriikide toimijate ning importijate nõudlus, eriti Euroopa Liidu riikide nõudlus –, ei saa lahenduseks olla selle seadustamine, mis täna on ebaseaduslik, vihmametsa jätkusuutmatu kasutamine, mis oleks põhimõtteliselt sama, kui legitimiseeritaks kohalikelt paikkondadelt maa varastamine ning puiduettevõtete meele tule vihmametsade alade okupeerimine, mis senini toimunud on.

Euroopa Liidu arengukoostöö- ja toetuspoliitikal on siinkohal mängida väga oluline roll, toetades nende riikide majanduse mitmekesistamist ning pöörates pea peale mudeli, mis põhineb suuresti sellel, et töödeldakse ning eksporditakse paari spetsiifilist maavara tööstusriikidele.

Paul Rübig (PPE). – (DE) Austatud juhataja! Arvan, et puidu teemaga hakkame tulevikus veelgi intensiivsemalt tegelema. Sellest lepingust lähtuvalt on seega oluline, et pakuksime sobivat tuge uuringuvaldkonnas ning eelkõige kindlustaksime hariduse ning koolituse valdkonnas, et Kameruni ja Kongo väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel on võimalus oma keskkonnateadmisi selles valdkonnas täiustada. Seetõttu on mul väga hea meel arutelu üle. Meie kõigi jaoks on oluline, et puidu nõudlus oleks rahuldatud ka tulevikus.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Austatud juhataja! 48% Kameruni alast on kaetud metsaga. Aga kuigi Kamerun on Aafrikas suurim troopilise puidu eksportija, ei raiuta üheski teises riigis metsi nii laiaulatuslikult maha.

Ekspertide hinnangul hävivad Kongo vesikonna olulised puuliigid 10–15 aasta jooksul, kui maharaiumine jätkub endisel viisil. Mida saame selle suhtes ette võtta? Kameruni troopiliste metsade kaitse seisukohalt on eelkõige oluline, et võideldaks korrupsiooniga nii ametnike kui ka talunike seas, kui talunikud korrupsiooniga seotud on, et viidaks jätkuvalt ellu tõhusaid kriminaalvastutusele võtmisi ning loomulikult praktiseeritaks kestlikku metsandust. Seal kus langetatakse palju puid, peab olema ka palju taasteket. Väga

oluline on ka parem metsalangetuskoolitus, et maharaiumisel vältida enneaegset kahju tekitamist.

Eelkõige on oluline, et Euroopa ettevõtted võtaksid osalise vastutuse, kuna 80% saagisest transporditakse Euroopasse. EL peab selles küsimuses ka vastavalt käituma, võttes tarvitusele otseseid ja otsustavaid meetmeid. Vabatahtlik leping on igati hea, kuid selles kontekstis ei vii see meid kuhugi. Peame ettevõtted vastutavaks muutma.

Andris Piebalgs, komisjoni liige. – Austatud juhataja! Arutelu ulatub kindlasti kaugemale selle vabatahtliku partnerluslepingu ulatusest. Mitte ainult kaubandus ei avalda metsadele mõju: mets on nendele riikidele ka energiaallikas ning rahvastiku kasv avaldab metsale samuti rohkem mõju.

Seega rõhutaksin veel kord, et see on alles esimene samm, millega pööratakse tähelepanu ainult ühele probleemide valdkonnale. Tean, et see ei ole lahendus, aga kuskilt tuleb nendele probleemidele tähelepanu pööramiseks alustada.

Samuti ei soovi ma teid heidutada, rääkides nende riikide pühendumise määra. Tean, et nende riikidega tegelemine ei ole alati lihtne, kuid neil on keeruline ajalugu. Nad saavutasid oma iseseisvuse 50 aastat tagasi ning mitte just samade tingimuste alusel, mille alusel mõned meie riigid oma iseseisvuse saavutasid ning seega võtavad mõned asjad aega. Selleks kulub aega, et rajada riiklikud asutused, mis suudaksid võidelda korruptsiooniga või korraldada ressursside majandamist ning nad on õigel rajal. Just Aafrikas kasvab majandus isegi kriisi ajal ning see tähendab, et nad muutuvad tugevamaks ning paremaks.

Tean, et see on kõigest üks näitaja, kuid kokkuvõtvalt on sealt tulevad uudised julgustavad ning protsessi saame parandada ainult siis, kui teeme koostööd. Siinkohal tuleme lagedale kestliku metsamajandamisega: täna räägime Kongo-Brazzaville'ist (Kongo Vabariigist) ning Kamerunist, kuid teeme koostööd ka Kongo Demokraatliku Vabariigi ning Indoneesiaga. Peame endiselt läbirääkimisi, kuid meil on hea tulemuse suhtes kõrged ootused.

Seega leian, et riskid on siinkohal minimaalsed. Pühendumus on lähtepunkt ning näen seda protsessi väga positiivses valguses.

Peaksime kaaluma ka kliimamuutusevastase võitlemise üleilmset kohustust. Cancun kinnitas mõnel määral, et ka ülejäänud maailma piirkonnad võtavad selle valdkonna probleeme tõsiselt. Meie ei ole ainukesed, kes soovivad, et maailm oleks õiglane ning kestlik, ja teised maailmaosad õpivad seda meilt.

Näiteks energiatõhususe ajamid. Meie alustasime nendega ning ülejäänud maailmaosad hakkasid samuti selle teemaga tegelema. Sama kehtib ka ressursside tõhususe kohta. Kui suudame kasutada vähem puitu, siis võtavad ülejäänud maailmaosad sellest kindlasti eeskuju. Arvan, et eksisteerib palju viise, kuidas saame teerajajad olla.

Viimane, kuid mitte vähemoluline märkus on see, et soovin jälle kord garanteerida, et komisjon korraldaks järelevalve – seda ei tee mitte ainult minu enda personal, vaid kasutame selleks ka ELi delegatsioone ning liikmesriikide delegatsioone. See on üks selliseid protsesse, mille raames jagame oma jõupingutusi liikmesriikidega. Komisjon ei tööta üksinda ning mitmes osas on liikmesriikide kogemus olnud väga oluline selle vabatahtliku partnerluslepingu sõlmimise saavutamiseks.

Soovin, et parlament tegeleks väga palju heakskiiduprotsessiga, kuna arvan, et see on tervislik protsess ning liigub õiges suunas, kuid sellel ei ole aga samas vastuseid kõikidele teemadele, mida täna välja toonud olete.

Yannick Jadot, *raportöör*. – (FR) Austatud juhataja ja volinik! Jälle kord soovin tänada parlamendiliikmeid, kes sõna võtsid. Arvan, et peaaegu kõik meist rääkisid sarnasest punktidest lähtuvalt: rõhutades vabatahtlike partnerluslepingute olulisust, mis seob arengu, keskkonna ning kodanikuühiskonna kontseptsiooni kindlustamise.

Arvan, et kui on olemas üks vahend, mida saame kasutada selleks, et kutsuda nendes riikides esile jätkusuutlikku arengut, eriti just Aafrika riikides, siis on see kahtlemata kodanikuühiskonna kontseptsiooni kindlustamine. Niikaua kuni ainukene või peamine demokraatia väljendumise viis nendes riikides on presidendivalimised, siis – nagu oleme ise näinud ja nagu Elevandiluuranniku ajaloost see meile kahjuks meenub – ei ole meie edu piisav.

Seetõttu on kodanikuühiskonna kontseptsiooni kindlustamine ülioluline, kuna selle roll nende lepingute realiseerumisel, metsade kasutamise jälgimisel ning kasutamise tingimuste üle arutamisel ja metsade kasutamisega seotud tulude jagamisel on püsiv.

Kodanikuühiskonna kontseptsiooni kindlustamine on ka meie kõige parem vastus argumendile, mida sageli kuuleme Hiina puhul: miks peaksime täitma tiheda Euroopa koostöö kriteeriume, sotsiaal-, demokraatia- ja keskkonnakriteeriume, kui Hiina teeb nad korruptsiooni ning laastamisega naerualuseks? Kodanikuühiskonna kontseptsiooni kindlustamine on parim kaitse selle süsteemi vastu, mida eriti Hiina üritab lõunariikidele peale suruda.

Nagu mainisite, austatud volinik, on Euroopa suur troopilise puidu turg, kuid see turg, ning see on eluliselt oluline kõikidele kasutajatele ning kogu tööstusele, on ka väga stabiilne ning kasumlik ning see on nendes riikides samuti väga oluline töövahend.

Täna teid soovi eest Euroopa Parlamendiga koostööd teha! Meil on selle tulevase koostöö üle väga hea meel.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub kolmapäeval, 19. jaanuaril 2011.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Gaston Franco (PPE), *kirjalikult*. – (FR) Mul on väga hea meel, et pärast viit aastat kestnud läbirääkimisi sõlmiti Kameruni ja Kongo Vabariigiga vabatahtlikud partnerluslepingud metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse (FLEGT) küsimustes.

Nende lepingute abil aidatakse kindlustada head puidu majandamist, andes FLEGTi litsentse nendest riikidest pärinevatele puidutoodetele ning seeläbi pakkudes neile võimalust tagada oma metsade kestlik kasutamine ja majandamine.

Väga oluline on, et oleks süsteemi, mille abil on võimalik jälgida puidu ja puidupõhiste toodete liikumisi alates langetamisest kuni ekspordini välja. 20–30% maailma tööstuspuidu tootmisest on ebaseaduslik, nagu ka 60% ülestöötamisest, mis on Aafrikas viimase kümne aasta jooksul toimunud.

Need vabatahtlikud partnerluslepingud aitavad seeläbi säilitada nende riikide metsi, võideldes ebaseadusliku ülestöötamise vastu, mis põhjustab märkimisväärset keskkonna-, majanduslikku ja sotsiaalset kahju.

Nende vabatahtlike partnerlusepete põhieelis on see, et need kehtivad kogu ekspordile ELi ja nende riikide vahel ning ka kõikidele teistele puitu importivatele riikidele.

Loodan, et see vabatahtlike partnerluslepingute süsteem laieneb kiiresti ka teistele metsariikidele.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), *kirjalikult*. – FLEGTi vabatahtlikud partnerluslepingud on hea alus, millele rajada rahvusvaheline koostöö raadamise probleemiga tegelemiseks. Need on endiselt asjakohased ka täna, eriti eelmise aasta ebaseadusliku puidumääruse kontekstis. Selliseid vabatahtlikke skeeme järgivad riigid suudavad pakkuda teatud garantiisid oma puiduallikate seaduslikkuse ning keskkonnasuutlikkuse kohta. Keskkonnakaitse seisukohast vaadatuna kaasnevad selged kasud, kuigi peaksime mees pidama asjaolu, et seaduslikult ülestöötatud puidu kaubandus ei võta tingimata arvesse põliselanike vajadusi. Väga oluline on, et sõlmitaks rohkem vabatahtlikke partnerluslepinguid, nende tulemusi jälgitaks tähelepanelikult ning et nende tingimustes arvestataks täielikult nende inimeste inimõigustega, kes sõltuvad metsadest, kuid kes ei saa nende metsade majandamise teemal sageli kaasa rääkida.

17. EÜ ja Vaikse ookeani piirkonna riikide vaheline majanduspartnerluse vaheleping – EÜ ja Vaikse ookeani piirkonna riikide vaheline majanduspartnerluse vaheleping (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on ühisarutelu:

– David Martini rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel koostatud raport soovitusel kohta, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõud ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepingu sõlmimise kohta (05078/2010 – C7-0036/2010 – 2008/0250(NLE)) (A7-0365/2010),

– suuliselt vastatav küsimus, mille esitasid Vital Moreira ja David Martin rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel komisjonile majanduspartnerluse vahelepingu kohta ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahel (O-0212/2010 – B7-0807/2010).

David Martin, *raportöör*. – Austatud juhataja! Tahan kõigepealt öelda, et ma tean, et volinik De Gucht on väga head põhjused, miks täna õhtul mitte siin viibida. Soovin tänada teda selle eest, et ta mulle eelmisel nädalal helistas ning selgitas, miks ta täna siia tulla ei saa ning soovin tänada teda ja samuti ta meeskonda kaubanduse peadirektoraadist koostöö eest ning eelkõige Martin Dihmi abi eest!

Raportöörina üritasin jätkata eelmise raportööri, oma endise kolleegi Glyn Fordi tehtud suurepärase tööga. Õnneks tähendas asjaolu, et Glyn Fordi raport 2009. aastal vastu võeti, et parlamendil oli juba selge seisukoht EÜ ja Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepingu kohta. Seega üritasin lähtuda oma raportis ja samuti tänases küsimuses parlamendi ametlikust seisukohast.

Soovin tänada ka vastutavat haldurit Donatella Pribazi. See oli viimane raport, mille koostamisele ta enne edutamist meie parlamendikomisjonis kaasa aitas ning ma soovin

talle kõike head uuel töökohal ning tänan teda selle eest, et ta mu töö palju lihtsamaks tegi! Viimaks soovin tänuvalduste lõpetuseks tervitada ka siin viibivat Paapua Uus-Guinea saadikut ning tänada teda ja ta ametnikke tiheda koostöö eest! Tänu nende vaistule õnnestus mul raportisse konkreetseid punkte lisada.

Esiteks soovin teha mõned üldised märkused lepingu ja piirkondliku konteksti kohta. Teiseks kavatsen arutada kolme majanduspartnerluslepingu konkreetse aspekti üle, mis minu arvates esiletoomist väärivad: kaubandusabi, fidžilaste poliitiline olukord ja kalandus. Kolmandaks räägin EÜ ja Vaikse ookeani piirkonna riikide kaubandussuhete tulevikust.

Taustast ja piirkondlikust integratsioonist nii palju, et see majanduspartnerluse vaheleping – see tähendab, ainult kaupu käsitlev leping – sõlmiti kahe Vaikse ookeani piirkonna riigiga: Paapua Uus-Guinea ja Fidžiga. Need kaks Vaikse ookeani saareriiki on ELiga kõige tihedamates kaubandussuhetes ning ekspordivad olulisi kaupu ELi turule: vastavalt siis tuunikala ja suhkrut.

Majanduspartnerlusleping annab Paapua Uus-Guineale ja Fidžile tollimaksu- ja kvoodivaba pääsu ELi turule, omalt poolt liberaliseerivad riigid oma turud järkjärguliselt 15 aastase perioodi jooksul. Paapua Uus-Guinea lubas liberaliseerida lepingu jõustumise päevast alates 88% ELi impordist ning Fidži liberaliseerib 87% impordist 15 aastase perioodi jooksul.

Ülejäänud 12-l Vaikse ookeani piirkonna riigil juba on tollimaksu- ja kvoodivaba pääs kaubandusrežiimi „Kõik peale relvade” raames või ei ole neil erilist huvi majanduspartnerluslepingu vastu, kuna nad kauplevad ELiga väga vähe. Sellegipoolest on minu arvates oluline, et me töötame kõikehõlmava majanduspartnerluslepingu suunas liikudes ka selle nimel, et saavutada meie piirkondliku integratsiooni eesmärk ja et sõlmida kõikehõlmav majanduspartnerlusleping kõikide Vaikse ookeani piirkonna riikidega.

Mis resolutsiooni sisu puudutab, siis parlament peab andma lepingule oma nõusoleku, enne kui selle ratifitseerida saab. Nagu te ennist märkisite, austatud juhataja, hääletame kolmapäeval kahe raporti üle: esiteks nõusoleku andmise üle, mida ma igal juhul teha soovitan, ning teiseks sellega kaasneva resolutsiooni ettepaneku üle. Resolutsiooni ettepanek käsitleb ka teisi teemasid, aga nagu ma ennist mainisin, tahan esile tuua neist kolme.

Esiteks, kaubandusabi puhul on oluline rakendamise rahastamine, et saavutada lepingu eesmärgid, milleks on majanduse mitmekesistamine ja vaesuse leevendamine. Väga tähtis on, et Vaikse ookeani piirkonna jaoks pandaks kõrvale aus ja õiglane osa 2007. aastal kaubandusabi jaoks eraldatud kahest miljardist eurost. Samuti on tähtis rõhutada, et see majanduspartnerluse vaheleping on nähtud ette lühiajalise meetmena, et kaitsta Vaikse ookeani kaubandussoodustusi kooskõlas Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) eeskirjadega.

Seda meeles pidades ei tohi seda vaadata aga märgina sellest, et EL aktsepteerib Fidži poliitilist režiimi. Kutsun Fidži valitsust üles astuma samme demokraatia kehtestamise poole. Loodan, et on võimalik teha vajalikud reformid, mis võimaldaksid pakkuda Fidži suhkrutööstusele vajalikku toetust.

Kalandussektor on omakorda väga tähtis Paapua Uus-Guinea majanduse jaoks ning tähtis tööhõive ja sissetuleku allikas riigi kodanike jaoks. Kolmes tuuni töötlemistehases, mis oma tooteid ELi ekspordivad, töötab 5700 töötajat, kellest enamik on naised. Tegemist on riigiga, kus naistel on vahetevahel väga raske tööd leida.

Toetan lepingus leiduvate paindlike päritolureeglite eesmärki arendada töötlevat tööstust, kuid seejuures on väga tähtis, et see tööstus areneks jätkusuutlikult. Ülitähtis on pöörata tähelepanu keskkonnale ning oma raportis palusin, et komisjon jälgiks seda aspekti ning esitaks parlamendile korrapäraselt aruandeid ebaseaduslikku, teatamata ja reguleerimata kalapüüki puudutavast määrusest kinnipidamise kohta.

Ma hindan ka asjaolu, et täiskogul, eriti kalanduskomisjonis on väljendatud muret selle üle, millist mõju võib avaldada Paapua Uus-Guineast imporditav tuunikala ELi majandusele. Kui vaatame aga viimaseid arve, siis perioodil 2003–2009 moodustas import kõigest 2% kalatoodete ja -konservide impordist ja ainult 3% tuunikalatoodete ja -konservide impordist. Ma ei usu, et see madal impordi tase ohustab ELi tööstusi, eriti kui peame silmas Vaikse ookeani piirkonna riikide kalalaevastike piiratud püügimahtu ja maismaarajatiste piiratud töötlemisvõimsust.

Sellegipoolest on muidugi õige, et jätkame olukorra jälgimist ja kui Paapua Uus-Guineast tulevate kalandustoodete hulk ootamatult tõuseb, peab komisjon võtma vastavad meetmed. Nagu ma ennist mainisin, loodan, et Vaikse ookeani riigid nõustuvad kõikehõlmava piirkondliku majanduspartnerluslepinguga.

Oma raportis soovitan kaasata tulevastes läbirääkimistes mitmeid sisupunkte ja ma loodan, et komisjon arvestab nendega. Nende hulka kuulub ka intellektuaalomand. Liiga tihti räägime intellektuaalomandist vaid ühte külge arvesse võttes, kuid ma loodan, et edaspidi kaasame intellektuaalomandist rääkides ka traditsioonilised teadmised. Samuti loodan, et toome riigihangetesse läbipaistvust ja loome ka sätted tööviisade väljaandmiseks kuni 24 kuuks.

Loodan, et täiemahulise majanduspartnerluslepingu sõlmimise suunas liikudes kaasab komisjon kõik Vaikse ookeani riigid, kuid seniks töötagem selle nimel, et sõlmida majanduspartnerluse vaheleping Fidži ja Paapua Uus-Guineaga ning et see tööle saada ja näidata, mida me edaspidi saavutada suudame.

ISTUNGI JUHATAJA: Gianni PITTELLA

asepresident

Andris Piebalgs, komisjoni liige. – Austatud juhataja! Soovin tänada raportööri selle raporti eest ning eriti tema positiivse suhtumise eest heakskiidu andmisesse sellele majanduspartnerluse vahelepingule Vaikse ookeani riikide Paapua Uus-Guinea ja Fidžiga! Loodan, et täiskogu võtab ta nõu kuulda.

Euroopa Parlamendi heakskiidul, mis antakse esimest korda Lissaboni lepingu raames ühele kaubanduslepingule, on suur poliitiline tähtsus, sest tegemist on kaubanduslepinguga, mis on suunatud pikaajalisele arengule ning mis annab uut hoogu käimasolevatele läbirääkimistele Vaikse ookeani piirkonna riikidega sõlmitava kõikehõlmava majanduspartnerluslepingu üle.

2007. aastal oli vahelepingu peaesmärk tagada Cotonou kaubandusrežiimi kehtivuse peatse lõppemise eel jätkuv juurdepääs ELi turule nendele Vaikse ookeani piirkonna riikidele, mis sellest kõige enam sõltusid. Komisjon on endiselt pühendunud kõikehõlmava majanduspartnerluslepingu sõlmimisele kõikide Vaikse ookeani piirkonna riikidega ning ka hetkel toimuvad läbirääkimised meie partneritega Vaikse ookeani piirkonna riikidest.

Edasi saame liikuda ainult siis, kui tunnustame Vaikse ookeani piirkonna eripärasid ning majanduspartnerluslepingu nendele vastavalt kohandame. Meil on tegemist väikeste ja kaugel asuvate saareriikidega, mille majanduslik olukord, arenguvajadused ja suhted ELiga on väga erinevad. Mõnel riigil on vähim arenenud riikide staatus ning seepärast kehtib neile ELi kaubandusrežiim „Kõik peale relvade”, teised riigid kauplevad liiduga väga vähe või üldse mitte. Seepärast oleme valmis looma kaubandussuhteid, mis kogu Vaikse ookeani piirkonna jaoks kõige paremini sobivad, ning lõplikud valikud tehakse jätkuvate läbirääkimiste käigus.

Olenemata sellest, millise lähenemisviisi kasuks lõpuks otsustatakse, on väga tähtis tagada, et kõik kaubanduslepingud toetavad asjaomaste riikide arengut. Seepärast ongi tagatud ka finantsabi kaubandussuutlikkuse parandamiseks. Seepärast lubame jätta oma arengumaailma partnerriikidel kaubanduslepingutest välja kõige tundlikumad tooted. See on midagi, mida me teistele riikidele ei lubaks. Selles kontekstis olen arvestanud täiel määral ka murega, mida on väljendatud majanduspartnerluse vahelepingus oleva kalandustoodete päritolureegleid puudutava erandi suhtes.

See erand tehti just nimelt arengueesmärke silmas pidades ning seejuures lähtuti teadlikust hinnangust, et Paapua Uus-Guinea väikese turuosa puhul ei ole tõenäoline, et riigi eksport võib ohustada ELi tööstuse huvisid. Euroopa Liit ja Paapua Uus-Guinea on neid eeskirju juba alates 2008. aastast ajutiselt kohaldanud ning kuigi ekspordi maht on kõikunud, ei ole kasvavat trendi täheldatud. Samuti võin teile kinnitada, et komisjon ei kavatse pakkuda samasuguseid tingimusi ühelegi teisele piirkonnale.

Igal juhul jälgib komisjon erandi kohaldamist tähelepanelikult ning esitab parlamendile aruande, mis lähtub uuringust, mis valmib veel enne 2011. aasta lõppu.

Mõned teist olid kohal ka eelmise aasta septembris, kui praegune valitud peaminister rahvusvahelise kaubanduse komisjonis sõna võttis. Tema sõnul on tema valitsus valmis andma ELi laevadele ja investoritele juurdepääsu Paapua Uus-Guinea territoriaalvetele. Suhtume sellesse suulisesse deklaratsiooni väga tõsiselt ning peame oma partneritega läbirääkimisi, kuni see eesmärk saavutatud on.

Parlamendi heakskiit võimaldab meil lepingu jaoks loodud rakendusmehhanismid käiku lasta. Üks nendest mehhanismidest on kaubanduskomisjon, mille saaks juba sel kevadel kokku kutsuda ning mis loob platvormi kõikide majanduspartnerluse vahelepingut puudutavate vastastikuste kohustustega seotud küsimuste käsitlemiseks. Seepärast on teie hää selle ja ka teiste tähtsate küsimuste puhul edusammude tegemiseks väga tähtis.

Fidži allkirjastas küll majanduspartnerluse vahelepingu, aga ei kohalda seda ajutiselt. Seega on Paapua Uus-Guinea hetkel ainus riik, mis ELi ja Vaikse ookeani piirkonna riikide majanduspartnerluse vahelepingut ajutiselt kohaldab. Fidžil on hetkel juurdepääs ELi turule turulepääsu määruse kaudu, sest nõukogu ei ole veel kaubandussanktsioone kehtestanud. Nagu teate, otsustas EL peatada riigis valitseva poliitilise olukorra tõttu Fidžile arenguabi andmise. Arenguabi andmise jätkamise eelduseks on Fidži edusammud valitsemise valdkonnas ning eriti tagasipöördumine demokraatlike valitsemispõhimõtete juurde. Hetkel ei ole Fidžis aga selles valdkonnas käega katsutavaid edusamme märgata.

Täna arutlemisel olnud majanduspartnerlusleping on ainult ajutine lahendus, et säilitada juurdepääs ELi turule. Komisjon on pühendunud täielikult läbirääkimistele kõikehõlmava majanduspartnerluslepingu sõlmimiseks kõikide Vaikse ookeani piirkonna riikidega.

Carmen Fraga Estévez, *kalanduskomisjoni arvamuse koostaja.* – (ES) Austatud juhataja! Lugupeetud volinik! Päritolureeglite erand põhineb rängal veal, mille komisjon tegi, kui arvutas selle mõju nii ELi tuunikalasektorile, mis on väga suur, kui ka Vaikse ookeani piirkonna riikidele, mida me aidata soovime. Tõelised kasusaajad on aga peaaegu eranditult ahned Hiina ja Kagu-Aasia kalalaevastikud ning nende riikide töötlevad tööstused.

Kaubanduse peadirektoraat kehtestas selle erandi, tuginedes asjaolule, et Paapua Uus-Guinea kalalaevastikul ei ole piisavat püügimahtu riigi ressursside ekspluateerimiseks. Vaikse ookeani lääne- ja keskosa kalanduskomisjoni viimaste andmete kohaselt tegutseb piirkonnas aga Paapua Uus-Guinea lipu all 41 seinerit, mis püüdsid 2009. aastal kokku peaaegu 500 000 tonni kala. Sellest saagist jõudis üle 75 000 tonni Euroopa Liitu (pooltöödeldult ja töödeldult), mis tähendab, et Paapua Uus-Guinea kuulub kuue peamise Euroopa Liitu eksportija hulka. Seega ei vasta tõele see, mida te ütlete, et Paapua Uus-Guinea kalandussektori arendamiseks tuli anda teistele kalalaevastikele vaba juurdepääs.

Euroopa Liit ei saa mitte mingil juhul vähendada jätkusuutliku arengu tagamiseks võetud kohustusi. Sellegipoolest näeme, et selle erandi kaitse all ning Aasia investorite ligitõmbamiseks on Paapua Uus-Guinea muutnud oma õigusakte nii, et keskkonnakahjude kohta ei ole võimalik kaebusi esitada, ning samuti on rakendatud investeerimist puudutavad eeskirjad, mis lubavad võtta tööle kohalikku ja Aasia riikide odavat tööjõudu, kes peavad töötama halvimates võimalikes töötingimustes.

Kui sellele lisada asjaolu, et nimetatud piirkondlikus kalandusorganisatsioonis ajendab Paapua Uus-Guinea teisi riike keelduma igat liiki rahvusvahelistest kalanduse haldamist ja kontrollimist puudutavatest kokkulepetest, siis on selle tulemus see, et kui merendus- ja kalandusasjade peadirektoraat teeb kõikvõimaliku selleks, et võidelda seadusevastase kalapüügi, siis teised paiskavad oma ukse sellele valla. Volinik, ma saabusin äsja Vaikse ookeani lääne- ja keskosa kalanduskomisjonist ja ma tean väga hästi, milline on Paapua Uus-Guinea seisukoht. Sellepärast jään kalanduskomisjoni seisukoha juurde, mis nõuab, et arutlemisel oleva lepingu ülevaatamisel tuleb erandi kohaldamine lõpetada.

Laima Liucija Andrikiene, *fraktsiooni PPE nimel.* – Austatud juhataja! Fraktsiooni PPE variraportöörina soovin öelda kõigepealt, et meil on hea meel asjaolu üle, et ELi kui kaubanduspartneri roll muutub üha tähtsamaks kõikides maailma piirkondades, kaasa arvatud Vaikse ookeani piirkonnas.

Leping ei ole oma praegusel kujul ideaalne, seda mitte ainult selle pärast, et tegemist on vahelepinguga, mitte kõikehõlmava majanduspartnerluslepinguga. Loodame, et komisjon suudab peatselt sõlmida kõikehõlmava majanduspartnerluslepingu, mis hõlmab suuremat arvu selle piirkonna riikidest.

Teiseks puudutab praegune leping ainult väikest osa ELi kaubandusest, kuna ELi kaubandus kogu Vaikse ookeani piirkonna riikidega moodustab kõigest 0,06%. Sellegipoolest on teatud valdkondi, mis murettekitavad, eriti probleem erandiga kalatoodete päritolureeglite suhtes.

Oma resolutsioonis väljendame muret selle üle, et teatud riigid, nagu Filipiinid, Tai, Hiina, Ameerika Ühendriigid, Austraalia ja teised, saavad seda erandit ära kasutada ning potentsiaalselt eksportida ELi suurtes kogustes töödeldud kalatooteid, mis võib ohustada ELi kala töötlevat tööstust ja konservitööstust.

Seepärast kutsume komisjoni üles koostama parlamendi nõutud mõjuhinnangut ning kui selle tulemused näitavad destabiliseerivat mõju ELi kala töötlevale tööstusele ja

konservitööstusele, peab komisjon algatama menetluse, et lõpetada selles lepingus erandi kohaldamine päritolureeglite suhtes.

George Sabin Cutaș, *fraktsiooni S&D nimel.* – (RO) Austatud juhataja! Nii Vaikse ookeani piirkonna riikide kodanikuühiskond kui ka poliitikud kritiseerisid tugevalt praegust majanduspartnerluse vahelepingut, mille Euroopa Komisjon ja Paapua Uus-Guinea ning Fidži 2007. aasta novembris allkirjastasid. Nad tõid esile negatiivse mõju, mida leping on avaldanud piirkondliku solidaarsuse tasemele ja poliitilisele tahtele tagada piirkonna majanduslik integratsioon.

Piirkond jagunes rühmadeks, mis pidasid läbirääkimisi omaette ning olles tugeva surve all, et sõlmida vaheleping Euroopa Komisjoniga. Samal ajal ollakse ka arvamusel, et Paapua Uus-Guinea ning Fidži kalatoodetele päritolustaatus ja seega ka tollimaksuvaba juurdepääsu andmine ELi turule viis selleni, et naaberriikide ettevõtted rajasid piirkonnas nende toodete ning samuti teatud päritolustaatuseta toodete töötlemiskeskused, et sellest erandist kasu saada.

Arvestades sellega, et kalatööstus on nendes riikides üks tähtsamaid töökohtade loojaid, avaldaks see protsess negatiivset mõju tööstusele, töötajatele ja kohalikule sissetulekutasemele. Samuti tähendaks see ebaausat konkurentsi ELi toodetele. Selle tulemusel võib olla lepingul hoopis oodatule vastupidine mõju.

Seepärast peab Euroopa Komisjon tagama, et tulevane partnerlusleping aitaks kaasa nii jätkusuutliku kohaliku kalatööstuse arengule, mis loob töökohti, kui ka paremale piirkondlikule integratsioonile, näiteks tänu edasist Vaikse ookeani piirkonna riikidega sõlmitavat lepingut puudutavatele läbirääkimistele.

Isabella Lövin, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – Austatud juhataja! Üks majanduspartnerluslepingu eesmärkidest on piirkondliku integratsiooni edendamine. Nagu näha, ei ole seda seni veel juhtunud. Hoopis vastupidi, Vaikse ookeani piirkonna puhul ohustab EL piirkonna ühtsust sellega, et pakub mõnedele AKV riikidele eritingimustega vahelepinguid.

Paapua Uus-Guineale ja Fidžile tehtud erand töödeldud kalatoodete päritolureeglite puhul on üks näide sellest. Minu arvates on see erand potentsiaalselt ohtlik ning 2011. aastal tuleb seda väga põhjalikult hinnata, nagu juba kokku lepiti.

Ütlen seda selle pärast, et teema üle arutades on vaja fakte. Milline on mõju maailma kalavarudele, tööhõivele ja Paapua Uus-Guinea keskkonnale? Millised on töötajate sotsiaalsed tingimused? Kõike seda tuleb täielikult ja läbipaistvalt hinnata ning seda, kas erand tuleb kaotada või mitte, tuleb otsustada sellest lähtudes, mitte lähtudes Hispaania kalatööstuse kaebustest, mis ise küll Paapua Uus-Guinea kalavetes püüab, kuid saagiga kunagi seal ei maabu – ja muide ei maksa ka tollimaksu, kui müüb kala Euroopa saagina Euroopa turul.

Elie Hoarau, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (FR) Austatud juhataja! Lugupeetud volinik! Minu arvates on väike liialdus nimetada neid majanduspartnerluse vahelepinguid Vaikse ookeani piirkonnaga sõlmitud lepinguteks, kui AKV piirkonna 15 riigist on vaid kaks sellele alla kirjutanud.

Loomulikult on need lepingud tihtipeale hoopis kahepoolsed lepingud, mitte tõelised piirkondlikud lepingud, ning kalduvad seega kõrvale majanduspartnerluslepingute väga ülistatud eesmärgist, milleks on piirkondlik integratsioon. On üpris raske mitte näha seda,

mille üle nii Vaikse ookeani piirkonna kui ka Aafrika riikide kodanikuühiskonna liikmed kaebavad, nimelt asjaolu, et mõnd AKV riiki on sunnitud kirjutama alla individuaalsetele lepingutele, sest komisjon ei ole suutnud teha majanduspartnerluslepingutest tõelist arengupartnerluse vahendit.

AKV ministrite nõukogu 92. kohtumisel, mis toimus Brüsselis 2010. aastal 8.–12. novembril, kritiseerisid AKV riigid ise survet, mida Euroopa läbirääkijad AKV riikidele avaldasid. Tegelikult on Euroopa Komisjoniga läbirääkimistel sõlmitud majanduspartnerluslepingud nii traagilised, et need kukkusid läbi juba enne nende jõustumist. See oli nii tohutu läbikukkumine, et paljud AKV riigid paluvad nüüd Euroopa Liidu liikmesriikidel kaaluda võimalust võtta tagasi läbirääkimisvolitused, mis Euroopa Komisjonile 2002. aasta juunis anti.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Austatud juhataja! Mis puudutab praegust olukorda turul, on ELi suhkruturu reformi tagajärg see, et suhkru hind ELis langeb allapoole rahvusvahelisest hinnatasemest.

Selliste hindade juures on arvatavasti väga raske pidada kinni Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikidega sõlmitud pikaajalistest tarnelepingutest. Uute AKV lepingute puhul esile kerkinud probleemidele võis aidata kaasa ka asjaolu, et AKV riigid eelistavad müüa oma tooteid kõrgema hinnaga maailma turul, mitte odava hinnaga ELi turul. Kui see stiimul nüüd kaotatakse ja kui nad peavad samal ajal võtma vastu enamsoodustusrežiimi puudutava klausli ning kui sellele lisada veel asjaolu, et tollimaksust saadava tulu kaotamise tõttu väheneb ka nende riikide tulu, siis ei ole ime, et AKV riigid nii väga kõhklesid.

Selle pärast on vaja pöörata kindlasti tähelepanu ka kalandusele, mitte ainult sellele, kas Paapua Uus-Guinea ja Fidži on andnud teistele kaubanduspartneritele juurdepääsu oma kalavetele. Äkki peaksime uurima ka seda, kas vastavad tõele süüdistused, et ELi piirangute ja püügikvootide tõttu on Hispaania kalalaevastik Vaiksesse ookeani ümber paigutatud ning püüab seal nüüd teise riigi lipu all.

Francisco José Millán Mon (PPE). – (ES) Austatud juhataja! Soovin samuti väljendada oma muret selle lepingu mõju üle, mis puudutab tuunikalakonservide sektorit, mis on väga tähtis Hispaania jaoks ning eriti minu valimisringkonna Galicia jaoks.

Nagu juba öeldi, on selle negatiivse mõju põhjus enneolematu ja põhjendamatü mööndus: töödeldud kalatoodete päritolureeglite erand, mida saab taotleda, kui riigil ei ole piisavalt oma toorainet.

See oli esimene asi, mida Paapua Uus-Guinea tegi ning seda erandit kohaldatakse. Tänu sellele on Paapua Uus-Guineast saamas suur platvorm, mille kaudu Euroopa tööstuse suurimad konkurendid, nagu Filipiinid, Tai, Hiina ja Ameerika Ühendriigid, saavad tuunikala töödelda ja eksportida. Just nemad saavad sellest lepingust kõige suuremat kasu.

Hinnanguliselt kasvab sellest piirkonnast tulev Euroopa turule suunatud tuunikala toodang lõpuks 400 000 tonnini aastas, hetkel tarbib Euroopa kokku ligikaudu 710 000 tonni. Selle mõju on väga suur, sest Paapua Uus-Guineast tulev tuunikala on Euroopa tuunikalast kolmandiku võrra odavam, kuna riigis on madalad palgad ja keskkonnastandardeid ei ole.

Minu piirkonna Galicia jaoks on see võitmatu konkurents, mis avaldab suurt mõju tööhõivele. Ma tahan, et Euroopa Komisjoni välja kuulutatud mõjuhinnang oleks võimalikult range ning et selles võetakse arvesse päritolureeglite suhtes tehtava erandi mõjusid nii lühemas kui ka keskpikas perspektiivis.

Loodan, et sellega lõpetatakse selle erandi kohaldamine esimesel võimalusel. Tegemist on erakorralise ja ajutise meetmega, kuid tundub, et Paapua Uus-Guinea arvates on see alaline, vastasel juhul ei tehtaks neid investeeringuid. Samuti loodan, et seda erandit ei kohaldata teistes lepingutes või lõplikus partnerluslepingus. Hetkel on aga probleem ajutise lepinguga ja see tuleb lahendada.

Josefa Andrés Barea (S&D). – (ES) Austatud juhataja! Nagu siin juba öeldi, kuulub Paapua Uus-Guinea ja Fidžiga sõlmitava partnerluslepingu juurde ka päritolureeglite erand. Nagu ütles raportöör, mõjutab see ennekõike tuunikala. Mida me sellest lepingut tahame? Me tahame, et nende saareriikide kalandussektor areneks ja vaesus kaoks, ehk teisisõnu tahame arenguabi.

Milline negatiivne mõju tuleb aga kolmandatest riikidest, mis sellest eelistavast kohtlemisest kasu lõikavad?

Kuulsime siin selle kohta kaebusi. Me tahame tasakaalustatud olukorda. Komisjon ütles meile äsja, et konkreetsed uurimistulemused on olemas, aga siin ollakse arvamusel, et see ei ole nii. 2008. aastal öeldi, et mingisugust moonutust ei ole, ja meile öeldi, et koostatakse mõjuhindang.

Me tahame tasakaalustatud olukorda. Tahame läbivaatamist, konsultatsioone ja kontrollimist. Tahame teada, kas see leping aitab kaasa nende saareriikide arengule. Tahame teada, kas peetakse kinni tervisekaitsemeetmetest, mis on imporditud toodete puhul väga olulised. Samuti tahame teada, kas järgitakse säästva kalanduse põhimõtteid ja võideldakse seadusevastase kalapüügi vastu, mis on ülioluline. Üks teine väga oluline element, mis näitaks meile, kuidas tegutsevad Paapua Uus-Guineas paiknevad kolmandad riigid, on kinnipidamine rahvusvahelistest tööhõive-eeskirjadest.

Tahame seda lepingut säilitada ja aidata kaasa selle elluviimisele, aga samamoodi tahame, et seda kasutataks Paapua Uus-Guinea ja Fidži arengu jaoks, mitte Hispaania tööstuse kahjustamiseks.

Alain Cadec (PPE). – (FR) Austatud juhataja! Lugupeetud volinik! Head kolleegid! Soovin juhtida teie tähelepanu Paapua Uus-Guinea jaoks tehtud erandile töödeldud kalatoodete, eriti tuunikalakonservide päritolureeglite suhtes. Minu arvates on see erand äärmiselt ohtlik.

Sellel AKV riigil on soodustingimustel pääs Euroopa turule, mis tähendab, et riik ei pea maksma tollimaksu meie turule eksporditavate tuunikalakonservide eest. Ma ei sea kahtluse alla lepinguga rakendatavat arengupoliitikat. Tuunikalakonservide päritolureeglite erand on aga täiesti vastuvõetamatu.

Tänu sellele erandile saavad Paapua Uus-Guineas tegutseda välisettevõtted ning seetõttu on sellest kohalikule tööhõivele ja elanikele väga vähe kasu. Peame arenguabi lubama, aga see abi peab olema aus ja tõhus ning tooma kasu asjaomastele piirkondadele.

2008. ja 2009. aasta vahel kasvas ühenduse tuunikalaimport 9200 tonnilt 16 200 tonnile. See kahekordistus vaid ühe aasta jooksul. See fenomen muutub ainult tavalisemaks, kui seda erandit edasi kohaldatakse. Veelgi enam, nende toodete puhul ei peeta kinni samadest sotsiaalsetest, tervishoiu ja ressursside säästmise standarditest, mis kehtivad Euroopa toodetele. Eriti võimatu on saagi päritolu kindlaksmääramine.

Head kolleegid, kas Euroopa Komisjon ei ole lugenud mu raportit Euroopa Liitu imporditud kalandus- ja vesiviljelustoodete päritolu kohta?

Kui ei, siis on olukord lootusetu. Me ei saa ohverdada sel viisil Euroopa töökohti ja Euroopa turul müüdavate toodete kvaliteeti. Ma ei taha, et loodaks määramatuks ajaks olukord, mis avaldab laastavat mõju Euroopa töötlevale tööstusele.

Ulrike Rodust (S&D). – (DE) Austatud juhataja! Lugupeetud volinik! Head kolleegid! Kalanduskomisjoni koordinaatorina on kõne all oleva vahelepingu kalandust puudutav aspekt minu jaoks eriti huvitav. Alguses oli selle teema puhul mitu vaidlust tekitavat probleemi, mis puudutasid päritolureeglite vabamaks muutmist Paapua Uus-Guinea jaoks. Ma toetan komisjoni ideed, et seda vabamaks muutmist tuleb kasutada ühe maailma vaeseima riigi majanduse stimuleerimiseks. Olen kindel, et ka need meist, kes tegeleva kalanduspoliitikaga, peaksid sellest väga huvitatud olema. Samal ajal mõistan ma ka Euroopa tööstuse muret, aga kui aus olla, siis ma ei kujuta ette, et päritolureeglite vabamaks muutmine teeb Paapua Uus-Guineast karmi konkurendi meie konservitööstusele.

Sellegipoolest peame olema valvsad, sest kindlasti ei ole sellest kellelegi kasu, kui me oma konservitööstuse Vaikse ookeani piirkonda üle viime. Sel puhul pean aga ütlema, et kõne all oleva lepingu üle arutledes esitati meile väga vasturääkivat teavet selle kohta, millises ulatuses tehakse investeeringuid Paapua Uus-Guineas ja millised riigid saavad päritolureeglite vabamaks muutmise kaudset kasu. Selle pärast kutsun komisjoni üles jälgima tähelepanelikult selle erandi kohaldamist ning esitama kiireimas korras parlamendile aruande, mis käsitleb selle mõju Paapua Uus-Guinea arengule ja Euroopa konservitööstusele. Kui lepinguga ei avaldata soovitud mõju Paapua Uus-Guineale ning kui see tekitab Euroopa ettevõtetele vastuvõetamatut kahju, siis peame tegema lõpliku lepingu sõlmimisel teistsuguse otsuse. Palun hoidke meid asjaga kursis!

Pablo Zalba Bidegain (PPE). – (ES) Austatud juhataja! Soovin kõigepealt selgitada, et ma pooldan Euroopa Liidu ja Paapua Uus-Guinea kaubandussuhete tugevdamist, mis edendavad selle piirkonna arengut, kuid see peab olema säästev areng.

Olen veendunud, et see leping ei ole oma praegusel kujul hea leping. Olen täielikult ühe lepingu klausli vastu, mis on minu arvates ebaaus. See klausel puudutab erandit päritolureeglite suhtes, sest see ei ohusta ainult Paapua Uus-Guinea säästvat arengut, vaid nagu me täna kuulsime, ohustab see ka kogu Euroopa konservitööstust. See mööndus oleks pidanud olema täiesti erakorraline ning seda ei oleks tohtinud Paapua Uus-Guinea puhul kohaldada. Lisaks sellele ei tohi unustada tõsist pretsedenti, mis selle meetmega luuakse ning mis hakkab mõjutama tulevasi Euroopa Liidu läbirääkimisi.

Minu arvates on vaja praegusel juhul palju selgemat ja kindlameelsemat lahendust, milles on kategooriliselt sätestatud, et järgmisel majanduspartnerluse vahelepingu läbivaatamisel peatatakse erandi kohaldamine päritolureeglite suhtes alaliselt. Selle pärast palun komisjonil arvestada selle möönduse tohutute tagajärgedega esiteks Euroopa konservitööstusele ning teiseks Paapua Uus-Guinea keskkonna ja majanduse jätkusuutlikkusele ning arvestada samuti väga negatiivse pretsedendiga, mis sellega tulevasteks läbirääkimisteks luuakse. Olenemata sellest, kui palju komisjon kinnitab, et sellest ei saa pretsedenti, jääb see surve alatiseks alles. Selle tõttu kutsun komisjoni üles võtma vastu otsust lõpetada esimesel võimalusel erandi kohaldamine päritolureeglite suhtes.

Mairead McGuinness (PPE). – Austatud juhataja! Tulin siia tegelikult selleks, et järgmisest arutelust osa võtta, aga jälgisin seda arutelu oma kontorist. Ja nagu teistele sõnavõtjatele, nii valmistab ka minule muret idee paindlikkuse kohta päritolureeglite puhul.

Viimase seitsme päeva jooksul näidati Briti televisioonis saadet, mis kuulub tervesse kanali Channel Fouri saatesarja kalatööstuse kohta, ning ma kardan, et selles kritiseeriti väga tõsiselt Euroopa Liidu kalanduspoliitikat ja muret tundvad kodanikud on meile selle teema kohta juba väga palju e-kirju saatnud.

Seda konkreetset probleemi küll ei tõstatatud, aga tahaksin siiski väljendada oma toetust nendele kolleegidele, kes on mures ettepaneku pärast, mis peaks küll olema hea arenguvahend, aga mis võib tegelikult väga negatiivseks kujuneda nii Euroopa kui ka nende riikide jaoks, keda me aidata tahame.

Andris Piebalgs, komisjoni liige. – Austatud juhataja! See oli väga huvitav arutelu. Maailmas on vaesust ja me peame sellega tegelema. Üks võimalus oleks rahaliste vahendite ülekandmine, aga palju parem on anda inimestele võimalus oma tööga elatist teenida. Kolmes Paapua Uus-Guinea tuuni töötlemistehases, millel on luba tuunikala eksportimiseks ELi, töötab ligikaudu 5700 inimest, kellest suurem osa on naised. Paapua Uus-Guineas, mis on üks maailma vaeseimaid riike, on kaalul töökohad.

Erandite kohta ettepanekute tegemisel arvestab komisjon hoolikalt kõikide riskidega ning otsib võimalusi kaitsemeetmete võtmiseks. Komisjoni arvates on väga ebatõenäoline, et Paapua Uus-Guinea eksport avaldab suurt mõju ELi kalandus- ja konservitööstusele, kui arvestada sellega, et Paapua Uus-Guinea ja ELi kaubandus on väga väikesemahuline ning Paapua Uus-Guinea turuosa ELi tuunikalaturul on olnud viimastel aastatel kõigest 3%. Ajutine kohaldamine algas juba 2008. aastal ja meil on arvudega juba nii mõnigi kogemus. See ei avalda negatiivset mõju Euroopa kalandus- või konservitööstusele. Kaubandusvoogude arengut analüüsitakse täiendavalt 2011. aastal koostatavas uurimuses, mis käsitleb kalatoodete päritolureegleid puudutavate erisätete kohaldamise mõju.

Lisaks sellele jälgib komisjon kaubandust Paapua Uus-Guineaga ning võtab ELi turul tekkivate raskete häirete korral viivitamatult vastavad meetmed. Majanduspartnerluse vahelepingu teises peatükis, mis käsitleb kaubanduse kaitsemeetmeid, on selliste meetmete kasutamine selge sõnaga lubatud. Praegusel hetkel ei ole mingisuguseid märke sellest, et Paapua Uus-Guinea kalatoodete eksport avaldaks negatiivset mõju teiste AKV või üldise soodustuste süsteemi (GSP+) riikide konservitööstusele. Seda aspekti käsitletakse ka uurimuses, mida ma äsja mainisin.

Soovin lisada, et sõltumata sooduspäritolureeglitest või eeliskaubanduslepingutest peavad riigid ja ettevõtted, mis ekspordivad kala või kalatooteid ELi, pidama alati kinni ebaseaduslikku, teatamata ja reguleerimata kalapüüki puudutavast määrusest ning rahvatervist ja toiduohutust puudutavatest ELi nõuetest. Minu arvates kaalus komisjon seda teemat enne selle meetme esitamist väga põhjalikult.

Tulen nüüd majanduspartnerluslepingu küsimuse juurde laiemalt. Kaubandus ei ole üldsegi mitte lihtne. Nagu ma ütlesin, on ainus võimalus vaesuse kaotamiseks majanduskasvu võimaldamine arenguriikides. Jah, piirkondlik koostöö on alguses tõepoolest üpris raske. Piirkondlikku koostööd ei võimalda aga ainult kaubanduslepingud. Selle pärast on sihtotstarbeliselt nähtud ette 45 miljonit eurot abi ja kaubanduse jaoks Okeania piirkonnas. Seda on kolm korda rohkem, kui oli tagatud üheksanda Euroopa Arengufondi puhul. Piirkondliku kaubanduse tagamine on võimalik ainult kaubandusvoogude toetamisega. Kui vaadata kõiki arenguriike, siis peaaegu kogu kaubandus põhineb monokultuuridel – üks konkreetne eksportartikkel, mis on väga ebastabiilne. See avaldab asjaomastele riikidele väga negatiivset mõju.

Rääkides rändevoogudest, julgeolekust, turvalisusest ja õiglusest maailmas, ei saa me lihtsalt öelda, et me ei hooli sellest. Peame sellest hoolima ning meie osakonnad on teinud põhjaliku uurimuse. Teeme ettepaneku väga heade meetmete kohta, mis on täielikult kooskõlas kõikide Euroopa Liidu eesmärkidega.

Minu arvates on see õige meede ja olemas on ka vajalikud kaitsemeetmed, juhuks kui midagi peaks halvasti minema. Minu arvates hindasime seda õigesti ja selle pärast toetan seda lepingut.

David Martin, *autor* . – Austatud juhataja! Mu sõnavõtt tuleb lühike. Olen teema puhul peaaegu – võiks isegi öelda, et täielikult – volinikuga nõus.

Esiteks kordan, et majanduspartnerluse vahelepingu allkirjastamine on tähtis, sest kui me seda ei tee, kaovad Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) eeskirjade kohaselt kaubandussoodustused Paapua Uus-Guinea ja Fidži jaoks. Seda majanduspartnerluse vaheleping endast kujutabki: see on vaheleping ja ma olen nõus kõikide kolleegidega, kes ütlevad, et pikemas perspektiivis peaks meie eesmärk olema täieliku kõikehõlmava majanduspartnerluslepingu sõlmimine kõikide Vaikse ookeani piirkonna riikidega, mis edendaks piirkondlikku integratsiooni Vaikse ookeani piirkonnas. Hetkel peame aga astuma selle sammu, et säilitada kaubandussoodustused Vaikse ookeani piirkonna kahe suurima riigi jaoks.

Mis kalandust puudutab, siis komisjon on teinud igati selgeks, et praegusel juhul on tegemist erakorralise juhtumiga. See on ainus erand. Maailmas ei ole ühtegi teist piirkonda, mille jaoks me sellise erandi teha kavatseme. Miks me Paapua Uus-Guinea puhul erandi teeme? Ma ütlen teile! Selle pärast, et Paapua Uus-Guinea on sõna otseses mõttes teises maailma otsas ja on väga ebatõenäoline, et ELi kalalaevastikud hakkavad seda piirkonda laiaulatuslikult ekspuataerima, olgugi et neil on vaba voli seda teha. Mitte midagi ei takista ELi kalalaevastikke Paapua Uus-Guinea territoriaalvetes püüdmast ning lossimast saaki Paapua Uus-Guineas, et see seal konservida lasta – ja nagu ennist öeldi, oleks see arengu jaoks väga hea ja peaksimegi seda soodustama.

Praegune olukord on aga selline, et Hiina, Tai ja teiste Aasia riikide kalalaevad püüavad Paapua Uus-Guinea territoriaalvetes ja lossivad oma saagi omaenda riikide sadamates, mis ei jäta Paapua Uus-Guineale mingeid arenguvõimalusi.

Praegusel juhul on aga arenguvõimalus töökohtade loomiseks, eriti naistele. Kurdame tihti, et me ei tee oma arengupoliitikas piisavalt palju selleks, et edendada tegevust tootmisahela järgmisel etapil. Nüüd teeme konkreetselt midagi kasulikku tootmisahela järgmise etapi jaoks. Nagu volinik ütles, peab kala vastama nõuetele vastamiseks ka kõikidele ebaseaduslikku, teatamata ja reguleerimata kalapüüki puudutava määruse standarditele. Kala peab vastama kõikidele meie sanitaar- ja füto-sanitaarstandarditele. See on absoluutselt vajalik. Kolm tehast Paapua Uus-Guineas vastavad hetkel nendele standarditele ja loovad kasulikke töökohti. Kui tehaste arv järsult kasvab ja impordi hulk Paapua Uus-Guineast järsult tõuseb, siis peame olukorra loomulikult üle vaatama ja vajaduse korral meetmeid võtma.

Hetkel räägib statistika aga enda eest. Seda lepingut on kohaldatud 2008. aastast ja import ei ole järsult kasvanud. Euroopa tuunikalatööstusele ei ole ohtu. Kohtusin raportöörina Hispaania tuunikalatööstuse juhtidega ja nad ise ütlesid mulle, et hetkel ohtu ei ole. Nad on mures tuleviku pärast. Nad on nõus, et hetkel ei ole ELi tööstusele tõsist ohtu. Ärgem

liialdagem olukorrast rääkides! Me ei tohi lasta vaesel arenguriigil maksta selle eest, et meie oma huvid on meie jaoks niivõrd tähtsad.

Juhataja. – Olen saanud ühe resolutsiooni ettepaneku, mis esitati vastavalt kodukorra artikli 115 lõikele 5.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub kolmapäeval, 19. jaanuaril 2011.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Helmut Scholz (GUE/NGL), kirjalikult. – (DE) Majanduspartnerluse vahelepinguga Euroopa Ühenduse ning Fidži ja Paapua Uus-Guinea vahel sekkutakse Vaikse ookeani piirkonna keerukasse ja kompleksse integratsiooniprotsessi. Kahjuks ei paku see aga kummalegi riigile peaaegu üldse arenguabi. Tuletan teile meelde, et Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon mõistsid ühehäälselt hukka Fidžis 2006. aastal toimunud sõjalise riigipöörde. Kõne all oleva kaubanduslepingu sõlmimisega tunnustatakse seni võimul olnud diktatuuri mõnes mõttes lepinguosalisena. Selle lepinguga ohustame pingutusi, mida meie partnerid Austraaliast, Uus-Meremaalt ja teistest selle piirkonna riikidest on teinud Fidžis demokraatia taastamise nimel. Kui ma kritiseerin rahvusvahelise kaubanduse komisjonis asjaolu, et Fidži sõjavägi surub alla demokraatia põhimõtteid, siis ütlesid selle komisjoni esindajad, et olukord on meil ju kontrolli all. See, mis on minu arvates puhas künism, paistab nüüd rahuldavat komisjoni nõudmisi teiste lepinguosaliste seaduspärasuse suhtes. Minu fraktsioon hääletab selle lepingu vastu. Pooldan lepingu sõlmimise peatamist, kuni Fidžis on taastatud demokraatia.

18. Rahvusvaheline lapsendamine Euroopa Liidus (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on arutelu suuliselt vastatava küsimuse üle, mille Roberta Angelilli esitas komisjonile rahvusvahelise lapsendamise kohta Euroopa Liidus (O-0193/2010 – B7-0670/2010).

Roberta Angelilli, autor. – (IT) Austatud juhataja! Head kolleegid! Aastate jooksul on paljudele parlamendiliikmetele ja minule endale samuti saanud väga selgeks hüljatud laste, orbude ja tänavalaste probleem. Minu poole on pöördunud paljud ühendused, kaasa arvatud *Amici dell'adozione*.

Hüljatud lapsi on palju nii arengumaades kui ka Euroopas. Need lapsed muutuvad nähtamatuks ning satuvad vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse nõiaringi. Halvimal juhul kasutab neid ära organiseeritud kuritegevus kerjamise, ebaseadusliku töö, prostitutsiooni, organikaubanduse või ebaseadusliku lapsendamise jaoks. Tihtipeale veedavad need lapsed oma lapsepõlve eri sotsiaaltöötajate hoole all ja eri lastekodudes.

Peame tagama nendele lastele lapsendamise õiguse ning õiguse perele. Laps peaks võimalikult vähe aega lastekodus elama. Loomulikult on eesmärk tagada lapse parimad huvid ning selle pärast tuleb lapsendamise võimalus anda kindlasti ettevaatlikult ja pädevate riiklike ametiasutuste range järelevalve all. Kui on aga olemas sobivad tingimused, siis on lastel õigus lapsendamisele, eriti riiklikul tasandil, kuid ka rahvusvahelisel tasandil Euroopa Liidus.

Ma tean, et komisjon on sellest teadlik, isegi kui see on puhtalt riikliku pädevuse küsimus. Sellegipoolest oleks hea, kui komisjon ja liikmesriigid teeksid teatud tasandil koostööd, et

tagada heade tavade ja strateegiate olemasolu, millega on võimalik tagada suurim võimalik läbipaistvus ja ennetada ebaseaduslikku ning ebakorrapärast lapsendamist, tagada maksimaalne koostöötase liikmesriikidega lapsendamisõiguse tagamisel ning ennetada seda, et lapsed hüljatakse või jäetakse lastekodudesse, nagu ma ennist ütlesin.

Kristalina Georgieva, komisjoni liige . – Austatud juhataja! Tänan teid selle tähtsa küsimuse eest! Lapse õiguste kaitsmine ja edendamine on komisjoni jaoks prioriteet, seda eriti pärast teatise „Euroopa Liidu lapse õiguste strateegia väljatöötamine” avaldamist 2006. aastal. Lapse õiguste strateegia on suunatud lapse põhiõigustele, kaasa arvatud lapse parimate huvide kaitsele, nagu on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas.

Komisjoni kindel eesmärk on kanda hoolt selle eest, et kõiki põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigusi austatakse kõikides ELi meetmetes, olenemata sellest, kas need on või ei ole seotud õigusloomega. Seda tava toetatakse ja arendatakse edasi lapse õigusi käsitlevas teatises, mille komisjon sel aastal avaldab. Alates 2011. aastast hakkab komisjon esitama ka iga-aastaseid aruandeid ELi põhiõiguste harta rakendamisel tehtud edusammude kohta.

Peame meeles pidama, et harta sätted on suunatud Euroopa Liidu institutsioonidele ja organitele, kui subsidiaarsuse põhimõtet nõuetekohaselt järgitakse, ja liikmesriikidele üksnes siis, kui nad rakendavad ühenduse õigust. Seega peame pidama meeles, et hetkel ei ole olemas Euroopa õigusakte rahvusvahelise lapsendamise kohta. Seda teemat reguleerib 1993. aasta 29. mai Haagi konventsioon laste kaitsmise ja riikidevahelise lapsendamise koostöö kohta ning riiklik õigus. Kõik liikmesriigid on konventsiooni osalised, kuid EL seda ei ole. Konventsiooni eesmärk on rakendada ÜRO lapse õiguste konventsiooni artiklit 21, luues kaitsemeetmed tagamaks, et riikidevaheline lapsendamine toimub lapse parimate huvide kohaselt ja lapse põhiõigusi austades.

Rahvusvaheliselt toetab komisjon kolmandate riikide ühinemist riikidevahelist lapsendamist käsitleva 1993. aasta Haagi konventsiooniga ning selle nõuetekohast rakendamist sellega, et võtab osa lepinguosaliste tähtsamatest kohtumistest. Komisjoni arvates ei ole vaja konkreetseid ELi eeskirju ELi-sisese lapsendamise jaoks, sest kõik 27 ELi liikmesriiki on Haagi konventsiooni osalised. Sellegipoolest jälgib komisjon tähelepanelikult rahvusvahelist lapsendamist puudutavaid küsimusi Euroopa Liidus, kuna lapsendamine ja lapse õigused on omavahel seotud. Komisjon on võtnud meetmed, et kontrollida, kuidas riigid lapsendamist puudutavat konventsiooni kohaldavad ning 2009. aasta novembris lõi komisjon foorumi seda teemat puudutavate seisukohtade vahetamiseks.

Komisjoni rohelises raamatus avalike dokumentide vaba ringluse kohta, mis avaldati 2010. aasta 14. detsembril, juhitakse tähelepanu asjaolule, et liikmesriigid ei tunnusta vastastikku lapsendamist puudutavaid otsuseid perekonnaseisu dokumentidena ning samuti mõjule, mida see ELi kodanike liikumisvabadusele avaldab. See on konkreetne samm, mis puudutab täna esitatud küsimust.

Salvatore Iacolino, fraktsiooni PPE nimel. – (IT) Austatud juhataja! Lugupeetud volinik! Head kolleegid! Kahtlemata on rahvusvahelise lapsendamise teema väga tähtis ja on väga hea, et Roberta Angelilli tänasel istungil Euroopa Parlamendi tähelepanu sellele juhtis.

Vaja on selgeid ja lihtsaid menetlusi. Eriti olulised on praegu lapsendamisega seotud kulud, mis jäävad hetkel vahemikku 20 000–30 000 eurot ühe lapsendamise kohta, ning samuti on raskusi sellega, et anda reaalne vastus vajadusele pere loomise järele ja tulevastele vanematele, kes selle pere looksid. Räägime siin haavatavatest ja tihti hüljatud lastest, kes vahetevahel lihtsalt silmist kaovad. Pean silmas eriti ebaseaduslike sisserändajate voogusid

ja paljusid lapsi, kes pärast sisserrännanute vastuvõtukeskustes viibimist peavad kannatama orjakaubanduse häbiväärsetes tingimustes, millesse paljud neist tihti satuvad.

Peame edendama perekonda. Eeskujuks võib võtta Itaalia ja teiste riikide mudeli. Peame vähendama rahvusvahelise lapsendamisega seotud kulusid, tagama soodsad pangalaenud, võtma kasutusele selgemad ja lihtsamad eeskirjad ning nõuetekohased järelevalvemehhanismid liikmesriikides toimuva jälgimiseks, tagama reaalse inimkaubanduse ennetamise, mille puhul parlament hiljuti konkreetse toimikuga sekkus, võtma reaalsed meetmed ebaseadusliku lapsendamisega võitlemiseks ning tagama ka läbipaistvuse.

Veelgi enam, kui tahame taastada pere keskse rolli – nagu me siin täiskogul tihti ütleme –, peame tagama, et ühendused, mis tihti peale nende lapsendamiste puhul kõige olulisemat rolli mängivad, vastaksid eriti kõrgetele tagatisstandarditele.

Volinik Georgieva, lõpetuseks soovin öelda, et kui oleks üks ettepanek, siis oleks see järgmine: miks ei võiks luua nende ühenduste jaoks Euroopa akrediteerimissüsteemi ning tagada, et nad töötavad läbipaistvalt, selgelt ja praktiliselt, kuid samas kõrge tagatiste tasemega, et lapse võõrandamatuid ja puutumatuid õigusi tõesti kaitsta?

Monika Flašíková Beňová, *fraktsiooni S&D nimel.* – (SK) Austatud juhataja! Täna õhtul on meil arutlemisel väga tõsine teema, sest räägime ühiskonna kõige väiksematest liikmetest, kes vajavad meie armastust ja hoolt.

Hüljatud laste probleem Euroopas muutub üha tõsisemaks. Praeguse olukorra põhjus on suurel määral vahetu ümbruskond. Tänu rahvusvahelises kontekstis lapsendamist puudutavale õigusele on võimalik vältida olukorda, kus paljud lapsed peavad elama lastekodudes, kus nad ei tunne heale hoolekandele vaatamata kunagi armastava ema või isa embust.

Seetõttu tuleb lapsendamise süsteem muuta palju tõhusamaks, et kõige nooremad hüljatud lapsed leiaksid endale uue pere. Piirata tuleb näiteks nende bioloogiliste vanemate õigusi, kes teatud aja jooksul oma lapse vastu tõelist huvi üles ei näita. See lühendaks aega, mille laps peab lastekodus veetma, kuna ta ei ole n-ö seaduslikult vaba. Nii oleks ka võimalik kõrvaldada teataval määral liigsed viivitused üldises lapsendamise protsessis.

Paljud alaealiste kaitset puudutavad kokkulepped annavad õigusliku raamistiku pädevatele ametiasutustele, et tegutseda nende laste heaks ja nende huvides. Laste õiguste kaitsmine on ka üks Euroopa Liidu peaeesmärkidest. Selle pärast on vajalik jätkata vajalike meetme võtmisega, et tagada eriti laste parimate huvide kaitsmine kõikides tingimustes.

Cecilia Wikström, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (SV) Austatud juhataja! Soovin kõigepealt tänada Roberta Angelillit selle algatuse eest ja volinik Georgievat vastuse eest! See arutelu on väga tähtis.

Euroopas on palju lapsi, kellel ei ole oma kodu ja perekonda, kes neid kaitseks ning nendele väärtuslikele väikestele lastele soojust ja kaitset pakuks. Sellest unistavad kõik lapsed, kes lastekodudes üles kasvasid.

Me kõik peame andma endast parima selleks, et vanemateta või hüljatud lapsed ei peaks kasvama üles lastekodudes ja teistes asutustes, vaid saaksid elada perekondades, kus nad armastavas keskkonnas üles kasvavad ning kus neist terved traumeerimata täiskasvanud saavad.

Liikmesriikides on eri seisukohad selle kohta, kes saavad pere luua. Sellegipoolest arvan, et võime kõik nõustuda, et kuigi pere võib olla erinev, on tähtis see, et lapse eest hoolitsetakse ja teda armastatakse.

Loodan, et suudame jõuda ka kokkuleppele koostöö kohta rahvusvahelist lapsendamist puudutavate poliitiliste strateegiate ja vahendite valdkonnas. Eeldan, et komisjon võtab selle asja enda kanda. Samuti ootan juba väga võimalust teha koostööd oma kolleegidega seda teemat puudutava ühise resolutsiooni koostamisel. Kui suudame viia kokku vanemateta ja hüljatud lapse ning pere, mis lapsi soovib, on meie osa tähtis olnud.

Samuti ei tohi me unustada, kui tähtis on hoolitseda hästi meie väikeste vendade ja õdede eest. Kui me neid armastame, siis teeme elu sellel planeedil veidike paremaks. Ma arvan, et see on meie kõigi ühine kohustus, mida me olenemata oma rollist ühiskonnas kogu oma elu kestel täitma peame.

Marina Yannakoudakis, *fraktsiooni ECR nimel*. – Austatud juhataja! Lapsendamine on positiivne viis, kuidas anda uus pere nendele lastele, keda nende bioloogilised vanemad üles kasvatada ei saa või kes oma bioloogilised vanemad kaotanud on. Ühendkuningriigis on lapsendamisega seotud kontroll- ja läbivaatamismenetlused väga põhjalikud ning lapsendamisagentuur peab tulevased vanemad heaks kiitma. Lapsendamise protsessis on kesksel kohal lapse heaolu, nagu peabki olema.

Riikidevaheline lapsendamine on palju keerulisem kui riiklik lapsendamine, aga ma olen fraktsioonile PPE selle probleemi esiletõstmise eest väga tänulik. Kui ühest küljest on igati soovitatav teha rahvusvahelise lapsendamise valdkonnas edusamme, siis olen mures, et sellega kaasnevad ka teatud riskid, mida juba nimetati, nagu laste ahistamine ja kuritarvitamine, mis lapse heaolu ohustavad.

Seepärast olen seisukohal, et kõik liikmesriigid peavad tagama, et nende lapsendamist puudutavad õigusaktid on korraldatud nii, et need lapse huvisid edendavad. Liikmesriigid peavad tegema koostööd tagamaks, et vastuvõtva ja lähetava riigi vaheline lapsendamisega seotud õiguslik protsess oleks selge ja kindel ning et selles oleks kesksel kohal lapse heaolu.

Slavi Binev (NI). – (BG) Austatud juhataja! Volinik Georgieva, head kolleegid! Tooksin näite Bulgaariast, kus hüljatud laste probleem muutub üha tõsisemaks ja olukorra lahendamiseks on vaja kiireloomulisi meetmeid. Sellised süsteemid nagu Bulgaaria oma, mis annavad suure hulga lapsi rahvusvaheliseks lapsendamiseks, on väga kahjulikud.

Kuna laste hoolekande süsteemid on sellised, nagu nad on, kujutab rahvusvaheline lapsendamine endast paljude lastekodulaste jaoks ainust võimalust, et leida pere ja normaalne elu. Süsteemi üldiselt parandades peame olema ettevaatlikud, et me neilt seda võimalust ei võtaks. Vajame meetmeid, mis teevad lihtsamaks rahvusvahelise lapsendamise protsessi ning tagavad ka meie laste huvide kaitse ja selle, et need nn adoptiivvanemad ei ole ainult Euroopa kodakondsuse saamise peale väljas, mis on hetkel igal juhul võimalik.

Minu ülesanne ei ole küsida, kas nad teevad seda omakasupüüdmatutel või omakasupüüdlikel põhjustel. See on nende ülesanne, kes peavad vestlusi enne lapsendamist ja kes peavad meie laste huvisid kaitsma. Euroopa Liidus tuleb võtta rahvusvahelist lapsendamist puudutavate õigusaktide aluseks ÜRO lapse õiguste konventsioon ja selle aluspõhimõtted.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Austatud juhataja! Mul on hea meel, et on huvi, mida Itaaliast pärit kaasp Parlamendiliikmed hüljatud laste olukorra vastu üle näitasid, sest see on meie

kõigi ühine huvi. Vaatamata sellele kuulub see küsimus ainult liikmesriikide jurisdiktsiooni alla. Soovisin võtta tänasest arutelust osa selle pärast, et tulen riigist, millele avaldatakse survet, et see jätkaks rahvusvaheliste lapsendamistega ning muudaks kehtivaid õigusakte. Rumeenias on aga rohkem lapsendamist soovivaid peresid, kui seal on lapsendamiseks lapsi. Meie õigusaktid, mille koostamisest võtsid osa ka mitmed rahvusvahelised eksperdid, on täielikult kooskõlas Euroopa õigusaktidega.

Mis resolutsiooni puudutab, siis pean ütlema, et nn lapse õigust rahvusvahelisele lapsendamisele, nagu on kirjas punktis d, ei tunnista ei ÜRO ega Haagi konventsioon. Rahvusvaheline lapsendamine on ainult üks võimalustest. Need lapsed satuvad sellesse süsteemi ebakindla olukorra tõttu, milles nende pered on, mis ei tohiks rahvusvaheliste õigusaktide ja konventsioonide kohaselt anda alust lapsendamiseks. See selgitab, miks nii palju lapsi hoolekodudes on. Neist 22 966 lapsel on aga vanemad. Rumeenia õigusaktide kohaselt tohib võtta vanemaõigused ära ainult kuritarvitamise korral. Selle tõttu ei saa neid lapsi lapsendada. Sama kehtib ka 22 285 kasuperedes elava lapse puhul. Nagu kaasparlamendiliikmed juba ütlesid, peab olema resolutsiooni aluseks lähtumine lapse parimatest huvidest, mitte lapsendaja huvidest. Iga riik peab valima ise oma laste jaoks kõige parema tulemuse, mitte keegi teine.

Viimaks soovitan igal juhul ka rohkem riiklike õigusaktidega tutvuda. Pean siinkohal silmas näiteks mitut juhtumit Itaalias, kus 2009. aastal tegid kohtud seitse lapsendamist puudutavat otsust Rumeenia laste kohta, milles eirati täielikult meie õigusakte.

Victor Boştinaru (S&D). – (RO) Austatud juhataja! Toetan seda arutelu tänasel Euroopa Parlamendi täiskogu istungil, mis algab eeldusega, et lapse õiguste kaitsmine on ja peab olema meie liidu liikmesriikide jaoks prioriteet. Kõigi täiskogul viibijate ülim eesmärk on laste huvide edendamine.

Ei tarvitse öelda, et liikmesriigid peavad rakendama ühiseid ja ranged kriteeriume, et muuta paremaks hüljatud ning hoolekodudes elavate laste hoolekande- ja elamistingimused ning et kaitsta neid lapsendamisel, eriti praeguses kliimas, kus ranged eelarve kokkuhoiumeetmed paistavad olevat ainus asi, millele Euroopa Liidu parempoolsed valitsused mõtleavad. Seepärast on esimene samm tagada nendele lastele piisav hoolekanne. Teine samm on võitlus lastekaubanduse ja -prostitutsiooniga. Kolmas samm seisneb selles, et me ei tohi lastele mõeldes unustada, et lapsendamisel tuleb eelistada alati pereliikmeid ja riiklikku lapsendamist. Alles seejärel saab kaaluda neljanda sammuna rahvusvahelist lapsendamist.

Sellel juhul peame õppima minevikus tehtud vigadest, sest rahvusvahelise lapsendamise võimaldamine Rumeenias põhjustas enneolematu lastekaubandusega tegeleva võrgustiku tekkimise ning esines ka palju laste röövimise juhtumeid, kus lapsed müüdi koostöös Euroopa ja rahvusvaheliste organisatsioonidega lääneriikidesse. Lugupeetud volinik, aastatel 1997–2000 eksportis Rumeenia 91 50 last. Minu riik ei lepi enam kunagi sellise jõledusega.

Viimaks soovin küsida teie vahendusel volinik Redingilt selgitust Rumeenia ja rahvusvahelises meedias avaldatud süüdistuste kohta, mis puudutavad Euroopa rahvusvahelise lapsendamise järelevalveametit, mida puudutav ettepanek näib olevat ka Euroopa Komisjoni tellitud uurimuses. Üks minu kaasparlamendiliige ootab ikka veel volinik Redingilt vastust oma küsimusele.

Alexandra Thein (ALDE). – (DE) Austatud juhataja! Alles hiljuti toimus Brüsseli parlamendihoone suures täiskogusaalis rahvusvaheline seminar vanemate vastutuse ja lastekaitse kohta, mida mul oli suur au juhatada. Euroopas on üha rohkem haavatavaid ja

hüljatud lapsi, kes ei peaks elama alaliselt lastekodudes. Seepärast on meie kui seaduseandjate kohus tugevdada rahvusvahelise lapsendamise õigust ELis, et neid lapsi aidata. Seda nõuab ka Euroopa põhiõiguste harta, mille artiklis 24 on kirjas: „Lastel on õigus heaoluks vajalikule kaitsele ja hoolitsusele.”

Olgugi et meil on lapsendamist käsitlev Haagi konventsioon ja Euroopa Nõukogu konventsioon, ei piisa nendest. Praktikas on rahvusvahelise lapsendamisega ikka veel seotud palju tõsisemaid õiguslikke probleeme. Nende juhtumite puhul on abi ainult rahvusvahelistest määrustest, mis kõrvaldavad erinevused olemasolevatest riiklikest õigusaktidest ning asendavad need selgete ja lihtsate põhimõtetega. Nendes küsimustes ei tohi me kogu oma seadusandliku innukuse juures lasta silmist asjaolu, et EL peab tegema koostööd Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsiga, et tagada menetluse kooskõlastatus. Seetõttu ei peaks EL ka selles valdkonnas jalgratast uuesti leiutama ja ma toetan voliniku sellekohast avaldust.

Ryszard Czarnecki (ECR). – (PL) Austatud juhataja! See on väga tähtis aga ka väga tundlik teema. Nagu teate, arutasime parlamendi eelmise koosseisu ametiajal Iisraelis elavate vanemate Rumeenia laste lapsendamise küsimust ja see tekitas tõsisemaid probleeme, kaasa arvatud poliitilist probleeme. Nüüd on meil uus algatus. Ma arvan, et selle taga on küll head kavatsused, aga nagu näha, tekitab see palju emotsioone. Ma arvan, et peame siin väga ettevaatlikud olema, et me last koos pesuveega välja ei viskaks ega tekitaks laste hea elu pärast muret tundes olukorda, kus valime otsesema tee ja avame ukse kaalumatuks lapsendamisele ning lubame, et lapsed nende vanemate käest ära võetakse. Soovin teid selles suhtes tõsiselt hoiatada.

Csanád Szegedi (NI). – (HU) Austatud juhataja! Head kolleegid! Mul on hea meel, et Euroopa Parlament võttis riikidevahelise lapsendamise ja hüljatud laste teema oma päevakorda. Minu arvates on väga tähtis anda kõikidele lastekaitset puudutavatele küsimustele Euroopa Parlamendis ja Euroopa Liidus kõrge prioriteet. Kui jutt käib hüljatud ja hooletusse jäetud lastest, siis peame kõik head eeskju andma. Ka neil on õigus kasvada nii vaimselt kui ka kehaliselt terveteks inimesteks. Selle eesmärgi saavutamiseks on väga tähtis, et need hüljatud ja hooletusse jäetud orvud kasvavad üles perekonnas ning heas keskkonnas. Peame andma endast parima tagamaks, et võimalikult vähe lapsi satub lastekodudesse. Hüljatud laste probleem muutub eriti tähtsaks vananeva elanikkonnaga Euroopa kontekstis, kus iga laps on meie tuleviku jaoks oluline.

Edit Bauer (PPE). – (HU) Austatud juhataja! Täna teid selle põhjaliku vastuse eest, volinik! Me teame, et riikidevaheline lapsendamine on põhimõtteliselt kaetud Haagi konventsiooniga, samuti teame, et 27 liikmesriigist on 26 sellele alla kirjutanud. Samuti on teil õigus, kui te ütlete, et selle rahvusvahelise konventsiooni rakendamine on subsidiaarsuse küsimus. Samal ajal arvan, et me ei saa olla nõudlikud. Elu sunnib meid pöörama laste probleemidele tähelepanu mitte ainult siis, kui kuskil skandaalid puhkevad või kui avastatakse, et kusagil on müüdnud sada last või et kusagil mujal on müüdnud mitusada last või üle tuhande lapse. Teisest küljest peame kandma hoolt selle eest, et need tuhanded lapsed Euroopa Liidus, kellest me teame, antakse lapsendada. Seda teemat ei saa eirata, sest lapse õiguste kaitsmine on Euroopa Liidu kohustus ning samas näeme ka seda, et lapsendamise küsimus ning tegelikult selle vahetul tagajärjel ka rahvusvahelised õigusaktid ja tavad ajavad mõned õigused proportsioonidest välja, mille tõttu muutub lapsendamine võimatuks, mis piirab aga omakorda nende teisi õigusi. Volinik, palun teid liikuda edasi nende teemadega, mida mainisite sissejuhatuses, et liikmesriikides ei ole

lapsendamisdokumentide vastuvõtmist käsitlevaid rahvusvahelisi õigusakte, mis võiks aga Euroopa Liidus juba olemas olla.

Zita Gurmai (S&D). – (HU) Austatud juhataja! Lugupeetud volinik, head kolleegid! Riikidevahelise lapsendamise küsimus on vähemalt sama tähtis kui piiriüleste lahutuste küsimus ning väärib sama põhjalikku tähelepanu, eriti selle pärast, et tihti puudutab see lapsi, kes sõltuvad emotsionaalselt, rahaliselt ja ka igal muul võimalikul viisil täiskasvanute otsustest. Need lapsed vajavad ühenduse parimat võimalikku kaitset.

Riikidevahelise lapsendamise kohta suuliste küsimuste esitajad olid peamiselt huvitatud õiguskeskkonnast. Selle tava läbivaatamine on vähemalt sama tähtis kui õigusaktid. Uue või isegi hea poliitilise otsuse ja uue õiguskeskkonna saab luua ainult usaldusväärsete andmete ja usaldusväärse statistika ning reaalsete tavade alusel. Selle, kas õigusaktidega on üldse vaja midagi teha, saab selgitada välja ainult täpsetele andmetele tuginedes ning selle pärast ongi mu kolleegide esitatud küsimus minu arvates keskse tähtsusega. Kuna minu arvates tuleb aga käsitleda kogu seda teemadevaldkonda tõeliselt kõikehaaravalt, tahaksin astuda tagasi ühe sammu rohkem kui need, kes küsimuse esitasid.

Mul on komisjonile järgmine küsimus. Kas meil on täpseid statistilisi andmeid riikidevahelise lapsendamise juhtumite kohta ELis või kolmandates riikides? Milliseid andmeid selle teema puhul üldse kogume? Milliseid meetodeid kasutatakse? Kes kogub neid andmeid ja kui seda teevad liikmesriigid, siis kas nad kasutavad sama metoodikat? Kui toimub riikidevaheline lapsendamine ELi-siseselt või mõne ELi riigi ja mõne kolmanda osapoole vahel, siis milline näeb välja laste ja lapsevanemate valimis- ning ettevalmistusprotsess? Kuidas toimub ettevalmistusprotsessi järelevalve? Kas selle jaoks on ühised eeskirjad? Millised erinevused on liikmesriikide tavade vahel? Kas lapse või adoptiivvanema jaoks on kehtestatud vanusepiirang? Kas adoptiivvanemad saavad alalist professionaalset toetust? Kas saadaval on usaldusväärseid ja korrapäraseid järelmeetmeid? Kas me teame, kui tihti puutuvad adoptiivvanemad kokku probleemidega ja millised need probleemid on? Millist toetust pakuvad liikmesriigid probleemsete juhtumite puhul? Täna teid tähelepanu ja silmapaistva töö eest, volinik!

Sonia Alfano (ALDE). – (IT) Austatud juhataja! Head kolleegid! Juba mitu aastat on paljud Itaalia pered ning sama suur hulk Rumeenia lapsi kannatanud selle tõttu, et Rumeenia peatas rahvusvahelise lapsendamise.

Haagi konventsioon on lähteraamistik, mida kõik Euroopa Liidu riigid ühtemoodi rakendama peavad, ning Rumeenia peab ka oma õigusaktid sellega kooskõlastama. Kui Rumeenia arvab, et rahvusvahelise lapsendamise takistamine kaitseb lapsi – näiteks seadusevastase lastekaubanduse turu tekkimise ohu eest –, peab Rumeenia lahendama selle probleemi Euroopa Liidu abiga, tugevdades kontrollmeetmeid ja võttes kasutusele ranged määrused. Peame aga pingutama selle nimel, et paljud korralikud pered saavad lapsendada lapsi, kes väärivad uut võimalust õnneliku lapsepõlve elamiseks.

Selle pärast tahan teada, kuidas komisjon kavatseb toetada Rumeenia võimalikku lubadust kaotada rahvusvahelisele lapsendamisele kehtestatud moratorium? Samuti tahan teada, milline on komisjoni seisukoht Euroopa lapsendamisagentuuri loomise kohta, muu hulgas ka tehtud uurimuste valguses?

Janusz Wojciechowski (ECR). – (PL) Austatud juhataja! Lapsendamine saab olla ning tihtipeale ongi lapse jaoks väga hea, aga lapsendamisega seotud menetlusi on võimalik ka kuritarvitada, mis väljendub näiteks lastega kauplemises ja laste äravõtmises peredelt, kes

ei ole oma lapsi tegelikult hüljanud, kuid ei suuda tihti vaesuse pärast oma lastele õiget keskkonda luua. Lastekodudes elavate laste suur arv, mis on tänase arutelu teema, ei tähista tihtipeale hüljatud lapsi, vaid see tähistab tegelikult vaeste vanemate lapsi, kes ei tule toime oma raske isikliku olukorraga. Sellised perekonnad väärivad abi. Ametiasutused saaksid toetada neid peresid palju väiksemate summade eest, ilma et lapsed üldse lastekodudesse panna või lapsendamiseks anda tuleks. Peame võtma omaks vaieldamatu põhimõtte, mis on Euroopa Liidus kohustuslik, et ühtegi last ei tohi võtta ta perelt ära vaesuse pärast. Tuleb anda abi, mitte võtta lapsi nende peredelt ära. Last ei tohi lahutada ta bioloogilisest perest ainult vaesuse pärast.

Raffaele Baldassarre (PPE). – (IT) Austatud juhataja! Lugupeetud volinik, head kolleegid! Tänase arutelu teemaks on Euroopa Liidu jaoks kohutav vasturääkivus, sest ELi eesmärk on tagada kõikidele kodanikele täielik liikumisvabadus ja töötada nende vajaduste rahuldamise nimel. See vasturääkivus toob esile mõnede inimeste reaalse vajaduse abi järele ning teiste inimeste suutmatuse neile seda abi pakkuda.

Rahvusvahelist lapsendamist takistavate probleemide ja takistuste paradoks on raske tragöödia tuhandete Euroopa Liidu laste ja perede jaoks. Arvukad rahvusvahelised konventsioonid on näidanud, et nendega on võimalik lahendada ainult osa lapsendamisega seotud probleemidest. Ühest küljest oleneb see iga konventsiooni konkreetsetest sätetest ja nende eksklusiivsest olemusest. Teisest küljest on seni tehtud piiratud pingutuste põhjus aga olemasolevate otsuste tegemise struktuuride ja protsesside valitsustevaheline olemus.

Täna moodustavad õigusliku aluse aga Lissaboni leping ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta ning loomulikult on poliitiline lähenemisviis muutumas. Lastekaitse ja laste heaolu moodustavad ühe liidus kaitstud õiguste nurgakividest. See on tänase arutelu ning täna esitatud suuliselt vastatava küsimuse alus, mis moodustab omakorda tausta palju laiaulatuslikuma arutelu jaoks, mis peaks olema parlamendile väga südamelähedane ning mida parlament kiiresti ja hoolikalt ning Roberta Angelilli üles näidatud visadusega pidama peab.

Tuletan teile meelde Antoine de Saint-Exupéry'd, kes ütles, et kõik täiskasvanud on olnud lapsed, aga ainult vähesed mäletavad seda.

Petru Constantin Luhan (PPE). – (RO) Austatud juhataja! Suuliselt vastatava küsimusega, mis moodustas rahvusvahelist lapsendamist puudutava resolutsiooni aluse, tõstetakse Euroopa Parlamendi päevakorda väga tähtis punkt.

Rahvusvahelist lapsendamist võib kaaluda alternatiivina alles pärast seda, kui kõik riiklikku lapsendamist puudutavad meetmed on ammendatud. Rahvusvahelise lapsendamisega kaasnevad ka mitmed konkreetset probleemid ning raskused, mis tulenevad eeskätt lapse ja adoptiivanemate piiratud kontaktist ning probleemidest, mida laps pärast lapsendamist keelelise ja kultuurilise kohanemise tõttu kogeb. Euroopa Parlamendi resolutsiooni aluseks peab saama ÜRO ja Haagi konventsioonides sätestatud põhimõtte, mille kohaselt tuleb seada alati esikohale lapse, mitte lapsendaja parimad huvid, keskendudes lapse arengule perekeskonnas, mis tagab lapse kasvatusel ning etnilise, religioosse, kultuurilise ja keelelise tausta järjepidevuse.

Lapsendamise teemat lähemalt uurides ja resolutsiooni koostamisel tuleb mõelda ennekõike lapse taasintegreerimisele hoolekandesüsteemist bioloogilisse või laiendatud perekonda. Soovin tuua esile ühe asja, mida aetakse tihti sassi, kui räägitakse vanematest lahutatud ja lastekaitssüsteemi hoole alla antud laste arvust ning lapsendada antud laste arvust. Riik

kaitseb vanematest lahutatud lapsi piiratud aja jooksul ning neid lapsi ei anta lapsendada. Minu arvates ei vaja me kontrollmehhanisme ja nendega seotud olemasolevatest rahvusvaheliselt rakendatavatest põhimõtetest täiesti piisab.

Marco Scurria (PPE). – (IT) Austatud juhataja! Head kolleegid! Tänaõhtune arutelu on osalt võimalik ainult tänu paljude Euroopa ja Euroopa Liidu ühenduste tehtud tööle, mis pöördusid meie poole just selleks, et võtaksime üles selle tundliku teema, millele Roberta Angelilli aluse pani ja mille me suuliselt vastatava küsimusena esitasime.

Dialektilisest seisukohast näib esmapilgul, et nad esitasid meile väga lihtsa probleemi. Euroopas on lastekodudes palju lapsi ja samuti on palju peresid, kes soovivad lapsendada. Väga tihti ei ristu need teed siiski ning lapsed jäävad lastekodudesse ja pered jäävad lastetuks.

On selge, et need lapsed on meie jaoks prioriteet. Pühendame neile oma tähelepanu ja peame võtma tarvitusele kõik ettevaatusabinõud, mida see olukord nõuab. Kuid kui need lapsed liiga kauaks lastekodudesse jäävad, tõmbavad nad endale tihtipeale prostitutsiooni ja organikaubandusega tegelevate orjakaupmeeste tähelepanu.

Kõik see juhtub samal ajal, kui paljud pered need lapsed avali süli oma kodusse vastu võtaksid. Seepärast on mul väga hea meel, et volinik tõi esile kõik meetmed, mida ta võtta kavatses. Kõigele lisaks peame looma ka võimalused paremaks liikmesriikidevaheliseks koostööks rahvusvahelise lapsendamise alal ning loomulikult ka lapsendatud laste kaitse järelevalve tagamiseks.

Seepärast nõuame perede ja laste jaoks palju tõhusamaid menetlusi, sest paari aasta pärast saavad nendest lastest ja noortest mehed ja naised ning nad tahavad teada, miks Euroopa, kus on nii palju lapsendada soovivaid peresid, nad sellisesse olukorda jättis.

Anna Záborská (PPE). – (SK) Austatud juhataja! Ma esitan natuke teistsuguse vaatenurga lapsendamisele. Lapsed väärivad parimat. Ennekõike tähendab see, et nad väärivad perekonda. Oma perekonda või asendusperekonda armastava ema ja isaga. Sellise perekonna ja lapse vahel ei tohi olla ei Euroopa Liidu ega riigipiirid. Olgugi et lapsendamist puudutavate küsimuste puhul jääb viimane sõna liikmesriikidele, on meie ülesanne seda protsessi toetada.

Me ei tohi seejuures unustada, et lapse heaolu on kõige tähtsam. See tähendab, et aidata tuleb ka laste vanemaid, kui nad raskustesse satuvad. Vanemate sotsiaalne olukord ei tohi olla määrav, kui otsustatakse, kas nende lapsed antakse lapsendada. Vaestelt vanematelt on lihtne last ära võtta, kui samas on see lapse seisukohalt kõige halvem lahendus. See on veel kaks korda olulisem rahvusvahelise lapsendamise puhul.

Andsin oma allkirja komisjonile esitatud suuliselt vastatavale küsimusele rahvusvahelise lapsendamise kohta ning mul on hea meel, et nii paljud parlamendiliikmed sellele teemale tähelepanu pööravad. Mu heameel oleks veelgi suurem, kui näitaksime sellist energilisust ja tungivat tegutsemisvajadust üles kõikide peresid ja nende vajadusi puudutavate Euroopa poliitikameetmete käsitlemisel.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Austatud juhataja! Rahvusvaheline lapsendamine, mis lähtub lapse parimate huvide ning tema põhiõiguste austamise põhimõttest, on asjakohane meede, et leida perekonnad lastele, kellele nende oma riigis perekonda ei leita.

Inimkaubandus, seksuaalne ekspluateerimine ja tööorjus kuuluva reaalsuse juurde, mille all sajad miljonid alaealised kannatavad. Vaatame mõnd arvu. Maailmas on üle 145 miljoni hüljatud lapse; ainuüksi Venemaal on üle 600 000 tänavalapse; alates 1980. aastast on

surnud relvastatud konfliktides üle kahe miljoni lapse; üle 600 miljoni lapse elab äärmises vaesuses; aastas sureb üle viie miljoni lapse; arengumaades kasvab vaesuse tõttu üle 130 miljoni lapse üles ilma põhiharidust omandamata ning 60% neist on tüdrukud; üle maailma on seitse miljonit last seksuaalorjuses.

Kõikidel nendel põhjustel peame toetama mehhanisme, mis edendavad rahvusvahelise lapsendamise vahendit, lähtudes lastekaitsest ning liikmesriikide õigusaktides sätestatud eri nõuete ja menetluste ühtlustamisest, ennekoike just ÜRO lapse õiguste konventsiooni artikli 21 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 24 rakendamisest.

Erminia Mazzoni (PPE). – (IT) Austatud juhataja! Lugupeetud volinik, head kolleegid! Andsin Roberta Angelilli esitatud suuliselt vastatavale küsimusele oma allkirja, sest minu arvates peab Euroopa Liit tegema laste kaitsmise igal juhul üheks oma prioriteediks, seda eriti Lissaboni lepingu valguses.

Minu arvates on lapsendamismenetlused ainult lakmuskatse ühele sotsiaalsele probleemile, mille lahendamine ja piiramine on meie kohustus. Parimal juhul saab nendest lastest kaup, mis on kindlasti vastuolus meie väärikusega, aga kahjuks langevad nad tihti ka ekspluateerimise ja vägivalda ohvriks.

Lisaks nn nähtamatute laste fenomenile – see tähendab lapsed, kes sünnivad ebaseaduslikult või kes hüljatakse ning keda kunagi ei registreerita – on veel määramata arv lapsi, keda saab lapsendada ja kelle jaoks oleks olemas ka võrdne arv paare, kes loodavad lapsendada, kuid kes õigusaktide tõlgendamise ja takistava bürokraatia tõttu kunagi ei kohtu.

ÜRO Lastefond avaldas alles hiljuti uurimuse, milles oli palju murettekitavaid arve, kaasa arvatud mõnest Euroopa riigist. Petitsioonikomisjoni esimehena olen puutunud tihti kokku liikmesriikidevaheliste õiguslike konfliktidega, mis lõppevad negatiivsete või isegi traagiliste tagajärgedega ainult laste jaoks.

Paljude riiklike süsteemide terviklikud menetlused ei ole alati lapse jaoks kasulikud. Lapsendamisega kaasnevad pikad tähtajad on vastuolus faktiga, et laps peab leidma kodu esimese eluaasta jooksul, et vähendada sellest muutusest tulenevat traumat ning vältida pikka aega lastekodus viibimist, ja samuti asjaoluga, et kahjuks on teatud vanusepiiri ületanud laste järgi palju väiksem nõudlus.

Nende arvude valguses olen seisukohal, et peame alustama juba pikemat aega välja kuulutatud üleeuroopalise riiklike õigusaktide kooskõlastamisega, mis aitab esiteks lihtsustada Euroopa-siseseid lapsendamismenetlusi ning teiseks tagab ka lapsendamise aluspõhimõtetest kinnipidamise lapsendamisel kolmandatest riikidest.

Carlos Coelho (PPE). – (PT) Austatud juhataja! Lugupeetud volinik, head kolleegid! Täna Roberta Angelillit südamest selle väga ajakohase suuliselt vastatava küsimuse eest! Olen üks nendest, kes on seisukohal, et peame töötama välja tõhusama lastekaitsepoliitika, et ennetada laste vaesust, kuritarvitamist ja hülgamist ning leidma alternatiive nende lastekodudesse saatmisele. Lapsendamine on selle keskmes.

UNICEF tunnistab, et lastekodudes olevate laste arv ei ole vähenenud ja lapsendamiste arv jääb tublisti alla lastekodudes olevate laste arvule, mis annab selgelt mõista, et me peame sellele probleemile ise palju tähelepanu pöörama. On väga tähtis, et hindaksime üldiselt liikmesriikide olemasolevaid lapsendamisprotsesse puudutavaid õigusakte ning haldus- ja õigustavasid, et tuvastada kõik, mis nende nõuetekohast toimimist takistab.

Samuti peame ELi mittekuuluvate riikide puhul jälgima reeglitevastase või ebaseadusliku lapsendamise probleemi, mis on kõige suurem kõige vaesemates piirkondades. Näiteks Guinea-Bissaus on üle 50% lastest registreerimata. On selge, et see soodustab lastega kaubitsevate kuritegelike võrgustike tegevust.

Seetõttu olen arvamusel, et on vaja Euroopa strateegiat lapse huvide kaitsmiseks rahvusvahelise lapsendamise menetluste valdkonnas, et vältida ja ennetada röövimisi ning inimestega kauplemist.

Mairead McGuinness (PPE). – Austatud juhataja! Iirimaa rahvusvahelise lapsendamisühingu moto on, et perekonna loomiseks on mitmeid võimalusi. Tänaõhtune arutelu näitab, kui väga ollakse lapsendamisest huvitatud. Nimetatud ühingu on 1 200 liiget, kellest paljud on lapsendanud ja mõned soovivad lapsendada.

Meie suhtumine lapsendamisesse on täielikult muutunud. Iirimaa võeti minevikus emadelt – peamiselt üksikemadelt – imikud ära ning anti teistele lapsendada. See ei ole hea ajalugu, aga see muutis kindlasti seda, kuidas me nüüd lapsendamisest mõtleme: kõige tähtsam on laps. Kindlasti mängivad bioloogilised pered selles väga tähtsat rolli.

Samuti on meil kohustus ja vastutus anda kõikidele meie lastele parim võimalik kodu. Iga liikmesriik peab kaitsma oma territooriumil elavaid lapsi, sest just sellel tasandil peab see toimuma. Euroopa peab neid tegevusi kooskõlastama.

Loodan, et Iirimaa korraldatakse lapse õigusi puudutav rahvahääletus. Me räägime sellest küll palju, aga tegelikult ei tule me sellega üldsegi nii tõhusalt toime. Loodan, et see rahvahääletus toimub. Olukord muutub seejärel kindlasti paremaks. See on olnud väga tulemusrikas arutelu ja ma tänan selle eest oma kolleege.

Seán Kelly (PPE). – Austatud juhataja! Parim kink, mille saab ühele lapsele teha, on õnnelik kodu. Suurem osa lastest saab selle kingi omaenda kodus, kus on nende bioloogilised vanemad. Paljud lapsed saavad selle kingi aga oma adoptiivanematelt.

Kumbki variant on eelistatav elule lastekodus, seda muidugi tingimusel, et asjasse ei ole segatud korruptsioon või ekspluateerimine.

Tasakaalu leidmine on väga keeruline, aga ma arvan, et kui on olemas tõeliselt head ja siirad vanemad, kes soovivad lapsendada, siis peame – tuginedes Haagi konventsioonile ja teistele konventsioonidele – aitama neid, et nad saaksid kinkida õnneliku kodu lapsele, kellel seda ei ole, mitte koormama neid pikaajaliste, kulukate ja pikalevenivate menetlustega.

Peame õige tasakaalu leidma, sest õpetajana puutusin kokku paljude lapsendatud lastega ja enamik neist tuli väga headest kodudest.

Mario Pirillo (S&D). – (IT) Austatud juhataja! Lugupeetud volinik, Roberta Angelilli, head kolleegid! Lissaboni lepingu jõustumisega sai lastekaitsest ja laste eest hoolitsemisest põhiõigus, mille kaitsmine on Euroopa õiguslik kohustus. Sellegipoolest on Euroopas ikka veel liiga palju juhtumeid, kus hüljatakse lapsi, kes parimal juhul lastekodudesse satuvad. See on traagiline olukord, mida meie demokraatlikud riigid lubada ei saa.

Seepärast peame tegema kõik, et vältida selle olukorra kontrollimatuks muutumist, hakkama rakendama strateegiat inimeste paremaks teavitamiseks ning soodustama võimalikult palju rahvusvahelise lapsendamise õigust.

Selle saavutamiseks vajame kõigepealt täpset ülevaadet olukorrast kõikides liikmesriikides ning selle pidevat jälgimist, milleks on võimalik luua ka alaline lapse õiguste vaatluskeskus. Lisaks vajame põhjalikku ülevaadet olemasolevatest meetmetest, mida Euroopa Liit võtnud on, ning samuti meetmetest, mida on võimalik välja töötada Euroopa kodanike lapsendamist ootavate laste õiguste kaitsmiseks.

Catherine Bearder (ALDE). – Austatud juhataja! Suur hulk olemasolevaid rahvusvahelist lapsendamist reguleerivaid vahendeid on tekitanud segadust selle üle, kelle ülesanne on rahvusvaheliselt lapsendada antud laste õiguste kaitsmine. Komisjon peab pöörama rohkem tähelepanu pädevatele riigiasutustele ning kandma hoolt selle eest, et lapsendajate ja lapsendatud laste õiguste reguleerijad tagavad, et peetakse kinni põhilistest miinimumstandarditest ning et pikemas perspektiivis säilib lapse side sünnimaa ja selle kultuuriga.

Peame võtma kiireloomulised meetmed, et reageerida laste kuritarvitamisele ja lastega kauplemisele, mis on muutumas üha sagedamaks nii Euroopas kui ka piiri taga, nagu näitab minu riigis avaldatud raport. Lastega kauplemine ja laste röövimine, et nad hiljem adoptiivvanematele seaduspäraste orbudena maha müüa, on nähtus, millele rahvusvahelisel tasandil piisavalt tähelepanu ei pöörata.

Kutsun komisjoni üles mängima rahvusvahelise lapsendamise alal palju aktiivsemat rolli, astuma konkreetseid samme ELis rahvusvahelist lapsendamist reguleeriva keerulise ja segase õigusraamistiku parandamiseks ning kaitsma neid äärmiselt haavatavaid noori inimesi.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Austatud juhataja! Rahvusvahelise lapsendamise teema on täna päevakorras selle pärast, et igas riigis on lapsi, kellele ei ole võimalik erinevatel põhjustel leida samas riigis head perekonda või kasuperekonda.

See on vastuvõetamatu, et kordub minevikus nähtud olukord, kus jõukamal riigil, nagu Itaalia, olid palju paremad võimalused lapsendamiseks vähemjõukamast riigist, nagu Rumeeniast. Täna õhtul on juba mitu parlamendiliiget öelnud, et vaesus ei tohi olla piisav põhjus, et võtta laps perelt ära ja anda ta rahvusvaheliselt lapsendada.

Soovin rõhutada, et peame olema selles olukorras väga hoolikad ja austama nii riiklikke kui ka rahvusvahelisi õigusakte, et ennetada laste kuritarvitamise, röövimise ja lastega kauplemise ohtu.

George Sabin Cutaș (S&D). – (RO) Austatud juhataja! Soovin samuti viidata ÜRO konventsioonile, milles on öeldud, et rahvusvahelist lapsendamist saab kaaluda alternatiivina lapse toetamiseks ainult siis, kui lapsele ei ole võimalik leida tema sünniriigis adoptiivperekonda või pakkuda talle seal hoolekannet, mida ta vajab.

Rahvusvahelise lapsendamise liberaliseerimisega kaasneb mitmeid ohtusid. Ühest küljest suurendab see lastega kauplemise ja laste kuritarvitamise ohtu, mille motiiviks on finantshuvid ja lapsendamisele järgneva olukorra keeruline kontrollimine. Teisest küljest võib laste lahutamine nende bioloogilistest vanematest ja sünnimaast avaldada väga negatiivset mõju ka nende psüühikale ning nende sotsiaalsele staatusele ja haridustasele. Lapsendamise teemat arutades peab meie põhieesmärk olema lapse heaolu tagamine. Seepärast ei tohi väga erinevate lapsendamist puudutavate traditsioonide ja õiguslike menetlustega ELi liikmesriikidele rahvusvahelise lapsendamise liberaliseerimise pärast survet avaldada.

Antonyia Parvanova (ALDE). – Austatud juhataja! Soovin juhtida teie tähelepanu ebaseaduslikule lapsendamisele. Euroopas, eriti Kagu-Euroopas tegeleb sellega terve organiseeritud kuritegevuse võrgustik. Sadasid lapsi lapsendatakse või müüakse ebaseaduslikult.

Pärast kõike seda, mida me siin parlamendis saavutanud oleme, ei tohi me piirduda selle teema puhul vaid ühe väikese põhjendusega inimkaubandust käsitlevas direktiivis. Kutsun komisjoni üles võtma konkreetseid meetmeid nende kohutavate kuritegude ennetamiseks ja nende toimepanijate karistamiseks. Kui iga riik omaette riiklikul tasandil selle pahelise tava vastu võitlema peab, siis ei saavuta me seda eesmärki. Tegemist on organiseeritud kuritegevusega ning seetõttu nõuan, et sellega tegeletakse ELi tasandil.

Marian-Jean Marinescu (PPE). – (RO) Austatud juhataja! Rahvusvahelist lapsendamist ELis käsitlevas resolutsioonis peavad olema selgelt toodud välja järgmised punktid: perekonnad, kes kavatsevad rahvusvaheliselt lapsendada, vajavad lapse sünniriigi pädevalt riigiasutusest sellekohast hinnangut ning rahvusvaheline lapsendamine peab olema võimalik ainult perekonna ja lapse liikmesriikide pädevate riigiasutuste vastutuse all.

Lisaks sellele peab vastavate volitustega riigiasutus jälgima rahvusvahelise lapsendamise menetluse raames lapsendatud lapsi. Viimaseks, pädevad riigiasutused peavad esitama rahvusvahelise lapsendamise menetluse raames lapsendatud lapse sünniriigile korrapäraseid aruandeid lapse käekäigu kohta.

Catherine Stihler (S&D). – Austatud juhataja! Tahtsin lihtsalt lisada paar sõna sugulastest hooldajate ja nende toetamise kohta.

Enamik sugulastest hooldajaid on vanavanemad, kellest saavad lastelaste peamised hooldajad selle pärast, et lapse vanemal on uimastisõltuvus või suri ta uimastisõltuvuse tagajärjel.

Soovin juhtida täiskogu tähelepanu organisatsiooni Mentor UK silmapaistvale tööle sugulastest hooldajate õiguste valdkonnas. Mõned neist lapsendavad oma lapselapsed. Teised seda küll ei tee, kuid nad hoolivad lastest väga ning pakuvad neile stabiilset ja ohutut kodu. Tihti on aga sugulaste hoole all olevatel lastel tihtipeale palju vähem õigusi, kui on riigi hoole all olevatel lastel. See on midagi, millele minu arvates siin arutusel küll põgusalt viidati, aga kui te sugulastest hooldajate küsimuse kohta rohkem teada tahate, siis julgustan teid vaatama Mentor UK tehtud tööd ja abi, mida see on eri riikides sugulastest hooldajatele osutanud.

Kristalina Georgieva, komisjoni liige . – Austatud juhataja! Soovin kõigepealt ühineda kõigi teistega, kes Roberta Angelillit täna õhtul nii tulemusrikka arutelu algatamise eest tänasid. Võtaksin arutelu viie punktiga kokku.

Esiteks on komisjon täiesti nõus kõigi seisukohtadega, mida väljendati lapse õiguste kaitsmise ja edendamise tähtsa rolli kohta riikidevahelise lapsendamise puhul. See on ja jääb komisjoni peaeesmärgiks seda teemat käsitlevatel läbirääkimistel nii Haagi konventsiooni kontekstis kui ka meie lapse õiguste nimel tehtavas töös Euroopas.

Soovin tuua selle teema puhul esile, et peatselt esitatavas lapse õigusi käsitleva teatises pakub komisjon välja meetmed lapse õiguste edendamiseks perioodil 2011–2014. Nende meetmete juurde kuulub ka toetuse parandamine, mida komisjon osutab liikmesriikidele ÜRO lapse õiguste konventsiooni rakendamiseks. Nagu ma juba rohelisele raamatule viidates mainisin, astume ka samme, et võimaldada perekonnaseisu puudutavate

dokumentide levitamist lapsendamist puudutavate otsustena, teisisõnu, et võimaldada riiklike lapsendamist puudutavate otsuste vastastikust tunnustamist ELis.

Euroopa Parlamendi liikmed väljendasid ka muret, et see teema on väga tundlik ning seda tuleb käsitleda riiklike vajaduste ja õigusaktide kontekstis ning komisjon soovib rõhutada, et Rumeenia rahvusvahelist lapsendamist käsitlevate õigusaktide eest vastutab ainult Rumeenia valitsus. Võetavat meedet tuleb vaadelda ühes kontekstis Rumeenias minevikus toimunud riikidevahelist lapsendamist puudutavate kuritarvituslike tavadega. Komisjon jälgib küll tähelepanelikult seda, kuidas Rumeenia neid õigusakte edasi arendab, aga rõhutan veel kord, et nende edasiarendamine kuulub ainult Rumeenia vastutuse alla.

Mis järelevalvesse puutub, siis oleme veendunud, et selleks on kõige õigem institutsioon Haagi konventsiooni erikomisjon, mis tegeleb laste kaitsmise ja riikidevahelise lapsendamise nimel tehtava koostööga. Komisjon kuulub samuti sellesse järelevalveorganisse ja kui me kaalume võimalusi, kuidas selle organi tegevusele omalt poolt kaasa aidata, siis võtame arvesse ka paljusid täna õhtul tehtud märkusi.

Akrediteerimine kuulub komisjoni arvates riigiasutuste pädevuse alla. See on seotud perekonnaseadustega, mis liikmesriikides kehtivad ja mida liikmesriigid edasi arendavad, ning seepärast tuleb seda teemat ka sellel tasandil käsitleda.

Lõpetuseks annan asepresident Redingile edasi siin täna õhtul tehtud märkused, kaasa arvatud küsimuse, mille üks parlamendiliige esitas ja millele vastust oodatakse.

Olen ise lapsendatud poisi ristiema ning ma tean, kui emotsionaalne ja raske lapsendamine olla võib ning kui paljud tegurid lapsendamisotsuse juures rolli mängivad. Kuulasin tänaõhtust arutelu suure huvi, aga ka tundega, et see ei ole ainult õigusloome, vaid ka südamel ja hinge küsimus. Seepärast lootkem, et lähtutakse sellest, mida ütleb süda ja hing, et oleks kõige paremini kaitstud nii meie kui ka teiste riikide laste huvid!

Juhataja. – Olen saanud viis resolutsiooni ettepanekut, mis esitati kodukorra artikli 115 lõike 5 kohaselt.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub kolmapäeval, 19. jaanuaril 2011.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

John Attard-Montalto (S&D), *kirjalikult.* – Arutlemisel olev resolutsioon sätestab põhimõtteliselt laste põhiõiguse lapsendamisele ning laste heaolu kaitsmise õiguse. Selles ei ole tehtud konkreetseid ettepanekuid lapsendamismenetluste tõhusamaks ja vähem bürokraatlikuks muutmiseks kaitsemeetmeid vähendamata. Tuhanded vanemateta või hüljatud lapsed elavad mittestandardsetes tingimustes. Samas on tuhandeid lasteta paare, kes neile tuleviku kinkida saaksid. Ei piisa vaid sellest, kui kutsuda ELi institutsioone üles osalema aktiivselt Haagi konverentsil, et avaldada survet rahvusvahelise lapsendamise menetluste parandamise, tõhustamise ja lihtsustamise nimel. Palju mõttekam oleks teha konkreetseid ettepanekuid rahvusvahelise lapsendamise menetluste tõhustamise ja lihtsustamise kohta. Oleks imetlusväärne, kui rahvusvahelise lapsendamise küsimust vaadataks laiemas lapsendamise kontekstis. Riikide valitsused peavad seadusi andma, et anda uut hoogu asjaomastele õigusaktidele ning võimaldada vanemate poolt maha jäetud laste lapsendamine. Paljude õigusaktide kohaselt on ikka veel vaja saada bioloogiliste vanemate nõusolek isegi siis, kui nad on oma lapsed täielikult hüljanud.

Franz Obermayr (NI), *kirjalikult.* – (DE) Kõige enam kaitset vajavad meie ühiskonnas lapsed, eriti lapsed, kes on orvud, haavatavas olukorras või keda on kuritarvitatud. Rahvusvahelise lapsendamise puhul kannatavad lapsed harjumuspärasest keskkonnast eemaldamise tõttu tihti väga palju. Seepärast peab olema alati esmakohal lapse heaolu. Sellega peab arvestama ka ÜRO. Eelmisel aastal käivitati Mexico Citys kampaania, mille raames kasutati metroopileteid, et edendada homoseksuaalsete paaride õigust lapsendada. Meediateadete kohaselt toetas seda kampaaniat ka ÜRO, kuigi psühholoogid kinnitavad, et lapse arengu jaoks on väga oluline, et nad kasvavad üles peres, kus neil on eeskujuks ema ja isa. Stabiilsed peresuhted on eriti tähtsad lapsendatud laste jaoks, kellel juba on selles suhtes halbu kogemusi. Probleeme võib tekkida kõikides suhetes, aga laste heaolu nimel ei tohi me nendest probleemidest kohe algusest peale ette ära otsustatud tulemust teha.

Joanna Katarzyna Skrzydlewska (PPE), *kirjalikult.* – (PL) Mul on väga hea meel, et Euroopa Parlament arutab täna lapsendamist Euroopa Liidus, sest see teema on minu jaoks väga südamelähedane. Selle küsimuse käsitlemist võimaldavad konkreetsed lapsi puudutavad viited Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 3. Rahvusvaheline lapsendamine võib tähendada normaalset elu ja õnnelikku peret paljude hüljatud laste jaoks, keda nende vanuse või tervisliku seisundi pärast nende oma riigis lapsendada ei taheta. Euroopas valitseb olukord, kus mõnes piirkonnas, kus abordi tegemine on vastuvõetav ja hõlpsasti kättesaadav, ei ole piisavalt lapsi lapsendamiseks, samal ajal on aga teistes riikides palju lapsendamist ootavaid lapsi, kuid ainult kõige noorematel neist on võimalus leida endale pere. Lisaks sellele on üha enam paare, kellel on raskusi lastesaamisega või kes kannatavad ravimatute viljatuseprobleemide all. Seega suhtun väga entusiastlikult Euroopa Komisjoni töösse selles valdkonnas. Liikmesriigid peavad jõudma kokkuleppele menetluste lihtsustamise küsimuses, et need ei oleks enam nii keerulised või pikaleveninud. Me ei tohi aga ka unustada kaitse- ja järelevalvesüsteemide loomist, et ennetada lastega kauplemist.

19. Üheminutilised sõnavõttud (kodukorra artikkel 150)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on üheminutilised sõnavõttud poliitiliselt olulistel teemadel.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Austatud juhataja! Sellest on möödunud 19 kuud, kui Kanada kehtestas ootamatult ja ühepoolsest viisanõude Tšehhi Vabariigi kodanikele. ELi liikmesriigina ei tohi Tšehhi Vabariik aga sellele vastuseks omalt poolt kõikidele Kanada kodanikele viisanõuet kehtestada. President Barroso kinnitas kohe, et see oli ühenduse küsimus, mitte kahepoolne küsimus, aga volinik Malmström ei käsitlenud seda kahjuks prioriteetse küsimusena, vaid jälgib ainult passiivselt kahepoolseid läbirääkimisi. Vastuseks minu sekkumisele ütles nõukogu, et liit ei aruta vastastikkuse küsimist, sest volinik ei ole esitanud veel ettepanekuid. Seega on Tšehhi kodanikud ELi teise järgu kodanikud, kui kõne all on nende õigused, ning on üllatav, et kanadalased saavad Tšehhi Vabariiki endiselt ilma viisata reisida.

Soovin rõhutada, et komisjoni visadus suurendab ka ohtu, et Tšehhi Vabariik viivitab Euroopa Liidu ja Kanada kokkulepete ratifitseerimisega. Tšehhi Vabariigil ei ole enam ühtegi teist võimalust oma kodanike õiguste kaitsmiseks, sest EL ei avalda Kanadale survet. Seepärast nõuan koos teiega, et komisjon võtaks Kanada probleemi viivitamatult päevakorda ning seisaks ka Rumeenia ja Bulgaaria eest. Kas ühine viisapoliitika ja solidaarsuse põhimõte ei ole enam Euroopa väärtused? Kas volinik teab, mis praegu kaalul on?

Petru Constantin Luhan (PPE). – (RO) Austatud juhataja! Psühhotroopsete ja psühhoaktiivsete ainete tarbimisel, mis ei ole üldiselt õiguslikult eriti selge teema, on palju kahjulikumad tagajärjed, kui teadaolevate uimastite tarbimisel. Neid aineid kohtab Euroopas tihti nn narkopoodides nn etnobotanika toodete nime all, mis võeti kasutusele, et uimastikaubandus ja uimastite tarbimine ohutuma kõlaks.

Sellised riigid nagu Poola, Iisrael, Rootsi, Taani, Inglismaa ja Saksamaa on keelustanud juba märkimisväärse arvu psühhotroopseid ja psühhoaktiivseid aineid. Turul saadaolevaid aineid, mis ei kuulu keelatud ainete nimistusse, on väga raske kontrollida, mistõttu ei saa arstid inimesi aidata, sest kasutatud kemikaalide kombinatsioonidel on tundmatu mõju. Ainus meede, mille saame võtta, on nende nn narkopoodide tegutsemise keelamine, mille järel peame suunama tähelepanu nende ainete müügi peatamisele Internetis.

Anni Podimata (S&D). – (EL) Austatud juhataja! Euroala jätkuv kriis on sundinud meid kõiki – Euroopa institutsioone, liikmesriike ja poliitilisi juhte – seisma silmitsi oma kohustustega. Peame lõpetama turgude omavolitamise ning andma kriisile integreeritud ja tõsiseltvõetava vastuse sellega, et täiendame – mitte ei asenda või ei kontrolli – neid vastutusi, mida liikmesriigid oma kohustuste täitmiseks võtsid. Selles kontekstis on kõrge profiiliga eurooplased, poliitilised erakonnad, rahvas oma meeleavaldustega ning Euroopa ametiühingud arvamusel, et eurovõlakirjad mängiksid võlakriisist üle saamises ning euro stabiilsuse tagamises pearolli.

Seepärast soovin rõhutada, et nõukogu peab andma viivitamatult vastuse Euroopa Parlamendi 2010. aasta 16. detsembri resolutsioonis avaldatud nõudmisele ning saatma Euroopa Komisjonile selge sõnumi, et komisjon saaks teemat üksikasjalikult uurida ja konkreetseid ettepanekuid teha.

Graham Watson (ALDE). – Austatud juhataja! Soovin teha avalduse sadade tuhandete Euroopa lennureisijate kannatuste kohta kümme päeva enne jõule ning kogu selle kaose kohta, mis kaasneb nende ja nende pagasi sihtkohta transportimisega. Asjaolu, et meie lennuettevõtted ja lennuväljad ei tulnud paaris liikmesriigis toime paari sentimeetri lumega, tekitas reisijate jaoks katastroofilisi viivitusi, rikkus nende plaane ja põhjustas palju meelehärmi.

Kutsun parlamendi transpordi- ja turismikomisjoni, liidu transpordivolinikku ja nõukogu transpordiministreid üles korraldama selle kaose uurimiseks juurdlust, võtma meetmeid selliste olukordade ennetamiseks edaspidi, tagama kannatanute nõuetekohase kompenseerimise ning kaaluma võimalusi, kuidas jagada kompenseerimisega seotud kohustusi edaspidi lennuettevõtete ja teiste sidusrühmade, nagu lennuväljade haldajad, vahel.

2009. aastal prognoosis Potsdami instituut, et Arktika jää sulamine põhjustab erakorraliselt tugevat lumesadu ja ebatavaliselt madalaid temperatuure. Need nähtused muutuvad üha sagedamaks. Ükskõik, mida kõike me nende piiramiseks ka ei teeks, ei suuda me neid ennetada, aga me saame ja peamegi tegema kõik, et nendeks valmis olla.

Ryszard Czarnecki (ECR). – (PL) Austatud juhataja! Erikomisjon, mis uuris Poola lennukiga eelmise aasta 10. aprillil Smolenski linnas juhtunud õnnetust, avaldas Moskvas juurdluste tulemused. Lennuõnnetuses hukkus Poola president ja veel 96 reisijat, nende seas palju tähtsaid poolakaid. See aruanne on täiesti skandaalne. Selles on arvukaid valesid ning on ilmselge, et selles lükatakse vastutus lennuõnnetuse eest Poolale, ignoreerides täielikult Venemaa poolel tehtud raskeid vigu, nagu seda, kuidas Smolenski juhtimistorni

lennujuhid lennukit laskumise ajal nõuetele mittevastavalt juhendasid. Aruandes ei ole Venemaa pool arvestanud väga paljude Poola märkustega – täielikult on ignoreeritud 20 lehekülge märkusi. See on täiesti vastuvõetamatu! Euroopa Liit peab juhtumit ise uurima.

João Ferreira (GUE/NGL). – (PT) Austatud juhataja! 2010. aasta, mis kuulutati vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa aastaks, on läbi. See oli aasta, mil Euroopa Liit rakendas enneolematu künismi ja silmakirjalikkusega poliitikameetmeid ja suuniseid, mis põhjustasid märkimisväärse vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse kasvu, mida me nüüd näeme.

Portugali 2011. aasta riigieelarve, mis koostati ja kiideti heaks Euroopa Liidult tulnud suure surveavaldamise ja lõpliku heakskiidu järel, suunab riigi majanduslangusesse ning põhjustab täieliku allakäigu sotsiaalsel tasandil, tõstes töötuse, laiaulatusliku vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse enneolematule tasemele.

Kõigele sellele lisandub vastuvõetamatu surveavaldamine ja väljapressimine, mille all riik viimastel nädalatel kannatanud on ja millele me siin täielikult vastu oleme: finantskapitalismi ja selle teenistuses olevate institutsioonide üha pealetükkivam suhtumine, mille eesmärk on sundida riiki ja selle rahvast alla andma ning leppima ebaõigluse ja rüüstamise ning riigi vahendite tühjemisega otse finantskapitalistide taskutesse.

Üks on selge: kui nad nii jätkavad, siis tuleb eelseisev aasta väga võitlusrikas.

Angelika Werthmann (NI). – Austatud juhataja! Mulle anti teada, et lähtudes inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklist 18 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklist 10, pandi jõulupäeval Rizokárpaso linnas Püha Sinesiose kirikus toime kohutav usuvabaduse rikkumine.

Türgi toetatud nn ametivõimud peatasid laupäevase jumalateenistuse ettekäändega, et missa korraldamiseks sellel päeval ei olnud esitatud avaldust, kuigi Küprose kirik ütleb, et selleks taotleti luba detsembri alguses, nagu on tehtud juba viimased 36 aastat.

Austatud juhataja! Nõuan, et võtaksite vastavad meetmed, et tagada usuvabadus ühe Euroopa Liidu liikmesriigi pinnal.

Ioannis Kasoulides (PPE). – Austatud juhataja! Jõulupäeval peatasid Türgi julgeolekujõud okupeeritud Küprose osas Rizokárpaso linnas jõudu kasutades jõulumissa, mida sealsed vähesed allesjäänud – eakad – kristlased pühitsesid, saatsid kirikuõpetaja välja ja sundisid koguduse lahkuma. Ettekäändeks toodi asjaolu, et neile anti kirjalik luba pühapäevamissaks, aga jõulud olid laupäeval.

Kirjaliku loa taotlemine missa pidamiseks on juba iseenesest usuvabaduse piiramine, rääkimata jõulumissa peatamisest puhtalt bürokraatlikel alustel, ja seda kõike veel Euroopa Liidu liikmesriigis, kusjuures selle rikkumise pani toime veel riik, mis soovib ise ELiga ühineda.

Viini kokkuleppega lubati 12 000 Kreeka küproslasel pärast Türgi sissetungimist jääda Karpassi poolsaare enklaavi elama. Praeguseks on neid vaid 300 ja nüüd teate, miks see nii on.

Alf Svensson (PPE). – (SV) Austatud juhataja! Minu arvates oleks väga hea, kui EL algataks uskudevahelise dialoogi kõige kõrgemal tasandil. Tahan, et EL teeks kõik, et panna Türgi seda dialoogi algatama. Me kõik teame, kuidas kristlasi maailmas koheldakse – eri Lähis-Ida piirkondades, kopti kristlasi Egiptuses, kristlastest iraaklasi Iraagis jne. Olen veendunud,

et me ei tohi piirduda vaid sellest rääkimise või selle kuulmise ja sündmuste kõrvaltvaatamisega, vaid peame midagi käega katsutavat ette võtma.

Esimese asjana peame minu arvates dialoogi alustama. Oleks väga hea, kui Türgi suudaks seda dialoogi hallata, arvestades kogu potentsiaali dialoogi loomiseks, mis minu arvates selles riigis kõigele vaatamata olemas on. See puudutab juute, kristlasi ja moslemeid. Pangem ELi raames aluse uskudevahelisele dialoogile!

Philippe Juvin (PPE). – (FR) Austatud juhataja! Iraagi ja Egiptuse kristlased ütlevad, et nad kannatavad väga. Head kolleegid, varsti ei ole maal, kus kristlus alguse sai, enam ühtegi kristlast. Nagu äsja öeldi, oli Türgis, sekulaarses moslemiriigis, mis nüüd ELiga ühineda soovib, kristlaste osakaal 100 aastat tagasi 20%, nüüd on see alla 1%.

See liikumine, mida näeme, kogub massiivselt jõudu. Araabia ja moslemimaailm kiusab taga sealseid kristlasi, mõistab neid hukka, karistab ja tapab neid. On selgesti näha, et islamist on saamas riiklik usk. Selle tulemust võivad näha kõik: kristlus on maailmas kõige enam tagakiusatud usk.

Sellegipoolest, head kolleegid, suurendab kristlaste kaitsmine Lähis-Idas võimalusi islamiäärmusluse esilekerkimise tasakaalustamiseks maailmas. Asjaolu, et kristlasi on kõikjal, on tasakaalustav tegur. Seepärast peame kristlasi kaitsma.

Head kolleegid! Tahaksin tõesti teada, kuhu on kadunud need inimõiguste kaitsjad, kes on sama õnnelikud nagu meiegi, et läänemaailm on ilmalik ja pluralistlik, aga kes pööravad häbis näo kõrvale Lähis-Ida ees, kus üks usk järk-järgult võimust võtab?

Frédéric Daerden (S&D). – (FR) Austatud juhataja! Head kolleegid! Ungari valitsus tegi 2010. aasta lõpus otsuse lõpetada Emmi Pikleri asutatud Budapesti lasteinstituudi toetamine.

See Ungari teadlane asutas keskuse, et töötada välja teaduslikke õppemeetodeid väga noorte laste õpetamiseks. Nende meetodite tõhusust laste psühhomotoorses arengus on tunnustatud rahvusvaheliselt. Sellel mudelil põhinevaid lasteinstituute on asutatud kogu Euroopas, kaasa arvatud minu kodulinnas Belgias.

On väga kahju, et Ungari saadab sellise sõnumi vaesuse – ennekõike laste vaesuse – vastu võitlemise Euroopa aasta lõpus. See otsus on väga üllatav, kui arvestada Pikleri instituudi rahvusvahelise mõju ning asjaoluga, et Ungari haldusasutused ütlesid, et nad soovivad seda edasi toetada. Kuigi mul ei ole eelarvamusi, tahaksin siiski teada, mis alusel Ungari valitsus sellise otsuse tegi.

Ramon Tremosa i Balcells (ALDE). – Austatud juhataja! Soovin väljendada oma muret ELi ja Maroko kokkuleppe üle. Kui kokkulepe jääb selliseks, nagu see hetkel on, avaldab see suurt mõju Euroopa-Vahemere piirkonna riikide põllumajandussektorite tulevikule.

Peame avama oma piirid ja sõlmima kokkuleppe Euroopa põllumajandussektoritega, mitte nende selja taga. Komisjon korraldas uuringud, mis näitavad selgesti, et ELi ja Maroko kokkuleppe avaldaks kõige rohkem negatiivset mõju Euroopa-Vahemere piirkonna riikidele.

Ma ei ratifitseeriks seda kokkulepet, lisamata klausleid Maroko tööturu, sotsiaalse mõõtme ja keskkonna kohta. Kui me midagi ei tee, siis on oht, et meie põllumajandus- ja toiduahela tööstused satuvad ennekõike Euroopa-Vahemere piirkonna riikides halvemasse positsiooni. Need on mured, mida soovisin täna õhtul teiega jagada.

Constance Le Grip (PPE). – (FR) Austatud juhataja! Nagu tegid paljud teised kolleegid, soovin ka mina juhtida tähelepanu kristlaste olukorrale maailmas, eriti Lähis-Idas.

Ma ei pea teile meelde tuletama, milliseid hirmuäratavaid tegusid hiljuti toime pandi. Soovin veel kord pühalikult öelda, et kristlaste kaitsmine Lähis-Idas ja muljal maailmas ning usuvabaduse ja usulise mitmekesisuse eest seismine tähendab vabaduse, demokraatia ja inimõiguste eest seismist ning need väärtused on Euroopa projekti südames ja need on ka universaalsed väärtused, millesse vähemalt kõik siinviibijad usuvad.

Nüüd on tõesti viimane aeg saada üle pahameelest, emotsioonidest ja pühalikust hukkamõistust ning liikuda sõnadelt tegudele. Seepärast nõuan, et Euroopa Liidu ametiasutused – välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning samuti kõik meie juhid ja välisministrid – võtaksid konkreetseid meetmeid ning esitaksid konkreetse tegevuskava, et teha usulise mitmekesisuse austamisest ja võitlusest kõikide usulise tagakiusamise vormidega prioriteet.

Tamás Deutsch (PPE). – (HU) Austatud juhataja! Head kolleegid! Kuni viimase maini oli olnud Ungaris juba kaheksa aastat järjest võimul sotsialistide ja liberaalide koalitsioon. Nende kaheksa aasta jooksul muutus demokraatia järjest nõrgemaks, inimõiguste rikkumine muutus endeemiliseks ning ajakirjandusvabadust piirati üha rohkem. Euroopa sotsialistid ega Euroopa liberaalid ei öelnud selle kohta midagi. Eelmisel mail hääletas enamik Ungari kodanikest selle sotsialistide ja liberaalide valitsuse vastu ning Euroopa jaoks enneolematu valimisvõidu järel tuli võimule erakonna Fidesz kristlik-demokraatlik valitsus. Eelmise aasta lõpus võttis see valitsus vastu uue meediaseaduse, mis tagab ajakirjandusvabaduse. Need on tingimused, milles praegu ELi eesistujariigi kohta täitvat Ungarit ja Ungari valitsust raevukalt rünnatakse. Selline kaksikmoraal ei sobi kokku Euroopa väärtustega ja peame selle vastu sõna võtma.

Sergej Kozlík (ALDE). – (SK) Austatud juhataja! Kolme aasta eest laiendati Schengeni ala ka uutele liikmesriikidele. Uute ja vanade liikmesriikide piiridel rakendatakse aga endiselt piiravaid meetmeid.

Rusovce-Kittsee piiriületuspunktis, mis on maantee piiriületuspunkt Slovakkia ja Austri vahel, on näiteks kehtestatud range 30 km/h kiirusepiirang. Lisaks sellele teeb maantee piiriületuspunkti veel märkimisväärselt kitsamaks betoonbarjäär.

Sellel piiril ei ole kiirusepiirangud sõidukitele ning sagedad dokumentide ja pagasi politseikontrollid üldsegi mitte haruldane nähtus.

Schengeni ala liikmeks olemine tähendab ju inimeste ja kaupade vaba liikumist. Inimene peaks märkama, et ületab ELi liikmesriigi piiri ainult tavalist teadetetahvlit vaadates. Eelpool mainitud käitumine, mis ei ole omane ainult Austriale, tähendab Schengeni eeskirjade rikkumist ja Euroopa Komisjon peab sellele põhimõtteliselt reageerima.

Marek Henryk Migalski (ECR). – (PL) Austatud juhataja! Eelmised sõnavõtjad rääkisid kristlaste diskrimineerimisest. Ka mina tahan rääkida mõnede Euroopa riikide vastu üles näidatud taunitavast suhtumisest. Viimase paari nädala jooksul on Ungari eesistumise algusest peale ungarlasi palju kritiseeritud ning tihti on see kriitika olnud alusetu ja põhjendamata. Kahjuks tuleb öelda, et lisaks sellele, mida ütles Luksemburgi välisminister, on öelnud ka poliitikud siin täiskogul, kaasa arvatud Martin Schulz, sellised asju, mis olid samuti ebaausad ja minu arvates ungarlaste jaoks solvavad. Ma arvan, et see tuleb teatud liiki usust, et Euroopa Liidu liikmesriigid jagunevad paremateks ja halvemateks riikideks.

Paremad riigid on need, mis on liidus juba pikka aega olnud, ja halvemad on need, mis on alles 2004. aastast liidus olnud.

Ma arvan, et selline diskrimineerimine peab lõppema ja et kõik peavad harjuma asjaoluga, et ka uued liikmesriigid on täisväärtuslikud Euroopa Liidu liikmed – seda on ennekõike siin istungisaalis vaja. Selle pärast tahan, et neid inimesi siin istungisaalis, kes endale sellist diskrimineerivat suhtumist lubavad, korrale kutsutakse ja karistatakse.

Alajos Mészáros (PPE). – (HU) Austatud juhataja! Nagu paljud teised, nii on ka minul hea meel näha Ungarit eesistujariigi rollis. Ma olen uhke, et see Kesk-Euroopa liikmesriik on 2004. aastal ühinenud liikmesriikidest juba kolmas, kes seda auväärt ja vastutusrikast rolli täidab. Ei ole mingit kahtlust, et Ungari olnud võitluses demokraatia eest alati eesrinnas. Kes kahtleks 1956., 1989. või 2006. aasta sügise sündmustes? Seepärast olen tõesti vapustatud sellest negatiivsest kampaaniast, mille algatasid teatud poliitilised jõud praeguse ELi eesistujariigi vastu, tuues muu hulgas ettekäändeks ka Ungari meediaseaduse. On ilmselge, et tegemist ei ole mitte õigusloome küsimusega, vaid poliitiliste kaotajate rünnakuga. Nemad on need, kes üritavad ühtset Euroopa vaimu õõnestada. Rääkides Ungari kaardist kultuuriajaloolisel vaibal, soovin ainult öelda, et need, kes ei suuda ajalooga leppida, ei näe selgelt ka tulevikku. Nii nagu prantslased, sakslased ja poolakad saavad rääkida oma riigi ajaloost, saavad ka ungarlased oma riigi ajaloost rääkida. Minu arvates on meie eesistujariigi kritiseerimine vastutustundetu ja ohtlik, eriti veel ajal, mil tihe koostöö on tähtsam kui kunagi varem.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Austatud juhataja! Head kolleegid! Kreeka on ebaseaduslike sisserändajate jaoks peamine sissepääsutee kogu Euroopasse. Frontexi andmetel tuleb 90% ebaseaduslikest sisserändajatest Euroopasse just Kreeka kaudu.

Seepärast on Kreekas selle probleemi pärast tohutu kriis. Alles hiljuti andis Kreeka valitsus teada oma kavatsusest ehitada meie maapiirile Türgiga kaitsetõkked. Tekib küsimus, kas selline lahendus on piisav strateegia selle probleemi lahendamiseks. Loomulikult mitte. Ei ole oluline, kui palju tõkkeid ehitame või milliseid meetmeid võtame, Euroopa riikide vahel on vaja üldist strateegiat ja solidaarsust. Kui me asjale õigest küljest läheneda tahame, siis tuleb esimese asjana hakata Türgi kui päritoluriigiga nende probleemide asjus konkreetset koostööd tegema.

Me ootame ikka veel ELi ja Türgi kokkuleppe allkirjastamist. Nagu me kõik teame, kulub kokkuleppe sõlmimiseks ja selle rakendama hakkamiseks 18 kuud kuni kaks aastat. Seniks peame rakendama kahepoolset kokkulepet, mis sõlmiti Kreekaga juba 2002. aastal, nagu on teinud ka teised lõunapoolsed riigid selle probleemi lahendamiseks.

Catherine Stihler (S&D). – Austatud juhataja! Järgmisel nädalal meenutatakse igal pool maailmas Šoti rahvusluuletaja Robert Burnsi elu. Nagu paljud teist teavad, oli Burnsi õhtusöögi lahutamatu osa *haggis*.

Hetkel on Šoti *haggis*'i importimine USAsse keelatud, kuid sellegipoolest tunneb iga kolmas ameeriklane, et ta pärineb šotlastest ning tahab proovida ka ehtsat Šoti *haggis*'it. Milliseid meetmeid saavad komisjon ja nõukogu võtta oma Atlandi-ülestes dialoogides, et tuua Šoti *haggis* tagasi mitte ainult päevakorda, vaid ka toidulauda, mis puudutab Ameerika traditsioonilist šotipärast Burnsi õhtusööki?

Sonia Alfano (ALDE). – (IT) Austatud juhataja! Head kolleegid! 13. ja 14. jaanuaril korraldati Fiati Mirafiori tehases hääletus, kus nii haldus- kui ka vabrikutöötajatel paluti hääletada Torino tehase taastamise kava poolt või vastu.

Kava aluseks on uus kollektiivleping, mis rikub töötajate põhiõigusi, mis puutuvad haigestumist ja streikide korraldamist ning isegi lõunapausi kaheksatunnise tööpäeva sees liinitööl. See hääletus on ebaseaduslik, sest tegevdirektor Sergio Marchionne ähvardas töötajaid, et kui kokkulepe tagasi lükatakse, lõpetab ettevõtte tootmise Itaalias ja paigutab selle mujale ümber.

Seda hirmutamise ja ohjeldamatu kapitalismi kampaaniat, milles ei arvestata eeskirjade ega õigustega, toetas ka valitsus ning isegi suur osa Demokraatlikust Parteist, mis on opositsioonipartei, mis kujunes välja Itaalia Kommunistlikust Parteist. Ainsate ametiühingutena olid kokkuleppe vastu Itaalia metallitöötajate liit (FIOM) ja Itaalia tööliste konföderatsioon (CGIL) ning nemad tõrjuti ametiühingute esindajate seast välja.

Igal juhul võeti kokkulepe kõigest 54% häältest vastu. Selle kokkuleppe tulemusel lükati töötajate õigused Itaalias mitu aastakümnet tagasi. Euroopa peab seda teadma ja seda meeles pidama.

Rodi Kratsa-Tsagaropoulou (PPE). – (EL) Austatud juhataja! Soovin tõstatada küsimuse Vahemere piirkonna partnerriikide murettekitava olukorra ning selle olukorra tagajärgede kohta meie suhetele piirkonna riikidega, sealsete julgeolekule ning heaolule.

Täna pärastlõunal toimus meil arutelu tõsise olukorra üle Tuneesias. Riikides Magrib ja Mašrik on sotsiaalsed rahutused ning Liibanon on taas poliitiliselt ebastabiilseks muutunud ning sealne rahuprotsess on endiselt patiseisus. Peame sellele olukorrale põhjalikult tähelepanu pöörama, sest Vahemere piirkonna riigid on partnerriigid, mitte ainult naaberriigid.

Tuletan teile meelde, et 1995. aastast alates on Tuneesia saanud lisaks Euroopa Investeeringuspanga sooduslaenudele ka üle miljardi euro ulatuses otsetoetust ning suured otsetoetuse summad on nähtud ette kuni 2013. aastani.

Mul on üks ettepanek. Vajame mõtlemapanevat mitmepoolset arutelu, et meie suhted üle vaadata ning mõelda vajalikele väljavaadetele ja menetlustele, ning kutsun kõrget esindajat üles koostama Vahemere Liidu raames integreeritud naabruspoliitikat, et nende kriisidega saaks tegeleda ühes koos partnerriikidega.

Joe Higgins (GUE/NGL). – Austatud juhataja! Detsembris kirjutas komisjoni president Barroso mulle saadetud kirjas, et möödunud oktoobris toimunud kohtumine president Nazarbayeviga aitab kaasa inimõiguste paremale austamisele Kasahstanis. Sama öeldi ka Kasahstanile 2010. aastal OSCE eesistuja koha andmise ja detsembris suure OSCE tippkohtumise korraldamise kohta Astanas. Maailmajuhid aga lahkusid sellelt tippkohtumiselt salaja, kui anti teada, et märtsis korraldatakse rahvahääletus, et tühistada 2012. aasta presidendivalimised, mis lubaks Nazarbayevil kuni 2020. aastani võimule jääda.

Opositsiooni toetava ajakirjanduse ja inimõiguste eest võitlejate tagakiusamine muutub sagedamaks. Vasakpoolse liikumise „Kasahstan 2012“ liikmeid kiusatakse taga ja vangistatakse.

Nõuan, et EL lõpetaks Nazarbayevi diktatuuri toetamise! Kasahstani sõltumatud ametiühingud ja sotsiaalliikumised vajavad täit toetust, et nad suudaksid kutsuda rahvast üles sellele diktatuurile lõppu tegema – nagu rahvas tegi lõpu Ben Ali diktatuurile Tuneesias – ning et luua struktuurid Kasahstani rikkuse toomiseks enamuse demokraatlikku omandisse.

Krisztina Morvai (NI). – (HU) (sõnavõtja mikrofon oli välja lülitatud ja lause algust ei ole kuulda) ...erakorraline komisjoni kohtumine. Teema ei saanud olla midagi muud kui Ungari meediaseadus. Ma ei suutnud oma kõrvu uskuda, kui mõjukad sotsiaaldemokraatidest ja liberaalidest kaasparlamendiliikmed nõudsid, et EL peab algatama ELi praeguse eesistujariigi Ungari vastu nn raske rikkumise menetluse – kõige rangema võimaliku sanktsiooni. Ei sellist ega ka ühtegi teist tüüpi sanktsiooni ei rakendatud perioodil 2002–2010, kui Ungari sotsialistide ja liberaalide režiim peatas vägivaldselt kõik meelevaldused, vangistas meelevaldselt sadasi inimesi, tulistas inimestele silma ja põhjustas tõsiseid vigastusi. Kui Euroopa Liit algatab kõige selle järel rikkumismenetluse praeguse Ungari valitsuse ja riigi vastu, siis avab ta sellega lõpuks täielikult kõigi nende silmad, kellel on kunagi olnud vähimatki kahtlust Euroopa Liidu Ungari-vastase hoiaku suhtes, ning ma arvan, et Ungari rahvas nõuab siis, et me Euroopa Liidust lahku lõöksime, ja on ka teisi, kes meist siis eeskuju võtavad.

Antigoni Papadopolou (S&D). – Austatud juhataja! Soovin samuti tõstatada kõigi inimeste usuvabaduse austamise küsimuse ilma diskrimineerimiseta, sest see on põhiõigus.

Seda inimõigust rikuti minu riigis mõnede kristlaste jaoks, kes võtsid osa jõulumissast Püha Sinesiose kirikus Rizokárpaso linnas.

Türgi okupatsioonirežiimi nn politseijõud sisenesid kirikusse ja sundisid kirikuõpetaja jumalateenistust lõpetama. Seejärel käskisid nad enklaavis elavatel Kreeka küproslastel, kes messist osa võtsid, kirikust lahkuda.

Euroopa Parlament peab mõistma tugevalt hukka sellise käitumise, mis paljastab n-ö Türgi okupatsiooni koleda ja rõhuva näo Küprose põhjaosas, mis rikub Euroopa õigust ja inimõigusi ning 1975. aasta kolmandat Viini kokkulepet.

EL peab sundima Türgit ja sellele alluvat kohalikku valitsust okupeeritud Küprose osas lõpetama edasiste rikkumiste toimepanemise ning lõpetama allesjäänud 300 kristlasest Kreeka küproslase etnilise puhastuse.

Seán Kelly (PPE). – Austatud juhataja! Toidulisandeid käsitlev direktiiv võeti vastu 2002. aastal, aga peaaegu üheksa aastat hiljem ei rakendata seda ikka veel täielikult. Komisjoni ei ole teinud veel ettepanekut vitamiinide ja mineraalide maksimumkoguste ühtlustamise kohta, mida võib direktiivi kohaselt toidulisandites kasutada. See tähendab, et ettevõtted peavad tootma erineva koostistega tooteid, et pidada kinni eri riigi õigusaktidest. See on ebaaus ja kulukas, eriti arvestades sellega, et maksimumkoguste määramiseks on olemas teaduslik mudel. Seda ütles komisjon ise ühes 2006. aasta dokumendis.

Seega tekib küsimus, miks ei ole selle kohta veel ettepanekut tehtud? Ehk võiks, parafraseerides Robbie Burnsi, keda alles veidi aega tagasi mainiti, öelda, et hiirte ja inimeste ning komisjoni parimadki plaanid võivad luhta minna. Seda tuleb aegsasti teha, sest ELi õigusaktide eesmärk on standardida nõudeid, et muuta siseturul konkureerimine ettevõtete jaoks lihtsamaks. Mida varem seda tehakse, seda parem. Nõuan, et komisjon hakkaks tegutsema.

Iliana Ivanova (PPE). – (BG) Austatud juhataja! Head kolleegid! Bulgaaria rahvale avalikustati alles hiljuti materjalid erijärelevalveseadmete kohta, mida kasutati valitsuses kõrgel kohal olevate isikute pealtkuulamiseks. Kes selle teabe avalikustas, kust see tuli ja kas see vastab tõele, ei ole teada ning mitte keegi ei ole selle avalikustamise eest vastutust endale võtnud.

Selle pingeid loova ning võimukandjate vastu umbusaldust tekitava kampaania põhjuseks oli valitsuse selge soov reformide tegemiseks ja organiseeritud kuritegevusega võitlemiseks, valitsuse järeleandmatus endise julgeolekuteenistuse mõjuavaldustele ning asjaolu, et sel aastal toimuvad Bulgaarias presidendi- ja kohalikud valimised. Ainsad, kes sellisest olukorrast huvi tunnevad, on need, kes edendasid ja said kasu asjaolust, et kuritegevuse ja riigi piirid olid väga ähmased. Nüüd üritavad nad oma huvide rikkumise eest kätte maksta.

Kinnitan teile, et Bulgaarias peetakse kinni õigusriigi põhimõtetest, et ametivõimud kasutavad selliseid meetodeid ainult seadusega ette nähtud piirides ja et valitsuskoalitsioon jätkab reformidega ega luba, et ebaseaduslikud huvid seavad ohtu võitluse kuritegevusega.

Stanimir Ilchev (ALDE). – (BG) Austatud juhataja! Viimastel kuudel on hakatud Bulgaarias tundma üha rohkem muret erijärelevalvemetodite üha sagedamaks muutuva kasutuse pärast. Sellel probleemil on aga ka teine külg. Pealtkuulamisest on saamas mõnede poliitikute ja praeguse eriteenistuse kõrgemate ametnike jaoks kinnisidee.

Kuritegevusevastases võitluses ei ole tehtud mingeid edusamme. Veelgi vastuvõetamatum on aga kasvav paranoia selliste pealtkuulamisemeetmete kasutamise suhtes. Ei ole selge, kes on selle segaduse korraldajad: kas need on julgeolekusektori liikmed või nende endised kolleegid või hoopis pörandaalused struktuurid, kes olukorda destabiliseerida tahavad. Meedia käsutusse sattus müstiliselt salvestatud vestluste sisu. Ühes nendest salvestatud vestlustest osales ka Bulgaaria peaminister. Sisu oli diskrediteeriv, aga ta väidab, et seda oli manipuleeritud.

Lisaks nendele ebaseaduslikele faktidele on bulgaarlastel tunne, et nende institutsioonid ei tööta korralikult ja et inimõigusi rikutakse paadunult. Nendel põhjustel vajab Bulgaaria kui Euroopa Liidu uus liige abi oma eriteenistuste ümberkorraldamisel.

Juhataja. – Päevakorrapunkt on ammendatud.

20. Humanitaarabi valdkonna Euroopa konsensus (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on Michèle Striffleri arengukomisjoni nimel koostatud raport humanitaarabi valdkonna Euroopa konsensuse rakendamise, tegevuskava vahekokkuvõtte ja edasise tegevuse kohta (2010/2101(INI)).

Michèle Striffler, raportöör. – (FR) Austatud juhataja! Lugupeetud volinik, head kolleegid! Ülemaailmne humanitaarolukord on muutunud halvemaks. Humanitaarvaldkonna probleemid ja vajadused on tohutud ning on palju valdkondi, kus on vaja sekkuda.

Humanitaarabi valdkonna Euroopa konsensus on keskne vahend, mis on olulisel määral muutumas humanitaarabi raamistikus olulisem kui kunagi varem. Konsensuse ning sellega seotud tegevuskava range rakendamisega on võimalik humanitaarvaldkonna probleemidele vastata. Kui humanitaarabipartnerid välja arvata, siis on ikka veel liiga palju inimesi, kes konsensusest midagi ei tea. Seepärast peame pingutama, et suurendada selle nähtavust ning tõsta selle profiili liikmesriikide ja asjaomaste osapoolte silmis. Peame nõudma, et seda konsensust levitataks, mõistetakse ja rakendataks nii Euroopa välisteenistuses kui ka sõjaväepersonali seas.

2009. aastal loodi nõukogus humanitaar- ja toiduabi töörühm. Sellest on saanud tähtis foorum, kuid selle rolli on vaja tugevdada liikmesriikidevahelise kooskõlastamise ja konsensuse rakendamise üle järelevalve teostamise kaudu ning samuti humanitaarabi propageerimise kaudu teistes poliitika- ja julgeolekukomitee töörühmades.

Tegevuskava vahekokkuvõte pakub ainulaadset võimalust meetmete tugevdamiseks valdkondades, mis rohkem tähelepanu väärivad, nagu humanitaarabi põhimõtete edendamine ning rahvusvaheline humanitaarõigus, sest humanitaarabi ei ole kriisiohjamise vahend ja humanitaarabi kasvav politiseerimine ning selle tagajärjed humanitaarala austamisele väärivad meie hukkamõistu. Teine murettekitav teema puudutab ELi humanitaarabi andmise kvaliteeti, koordineerimist ja kooskõlastatust ning kolmas teema puudutab sõjaliste ja kodanikukaitse vahendite kasutamise täpsustamist kooskõlas humanitaarabi konsensuse ja ÜRO direktiividega.

Sõjaliste osalejate ja humanitaarabi osutajate volitused peavad jääma selgesti eristatavaks ning sõjaliste osalejate ja humanitaarabi osutajate vahel on vaja dialoogi, et soodustada vastastikust mõistmist.

Lisaks sellele kutsun oma raportis Euroopa Komisjoni üles esitama laiahaardelisi seadusandlikke ettepanekuid, et luua Euroopa kodanikukaitsejõud ning mul on hea meel, et komisjon esitas alles hiljuti teatise, mis käsitleb ELi katastroofidele reageerimise suutlikkuse tugevdamist.

Viimaks on vaja tugevdada ka katastroofiohu vähendamise mõõdet ning hädaabi, taastamistegevuse ja arengukoostöö seoseid.

Lissaboni lepinguga pandi alus Euroopa välisteenistusele. Seetõttu püüdsime kaitsta läbirääkimistel humanitaarabi peadirektoraadi sõltumatust ning vältida humanitaarabi võimalikku muutumist poliitiliseks tööriistaks. Kehtestada tuleb täpsed ja läbipaistvad eeskirjad Euroopa välisteenistuse ja komisjoni koostööks ja koordineerimiseks, kui toime tuleb tulla laiaulatuslike kriisidega.

Lõpetuseks soovin juhtida teie tähelepanu üha sagedamaks muutuvale seksuaalse vägivalla kasutamisele – pean ennekõike silmas Kongo Demokraatliku Vabariigi idaosa Kivu piirkonnas. Tähtis on ka, et tervishoiu esmaabiteenuste valdkonnas antav humanitaarabi hõlmaks süstemaatiliselt soolisi ja reproduktiivtervist puudutavaid küsimusi.

Anna Záborská (PPE). – (FR) Austatud juhataja! Tänan Michèle Strifflerit esitatud raporti eest! Kahjuks ei ole selles mainitud osalejaid, kelle osalemise aluseks on religioon, eriti kristlus. Euroopa konsensuse tekstis on mainitud küll Punast Risti, aga selles ignoreeritakse teisi osalejaid, kellel on rahvusvahelise õiguse kohaselt sama staatus nagu näiteks Malta ordul.

Seetõttu on raport uus tõend selle kohta, millise ükskõiksusega Euroopa institutsioonid humanitaarsekkumise puhul kristlikesse osalejatesse suhtuvad. Religioonidel ei ole mitte ainult kohustust sekkuda, vaid neil on ka vajalikud pädevused, et sekkuda kriiside ja loodusõnnetuste korral kiirelt.

Kutsun raportööri üles esitama suulist muudatusettepanekut, et tunnustada ka oma töös kristlikest põhimõtetest lähtuvate osalejate kasulikkust ja tõhusust.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Austatud juhataja! Euroopa Liit ja selle liikmesriigid on maailmatasemel suured humanitaarabi osutajad. See on meie moraalne kohustus.

Humanitaarabi valdkonna Euroopa konsensusest on saanud oluline verstapost, mida kinnitab ka humanitaarabi rakendamise tegevuskava analüüs. Raportis on toodud esile ka mõned puudujäägid ja teised takistused süsteemis, mis takistavad humanitaarabi toodete ja teenuste kiiret jõudmist kõige haavatavamate inimesteni kriisipiirkondades.

Loodan, et Lissaboni lepingut, mis pani aluse väga paljudele uuendustele ELi humanitaarabi valdkonnas, millest sai omaette poliitikavaldkond, kasutatakse asjakohaselt ja kiiresti käega katsutavate tulemuste saavutamiseks, austades inimväärikust ning pidades kinni inimlikest väärtustest ning inimõigustest, nagu on sätestatud rahvusvahelises õiguses, muu hulgas ka kiire abi osutamiseks katastroofide korral.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Austatud juhataja! Humanitaarkatastroofide kasvav sagedus ja ulatus kolmandates riikides, mis on muu hulgas ka kliimamuutuste tulemus, nõuab humanitaarabi kvantiteedi ja kvaliteedi tõstmist. Selle pärast toetan täielikult raportis mainitud meetmeid, kaasa arvatud liikmesriikide kodanikukaitse muutmist, et ka sellega oleks võimalik pakkuda tõhusat kooskõlastatud ELi abi. Loomulikult on minu arvates väga pakiline ka humanitaartöötajate julgeoleku parandamine. Minu arvates peab komisjon eraldama ka vahendeid teabe levitamiseks, eriti Haitil, et selgitada kannatanud elanikele neid tabanud katastroofi põhjuseid ja tagajärgi ning aidata tagada humanitaartöötajate julgeolekut, mitte vastupidi. Vastasel juhul – ja see ei ole kindlasti soovitatav – on vaja kasutada julgeoleku tagamiseks relvajõudude abi.

Seán Kelly (PPE). – Austatud juhataja! Soovin esitada lühidalt mõned küsimused. Euroopa Liit tuleb suurepäraselt toime abi andmisega seal, kus seda vaja on, aga tihti tehakse seda valitsusväliste organisatsioonide kaudu. Kas on valitsusväliseid organisatsioone, mis ei ole oma ülesannetega toime tulnud või mille kohta on esitatud kaebusi riikides, kus nad tegutsevad, või mille suhtes on Euroopa Liidul endal reservatsioone? Teisisõnu, kas anname lihtsalt abi ja muu lisanduva põhimõtteliselt igal aastal valitsusvälistele organisatsioonidele? Kus on vastutus?

Mõne programmi juures, mida olen viimasel ajal näinud, valmistasid mulle muret süüdistused mõnede valitsusväliste organisatsioonide tegevuse ning nende puuduva vastutuse kohta. Sellele vaatamata tean, et enamik neist teeb head tööd ja on väga motiveeritud.

Peter Jahr (PPE). – (DE) Austatud juhataja! Soovin tänada raportööri selle eest, et saame seda probleemi täna siin täiskogul arutada. Soovin lisada kaks märkust või küsimust, mis mind humanitaarabi puhul alati huvitavad. Esiteks on kindlasti vaieldamatu ja ülitähtis, et peaksime abi andma, kui inimesed seda vajavad, aga peame alati küsima, kas seda raha kasutatakse ka nõuetekohaselt ja õigesti, nagu ütles ka eelmine sõnavõtja.

Teiseks on veel midagi, mida ei tohi unustada. Abivajavatele inimestele humanitaarabi andmine on õige tegu. Abi võib olla vaja loodusõnnetuse tagajärjel, aga üha tihemini on vaja anda abi katastroofide puhul, mille on põhjustanud inimesed. Eriti pean silmas poliitilisi või relvastatud konflikte. Me ei tohi unustada, et kuigi humanitaarabi annab hädaabi, peame samal ajal kaotama ka selle abi vajamise põhjused, nimelt poliitilised vägivallaaktid.

Kristalina Georgieva, komisjoni liige. – Austatud juhataja! Ma toetan väga Michèle Striffleri raportit ning asjaolu, et parlament osaleb Euroopa humanitaartegevuses ja toetab seda jätkuvalt väga tugevalt.

Konsensus võeti vastu 2007. aastal. See annab ELile olulise ühise poliitilise raamistiku – ühise visiooni ja sellega kaasneva tegevuskava. Nii liikmesriikide kui ka komisjoni ühine vastutus on tagada selle konsensuse korralik rakendamine.

Tahan rõhutada, et raportist võib selgesti välja lugeda, et konsensuse puhul võetud meetmetes peavad olema kesksel kohal humanitaarabi põhimõtted, rahvusvaheline humanitaarõigus ja humanitaarala kaitsmine. Neli viiendikku meie humanitaarabist läheb

inimestele, kes vajavad abi konfliktide ja inimtekkeliste katastroofide tõttu. Kui tahame, et abi nende inimesteni jõuaks, on väga tähtis, et meie abi oleks sõltumatu ja neutraalne ning et seda ka sellisena nähtaks.

Tooksin teile ühe näite sellest. Saabusin äsja Jeemenist, kus arutasime koos ÜRO pagulaste ülemvoliniku António Guterrese ning kõrgetasemeliste valitsusametnike ja al-Houthi mässuliste liikumise esindajatega humanitaarabi juurdepääsu tagamise küsimust. Esmakordselt saime neilt lubaduse, et tagatakse juurdepääs humanitaarabile ning austatakse abi andmist neutraalsuse ja sõltumatuse põhimõttest lähtudes kõikidele abivajavatele Jeemeni kodanikele. Olles veetnud mitu tundi Kalašnikovi automaatidega meeste seltsis, tahan märkida, et tagame Euroopas selle väärtusliku neutraalsuse, mis aitab meil jõuda abivajavate inimesteni. Jeemenis on riigi sees ümberasustatud 300 000 inimest ja palju rohkem inimesi on kannatanud Põhja-Jeemenis kuue aasta jooksul toimunud kuue sõja tõttu.

Loomulikult ei ole humanitaarabi õige vahend pikaajaliste tulemuste saavutamiseks. Areng on see, mis rajab aluse kestvaks rahuks. Komisjon juhtis koostöös liikmesriikide ja humanitaarpartneritega aastapikkust humanitaarabi valdkonna rakendamise tegevuskava läbivaatamisprotsessi. 8. detsembril võttis komisjon vastu sellekohase teatise. Läbivaatamine näitab, et viimase kolme aasta jooksul oleme humanitaartegevuse propageerimise ja humanitaartegevuse endaga ning samuti humanitaarabi ja kodanikukaitse kokkuviimisega aidanud märkimisväärselt kaasa humanitaarreageerimise tugevdamisele.

Samuti tegime järelduse, et kolmes valdkonnas on võimalik teha veel lisaparandusi.

Esiteks peame edendama abi kvaliteeti ja tõhusust hea hindamisega, hästi kooskõlastatud reageerimisega ning investeerimisega katastroofiohu vähendamisse ning kohalikku reageerimisvõimekusse. See on kriitiline ajal, mil vajadused kasvavad ja eelarved on enam piiratud.

Soovin vastata ka küsimusele vastutuse kohta. Loomulikult peame igast eurost kõik välja pigistama ning tagama parima võimaliku abi kvaliteedi ja tõhususe. Et tagada meie partnerite – ÜRO asutuste ja valitsusväliste organisatsioonide – vastutus, vaatame igal aastal läbi ühe kolmandiku kõikidest partneritest ja projektidest. Kasvavate humanitaarabivajaduste tõttu on meie humanitaarabilitedes kõikides maailma kriisipiirkondades, kaasa arvatud Jeemenis, et olla seal kui meie maksumaksjate silmad ja kõrvad. Alles hiljuti avasin ma isiklikult sealset humanitaarabilistust.

Teine valdkond, mille puhul näeme täiendamisvõimalusi, on Euroopa hääle tugevdamine. Oleme suurim abiandja ja peame igal juhul ühel häälel rääkima. Peame ka oma juhirolli täites teiste abiandjatega suhtlema. Näost näkku tuleb suhelda traditsiooniliste abi andjatega, kuid tuleb kaasata ka uusi abiandjaid.

Kolmandaks peame tagama seotuse, mis tähendab koostööd välisteenistuse ja sõjaväe osalejatega, et tagada põhimõttelise humanitaarvaldkonna käsitusviisi kaitse ning see, et Euroopa seda edendab.

Lõpetuseks soovin tänada veel kord Michèle Strifflerit selle teema käsitlemisel tehtud töö eest ning selle eest, et ta kutsus parlamenti üles selleteemalisi läbirääkimisi jätkama. Maailm on muutunud. Kahjuks muutuvad loodus- ja inimtegevusest tingitud katastroofid üha sagedamaks. Kõik meetmed, mida me võtame, ei ole määravad ainult mõjutatud inimeste saatuse jaoks, vaid ka ELi moraalse staatuse ning maailmaliidri rolli jaoks.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub teisipäeval, 18. jaanuaril 2011.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Artur Zasada (PPE), kirjalikult. – (PL) Humanitaarabi väljendab universaalsed inimlikku solidaarsust – see on meie moraalne kohustus. Praegu on näha, et looduskatastroofide kasvava arvu tõttu kasvab süsteemselt ka humanitaarabi vajajate arv. Osalt tuleneb see kliimamuutusest, kuid see tuleb ka uute tehnoloogiate väljatöötamisest, mis võimaldavad meil katastroofide toimumist tuvastada ja nende kohta teavet edastada. Humanitaarabi andmisel peavad olema kõige olulisemad kriteeriumid kiirus, vastutus ja võimalikult madalad halduskulud. Ka transpordi arendamine on tegur, mis abi osutamist lihtsustab. See tähendab, et jõuame ohvriteni kiiremini ning saame anda abi palju suuremale arvule inimestele. Seepärast on nii oluline ka ettevõtete kaasamine. Siinkohal pean silmas äriühinguid ja kontserne, kuid samuti väikeettevõtjaid – ning mitte ainult neid, mis tegutsevad transpordi- ja logistikasektoris. Peame rajama üksuste võrgustikke, mis töötavad koos konkreetsetes geograafilises piirkonnas, et osutada tõhusalt abi ja parandada kriiside puhul kiirreageerimissüsteemi. Ettevõtete, organisatsioonide ja institutsioonide sektorivaheliste partnerluste alusel oleks võimalik luua baasid, eriuksused ning keskused, kus oleksid rahalised vahendid, laoruumid, vabatahtlikud töötajad, toiduvarud, vajalikud materjalid, seadmed ja transpordivahendid. Selline koostöö tooks mõõdetavat kasu inimtragöödia puhul eriti siis, kui on vaja kiiresti reageerida, mitte alustada selleks esmalt raha kogumist.

21. Põllumajanduse tunnistamine strateegiliselt tähtsaks sektoriks toiduga kindlustatuse tagamisel (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on Daciana Octavia Sârbu põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni nimel koostatud raport põllumajanduse tunnistamise kohta strateegiliselt tähtsaks sektoriks toiduga kindlustatuse tagamisel (2010/2112(INI)).

Daciana Octavia Sârbu, raportöör. – (RO) Austatud juhataja! Mul on suur au esitada teile oma raport, mis käsitleb põllumajanduse strateegilist tähtsust Euroopa Liidu toiduga kindlustatuse tagamisel. Põllumajandus on teema, millele ei ole Euroopa Liidu strateegiat ja tulevikku arutades palju tähelepanu pööratud. Raport näitab, et Euroopa ei ole saavutanud toiduga kindlustatust, et põllumajandustootjaid ja terveid maapiirkondi ähvardab kadumise oht ning et uued probleemid, nagu kliimamuutus, avaldavad destabiliseerivat mõju juba niigi vähenenud toiduvarudele nii Euroopas kui ka mujal maailmas.

Olukorras, kus toiduainete tootmine peab kasvava maailma rahvastiku toiduvajaduste rahuldamiseks suurenema 2050. aastaks 70%, peab toiduga kindlustatus olema keskne teema nii ülemaailmsel kui ka Euroopa tasandil peetavates aruteludes. Euroopa Liit peab nendele probleemidele jõuliselt reageerima ning selle raportiga üritame teha täna ettepanekuid mitme konkreetsete tegevussuuna kohta.

Esiteks vajame tugevat ühist põllumajanduspoliitikat, mille eesmärk on võimalikult paljude ELi kodanike toiduga kindlustatuse tagamine ning kaasaaitamine ka ülemaailmsele toiduga kindlustatusele piiratud ressursside ja kliimamuutuse mõju kontekstis. Me ei saa rääkida toiduga kindlustatusest, kui me ei lahenda kahte kriitilist probleemi, milleks on turu ja hindade volatiilsus ning kahanevad maailma toiduvarud.

Hindade volatiilsuse teema puhul kutsun komisjoni üles tugevdama uue ühise põllumajanduspoliitika raames turule sekkumise vahendite rolli ning võtma järjekindlaid meetmeid spekulatsioonide piiramiseks põllumajandusturul. Ülemaailmsed toiduvahendid on palju piiratud kui varem. Hinnangute kohaselt katavad need maailma vajadusi toidu järele kõigest pooleteise kuu ulatuses. Seepärast oleks minu arvates kasulik luua ülemaailmne toiduainetevarude süsteem, mis koosneb eriolukorra varudest nälja vähendamiseks ja varudest tooraine hinnaindeksite reguleerimiseks ning mida hallatakse ülemaailmse egiidi all, lähtudes olemasolevate organisatsioonide, nagu ÜRO või ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon, kogemustest. Arvan, et Euroopa Liit peab selle algatama ning seepärast palusin komisjonil selle rolli enda kanda võtta.

Teine tähtis probleem, mida raportis käsitleti, on noorte põllumajandusettevõtjate olukord. Euroopa põllumajanduse tulevikule mõeldes peame pöörama rohkem tähelepanu noortele põllumajandusettevõtjatele. Vaid 7% Euroopa põllumajandusettevõtjatest on alla 35 aastased. Seepärast palun komisjonil võtta meetmeid nende julgustamiseks.

Rõhutan ka vajadust säilitada Euroopas põllumajanduslik mitmekesisus. Sel puhul mainisin, et traditsiooniline põllumajandustegevus, põllumajanduslik pereettevõtlus, väikepõlvandus ja mahepõllumajandus võivad väga olulisel määral kaasa aidata toiduga kindlustatuse tagamisele. Nõuan ka neid põllumajandusvorme toetavate programmide väljatöötamist ELi tasandil. Me ei tohi aga unustada, et Euroopa Liidus esineb endiselt vaesust ja nälga ning et miljonid eurooplased taotlesid sel talvel ELilt toiduabi. Sellest tulenevalt on praeguses majanduskriisis väga tähtis kasutada ELi rahalisi vahendeid ELi enim puudust kannatavate isikute programmi toetamiseks.

Lõpetuseks soovin tänada variraportööre, teisi kolleege põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonist ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni sekretariaati selle raporti koostamisel tehtud suurepärase koostöö ja antud abi eest. Loodan, et võtame homme üheskoos vastu raporti, mis vastab Euroopa kodanike ootustele.

Mairead McGuinness (PPE). – Austatud juhataja! Soovin tänada meie raportööri Daciana Octavia Sârbut selle raporti koostamisel tehtud suurepärase töö ning koostöö eest kõikide variraportööridega. See järgneb tööle, mida ma ise eelmise mandaadi ajal ühise põllumajanduspoliitika rolli ja ülemaailmset toiduga kindlustatust käsitledes tegin.

Mul on kahju, et me selle raporti üle alles enne keskööd arutame. Äkki saavad Euroopa ja maailm alles viimasel minutil aru, kui ebakindel on meie toiduainete tootmine tegelikult.

See raport on väga teretulnud üldises arutelus selle teema üle ning samuti ühise põllumajanduspoliitika reformi käsitleva arutelu kontekstis.

Oli punkte, mis mulle muret tekitasid, aga arvan, et need on lõplikus tekstis hästi kajastatud. Seisukoht, et üks tootmissüsteem on parem kui mõni teine – et orgaaniline, väikesemahuline, kohalik on parem –, ei ole hea argument. Kõik tootmissüsteemid peavad toetama meie toiduga kindlustatust. Peame midagi turu volatiilsuse ja spekulatsioonide suhtes ette võtma ning ma ei arva, et meil on olemas kõik vastused.

Kõige suurem probleem põllumajanduses on põllumajandustootjate väikesed sissetulekud. Noored põllumajandustootjad ei tee tasuta tööd ja toiduga kindlustatuse tagamiseks peame ka selle madala sissetuleku probleemile tähelepanu pöörama.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Austatud juhataja! Pideva rahvastikukasvu tõttu oleme kohustatud palju jõulisemalt lähenema toiduga kindlustatuse probleemile ning piisava, tervisliku ja toitva toidu olemasolu tagamisele.

Toiduga kindlustatuse tagamiseks on tähtis suurendada läbipaistvust ja ausust reaalses toiduahelas, et tagada põllumajandustootjatele aus sissetulek, kasum ja hindade kontrollimine ning põllumajandussektori elujõulisus.

Minu arvates on väga tähtis rakendada kindlat maaelu arengu poliitikat, mille abil on võimalik säilitada Euroopa maaelu elujõulisus ning tõsta põllumajanduse konkurentsivõimet, toetada uuendusi ja lõpuks ka tööhõivet.

Põllumajandus on väga tähtis, eriti ebasoodsas olukorras olevate piirkondade jaoks ning selle pärast on vaja rakendada stimulatsioonimeetmeid põllumajanduse toetamiseks maapiirkondades, noorte inimeste osakaalu tõstmiseks põllumajanduses, piirkondlike erinevuste vähendamiseks ning säästva arengu tagamiseks.

Luís Paulo Alves (S&D). – (PT) Austatud juhataja! Soovin südamest õnnitleda oma kolleegi Daciana Octavia Sârbut selle raporti koostamisel tehtud suurepärase töö puhul! Soovitan komisjonil seda kindlasti arvesse võtta, eriti nende aspektide puhul, milles põllumajandusküsimuste kompleksne mõõde – mis ulatub palju kaugemale põllumajanduse enda piiridest – nõuab sekkumist ka teistes valdkondades, nagu konkurentsiseturul ja finantsvaldkonna reguleerimine, ning väärib tähelepanu ka väljaspool ELi, näiteks G20 või Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) kontekstis.

Põllumajanduse, põllumajandustootjate ning Euroopa ja kogu maailma inimestele piisavas koguses kvaliteetse toidu tagamisega seotud olulised ja määravad küsimused saab reaalselt lahendada ainult siis, kui neile kõikidest suundadest läheneda. Ühise põllumajanduspoliitika reformi kaugeleulatuvad eesmärgid on saavutatavad ainult siis, kui reformid ulatuvad kaugemale põllumajanduse kitsastest piiridest ja kui nende eesmärkidega arvestatakse ka teistes poliitikavaldkondades vajaminevates meetmetes ja teistes ülemaailmsetes organites.

Raportis on see kõik väga selgesti välja öeldud. Minu lugupidamine!

Janusz Wojciechowski (ECR). – (PL) Austatud juhataja! Soovin samuti õnnitleda Daciana Octavia Sârbut suurepärase raporti puhul, mis on minu arvates üks tähtsamaid selle parlamendi koosseisu ametiaja jooksul esitatud raporteid.

Inimeste arv maailmas järjest suureneb, samal ajal kui vaba põllumaa pind väheneb. Toidust on järjest enam saamas strateegiline toode. Kui toornafta saab asendada päikese- või tuumaenergiaga, siis meie planeedil toodetud toitu ei ole võimalik millegi muuga asendada. Vahetevahel käitume Euroopa Liidus nii, nagu oleks meil pidevalt probleeme toiduainete ületootmisega. Kogu Euroopa Liidu põllumajanduspoliitika on viimastel aastatel olnud suunatud põllumajandustootmise piiramisele ja vähendamisele. Juba praegu võib ette näha, et on saabumas aeg, kus tekib toidupuudus. On väga hea, et parlament Daciana Octavia Sârbuti raporti kujul selle sõnumi nüüd saatis ning ütles, et olukord on muutunud ja Euroopa Liidu põllumajanduspoliitika peab samuti muutuma. Põllumajandust tuleb austada, sest see garanteerib meie toiduga kindlustatuse.

Peter Jahr (PPE). – (DE) Austatud juhataja! Poliitikas on asjad samamoodi nagu argielus: me ei hinda täielikult seda, mis meil on. Selle pärast paistab, et meil on Euroopa Liidus toitu külluses ja loomulikult saab seda alati palju osta. Kui loomasööda eksport maha arvata, siis on meil Euroopa Liidus 88% omavarustuse tase. See tähendab, et peame ka

Euroopa Liidus töötama selle nimel, et tagada selline omavarustuse tase põllumajandustoodete ja toiduainete puhul.

Selle pärast olen väga tänulik raportöörile Daciana Octavia Sârbule, et ta selle probleemi taas päevakorda tõi. Euroopa Liit vajab samuti ühist põllumajanduspoliitikat, mis tagaks meie kodanikele piisavalt toitu. Maailma rahvastiku suurenemise, kliimamuutuse tagajärgede ja kasvavate energiahindadega arvestades on selge, et Euroopa põllumajandustootjad ei tule edaspidi omal käel toime. Selleks vajame ka strateegilist kooskõlastamist ülemaailmsel tasandil.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D). – (HU) Austatud juhataja! Toiduainetega varustamise kindluse tagamine ELis on üks raskemaid katsumusi, mis tulevatel aastakümnetel meie julgeolekupoliitika ees seisab. Selles peitubki Daciana Octavia Sârbu raporti tähtsaim külg – selles rõhutatud asjaolu, et kümne või kahekümne aasta pärast on toidust ja puhtast veest saanud strateegilised tooted, nagu seda on nafta ja maagaas praegu. Raport esitati väga sobival ajal, sest hetkel toimuvad läbirääkimised ühise põllumajanduspoliitika tuleviku üle, kavandatakse 2014. aasta järgset eelarvet ning paljud on valmis kärpima ühise põllumajanduspoliitika eelarvet. On väga tähtis, et ühise põllumajanduspoliitika käsutuses oleksid tulevikus piisavad vahendid. Selle tagamiseks tuleb veenda finantsministreid ning otsuste tegijaid, et Euroopa Liidu põllumajandus ei tooda ainult toiduaineid, vaid ka ühiskonnale kasutoovaid teenuseid, kaasa arvatud avalikke keskkonnateenuseid, mida ei ole võimalik ilma põllumajanduseta tagada ega toota.

Krisztina Morvai (NI). – (HU) Austatud juhataja! Toiduga kindlustamise teema puhul vaevab mind asjaolu, et raportis käsitletakse ELi riike ühtse integreeritud üksusena. Olukord uutes liikmesriikides erineb täiesti olukorrast vanemates riikides. Mul on näiteks küsimus Ungari kohta. Kuidas on võimalik, et räägime nälgivatest lastest riigis, kus on olemas erakordsed põllumajandusressursid? Lapsed ja ka täiskasvanud nälgivad keset Euroopa Liitu. Teiseks – kuidas on võimalik, et meie põllumajandus on niivõrd mandunud, et toodame tööstuslikul tasandil põllumajanduslikku toorainet, kasutades tohutult suuri põllumajandusmaid, peamiselt – vabandust väljendi eest – mingit koloniaalset meetodit kasutades ainult selleks, et lasta seda toorainet siis töödelda mõnes välisriigis, kus teenitakse suurt kasumit, ning seejärel tarnida see tagasi Ungarisse, kus neid tooteid kõrge hinnaga müüakse? Midagi on siin põhimõtteliselt valesti.

Seán Kelly (PPE). – (GA) Austatud juhataja! Nagu teised sõnavõtjad, nii soovin ka mina tänada Daciana Octavia Sârbut sellel teemal tehtud suurepärase töö eest!

Nelja minuti jooksul rääkis Daciana Octavia Sârbu paljudest teemadest. Ma ei hakka kõike, mida ta ütles, kordama, aga tahaksin rõhutada kahte punkti. Esiteks on vaja hästi rahastatud ühist põllumajanduspoliitikat. Loodan, et parlament annab endast parima tagamaks, et ühist põllumajanduspoliitikat ei alandata ega nõrgendata mingil viisil. Teiseks peame julgustama noori inimesi põllumajanduses tööle hakkama.

Lisaks on meil ka poliitikameede, et edendada energiakultuuride kasvatamist heal põllumajandusmaal. Kui arvestada asjaoluga, et maailma rahvastik suureneb aastas 80 miljonit inimese võrra ja maailma ähvardab toidupuudus, siis kas ei peaks seda poliitikat uuesti läbi vaatama? Kas varastame Peetrilt, et anda Paulile, või varastame me Peetrilt ja Paulilt mõlemalt ning jääme lõpuks kõigest ilma? Seda tahan ma teada.

Csanád Szegedi (NI). – (HU) Austatud juhataja! Head kolleegid! Raport näitab selgesti, et põllumajandus ei saa enam niimoodi edasi toimida. Peame – või pigem suurettevõtted

peavad – lõpetama põllumajandustoodete transportimise ühest maailma otsast teise. Loomulikult võime jätkata ilma igasuguse arusaadava loogikata. Öunu, pipart, tomateid ja lihatooteid transporditakse Euroopasse, kaasa arvatud Ungarisse, kuid suuremalt osalt mitte Hispaaniast või Hollandist, vaid Hiinast ja Brasiiliast. Kindlasti võime nii jätkata, aga need tooted tuleb veel laadida transpordivahenditele, nagu laevadele, millega neid nädalaid või kuid transporditakse. Neid tooteid tuleb hoida värskena eri säilitusainetega, mis on suuremates kogustes toksilised. Nüüd ostavad inimesed neid tooteid suurte kaubanduskettide poodidest ning imestavad siis, kust kõik need haigused, vähk ja muud kasvavad tulevad. Loomulikult on selge, et neid põhjustavad toiduvärvid ja tehislikud lisaaineid. Tahan lisada, et rahvusvaheliste ettevõtete toetamise asemel peame toetama hoopis väikepõllumajandustootjaid, et nad suudaksid Euroopa tekkivast toidukriisist päästa.

João Ferreira (GUE/NGL). – (PT) Austatud juhataja! Põllumajanduse kui strateegilise sektori tunnustamine toiduga kindlustatuse kontekstis, nagu siin raportis öeldakse, on lahutamatu toiduainetega varustamise sõltumatuse põhimõtte tunnustamisest ja edendamisest. Mida suurem on riigi toidust sõltuvus ja toiduga varustatuse ebakindlus, seda raskem on sellel riigil tagada oma rahvale piisavat toiduga varustatuse kvantiteeti ja kvaliteeti.

Toiduainetega varustamise sõltumatus on parim kaitse toiduainete hindade volatiilsuse vastu, mis on järsku uuesti päevakorda kerkinud. See volatiilsus tuleneb finantsspekuleerimisest toiduainetega, millele spekulandid, investeerimisfondid, riskikapitalifondid, pensionifondid ja suured pangandusinstituutsioonid niivõrd suurt tähelepanu pöörasid, et teised spekuleerimismullid on kas lõhkenud või lihtsalt tühjaks läinud.

Ainus võimalus sellise spekuleerimise peatamiseks on kaotada vahendid, mis seda võimaldavad, see tähendab teatud finantstooted, nagu börsivälised tuletisinstrumendid.

Kahjuks ei ole aga nende meetmetega, mis Euroopa Liit siin valdkonnas võtnud on, võimalik seda kurjakuuluvat spekuleerimise lainet ja selle ebainimlikke tagajärgi veel peatada, nagu tunnistatakse ka õigusega toidule tegeleva ÜRO eriraportööri koostatud aruandes.

Livia Járóka (PPE). – Austatud juhataja! Kõne all on vaesematest vaesemad – Euroopa romad – ja koos uue eesistujariigi Ungariga pöörame kõik tähelepanu ka Euroopa romade strateegiale.

Vaesematest vaesemaid puudutavate sektorivaheliste probleemide puhul pööratakse väga harva tähelepanu põllumajandusele, sest Euroopas ei ole neil maad. Seega ei räägi me ainult toiduga kindlustatusest, vaid toidust üldse. Üks mu kolleegidest ütles juba, et see on ELi jaoks ülitähtis küsimus. Minu arvates peab olema põllumajandussektor – ja neid dokumente puudutav komisjoni töö – kooskõlas kõikide ELi väikepiirkondade arenguprojektidega, mille eesmärk on võitlus vaesusega ning toidu tagamine ka tulevastele põlvedele.

Kristalina Georgieva, komisjoni liige. – Austatud juhataja! Komisjon toetab väga seda ajakohast raportit, sest toiduainete hinnad tõusevad kiiresti, peamiselt ebapüsivate ilmastikutingimuste ja loodusõnnetuste tõttu, kuid ka energia hinna tõusu tõttu, mis samuti toidu hinda mõjutab.

Tahan selle pärast tänada raportööri Daciana Octavia Sârbut ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni liikmeid tehtud töö eest.

Toiduga kindlustatus on väga tähtis peaaegu miljardi inimese jaoks maailmas, kes ikka veel nälja all kannatavad, kuid see on samuti tähtis haavatavate elanike jaoks Euroopas. Nende jaoks on ühine põllumajanduspoliitika tõesti otsustav. Tihti kritiseeritud ühine põllumajanduspoliitika on suutnud tagada ELi kodanikele taskukohased toiduhinnad ning see on taganud ka toiduga kindlustatuse Euroopas. See peab jätkuma. Toiduga kindlustatus määratleti ka keskse teemana 18. novembril esitatud komisjoni teatistes ühise põllumajanduspoliitika eesmärkide kohta 2020. aastaks.

Raportis, mille Daciana Octavia Sârbu meile esitas, on tõstetud esile hindade liigse volatiilsuse probleem, mis on tihedalt seotud toiduga kindlustatusega, sest see avaldab mõju nii põllumajandustootjatele kui ka tarbijatele.

Komisjon on täiesti nõus, et hindade liigne volatiilsus nõuab tähelepanu. Peame otsima üheskoos turu probleemide lahendamiseks paremaid reguleerimise, järelevalve ja läbipaistvuse tagamise meetmeid. Selleks on vaja paremat finantsvaldkonna reguleerimist ja samuti oluliselt paremat läbipaistvust turul.

Raportis on tehtud ettepanek ülemaailmse toiduainevarude süsteemi loomise kohta. See ei ole lihtne teema. Meil on juba kogemusi kaupu reguleerivate nõukogudega. Need ei ole edukaks osutunud ning seetõttu vajab see teema kahtlemata palju üksikasjalikumat arutelu. Samuti on vaja analüüsida kogemusi, mis on saadud näiteks miljardi euro suuruse toiduainete rahastamisvahendi kasutamisel, mille komisjon 2008. aastal lõi, ning samuti tööst, mida komisjon teeb koos ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni ning ÜRO maailma toiduabi programmiga, et tagada oodatust suuremate saakide varumine, et leevendada kasvavate toidu hindade mõju.

Kõiki neid meetmeid on võimalik arendada, kui G20 võtab toiduvarude probleemi päevakorda. Võite kindlad olla, et Euroopa Komisjon osaleb aktiivselt tulevatel nädalatel toimuvates asjaomastes nõupidamistes.

Raportis on täna õhtul paljude korratud üleskutse tugeva Euroopa põllumajandus- ja maaelu arengu poliitika järele, millega on võimalik tagada kõigi toiduga kindlustatus, tuginedes teadustegevusele ja uuendustele, et toota rohkem toitu aina vähenevate ressurssidega.

Komisjon on sellega täiesti nõus. Nende eesmärkide saavutamiseks ei ole asjaomasemat vahendit kui tugev ühine põllumajanduspoliitika, mis suudab tagada põllumajanduse majandusliku ja keskkondliku konkurentsivõime ning – nagu mõned teist ütlesid – tuua Euroopa põllumajandussektorisse rohkem noori.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub teisipäeval, 18. jaanuaril 2011.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Sergio Berlato (PPE), kirjalikult. – (IT) Toiduga kindlustatus on poliitiline prioriteet nii Euroopa kui ka ülemaailmsel tasandil. Toiduahela globaliseerumine tähendab, et pidevalt tekib uusi probleeme ning vahetevahel ka uusi ohtusid tervisele ja tarbijate huvidele.

Üks suuremaid katsumusi, mis Euroopa Liidu ees seisab, on põllumajandus- ja toiduainereformide väljatöötamine, et rahuldada maailma rahvastiku vajadused. Uusimate näitajate kohaselt kasvab maailma rahvastik püsivalt ning prognoositakse, et 2050. aastaks

on see kasvanud ligikaudu 40%, mistõttu nõudlus toidu järele praegusega võrreldes hinnanguliselt kahekordistub.

Selleks et rahuldada maailma kasvav nõudlus põllumajandustoodete ja toiduainete järele, peavad liikmesriigid ja Euroopa Liit tagama toiduainetega varustamise kindluse. Selle eesmärgi saavutamiseks peab EL tagama toiduainete ohutuse, pidades meeles nende iseloomulikke omadusi ning tagama samal ajal ka siseturu nõuetekohase toimimise.

Viimaks palun komisjonil võtta kõik võimalikud meetmed, et pakkuda noortele paremat väljaõpet tööl ning luua koolilõpetajatele uusi töökohti toiduga kindlustatuse valdkonnas, mille peaesmärk on suurendada tööhõivet põllumajandussektoris.

Zuzana Brzobohatá (S&D), kirjalikult. – (CS) ELi elanike toiduga kindlustatuse tähtsuse rõhutamine on väga õige, sest see on peamine inimõigus. Seetõttu peab EL tegema kõik, et tagada ELi kodanikele majanduslik ja füüsiline juurdepääs tervislikule ning toitvale toidule, et nad saaksid elada aktiivset ja tervislikku elu. Peame jälgima toiduaine- ja põllumajandustootmises kinnipidamist kõige rangematest nõuetest, et tagada toidu ohutus, kvaliteet ning keskkonnasäästlikkus. Sellegipoolest on vaja nendes tingimustes rõhutada ka seda, et sarnaseid kvaliteedi- ja ohutusstandardeid on vaja ka kolmandatest riikidest imporditavate toodete jaoks, et kaitsta Euroopa põllumajandustootjate konkurentsivõimet. Samuti tahan toetada meetmeid, mis motiveerivad põllumajandustootjaid tõstma energiatõhusust, sest energia hind on põllumajandustegevuse kasumlikkuse jaoks määrav. Minu arvates on raporti kõige tähtsam aspekt üleskutse komisjonile tagada üldsuse huvides ja koostöös liikmesriikidega üldsuse juurdepääs toiduga kindlustatuse järelevalvet puudutavale teabele, ennekoike kiire teabevahetusega liikmesriikide vahel. Me ei saa lubada, et korduks selline olukord nagu praegu dioksiini jääke sisaldava liha müümine Saksamaal, kus teistele liikmesriikidele anti tekkinud olukorra kohta puudulikku teavet ja seda ka liiga hilja.

Nessa Childers (S&D), kirjalikult. – Kui mõtleme sellele, millise lõppkuju võtab ühine põllumajanduspoliitika 2013. aasta järel, kerkib üha rohkem esile toiduga kindlustatuse, toidupuuduse ja jätkusuutlikkusega seotud küsimusi. Seda mõistavad peaaegu kõik täiskogu liikmed ja kõik, kes selle õigusakti koostamise protsessis osalevad. Paari aasta tagune biokütuse buum ning 2009. aasta ülemaailmne toiduainekriis näitasid, kui haruldaseks ressursiks toit muutuma hakkab. Seetõttu on vaja meie visiooni kitsendada. Esikohale tuleb tõsta toiduainete jätkusuutlikkus ning nende vajadused, kellel ei ole automaatset juurdepääsu toiduainetele. Põllumajandustavad ja -uuendused peavad olema suunatud toiduainete hulga suurendamisele ja õige saagi kasvatamisele. Uue ühist põllumajanduspoliitikat käsitleva õigusakti koostamisel peame viimaks tagama ka selle, et uus ühine põllumajanduspoliitika aitab luua süsinikuvaba Euroopat, mis praegust süsinikuprobleemi enam tõsisemaks ei muuda.

Robert Dušek (S&D), kirjalikult. – (CS) Meie arvates on toiduainetega varustamise kindlus põhiline inimõigus. Täna kannatab maailmas vaesuse tõttu nälga 900 miljonit inimest. Prognoositakse, et maailma rahvastik ületab 2050. aastaks üheksa miljardit ning maailma toiduainete tootmine peab kasvama kuni 70%. Põllumajandus peab ühest küljest suurendama toodangut ja teisest küljest tulema toime kasvavate energia hindade, saastamata põllumaa väheneva hulga ning kliimamuutuse tagajärgedega. Peame võtma midagi ette ebastabiilsuse ja hindade kõikumise suhtes, mida põhjustab spekulatsioon toiduaineturgudel ja vähenevad toiduvarud. Põhiliste toiduainetega kindlustatuse tagamine tulevikus nõuab tugevat ühist põllumajanduspoliitikat (ÜPP). ÜPP peab parandama toiduga

kindlustatust, suurendades tootlikkust ja julgustades üheaegselt keskkonnasäästlikku toiduainete tootmist ning traditsioonilist põllumajandustegevust, väikepõllundust, mahepõllumajandust ning toiduainete kohalikku ja piirkondlikku turustamist. Need põllumajandusmudelid toetavad toiduainetega kindlustatust, sest nende juures kasutatakse meetodeid ja tööviise, mida on individuaalsetes ELi piirkondades juba mitu põlvkonda järjest kasutatud. Põllumajandus on kõige strateegilisem ELi poliitikavaldkond, mille edukus aitab tagada toidukriisi korral Euroopa rahvastiku püsijäämise. Et ÜPP suudaks võidelda kliimamuutuse tagajärgedega, hoida toidu hindasid vastuvõetaval tasemel ja suurendada tervislike toiduainetega varustatust, peab selle eelarve jääma vähemalt praegusele tasemele.

Sandra Kalniete (PPE), kirjalikult. – (LV) Euroopa põllumajandus on üks Euroopa Liidu strateegiliselt tähtsamaid sektoreid, sest see varustab toiduga üle 500 miljoni inimese. Et Euroopa põllumajanduspoliitika täidaks selle kõige tähtsat ülesannet, milleks on pakkuda Euroopa rahvastikule tervislikku ja kvaliteetset toitu mõistliku hinnaga, tagades samas piisava sissetuleku põllumajandustootjatele, peab see olema maailmaturul konkurentsivõimeline ning samuti on vaja tagada aus konkurents Euroopa siseturul. Seega peame tagama ühise põllumajanduspoliitika reformiga Euroopa põllumajandustootjatele võrdsed võimalused. ELi liikmesriikidel ei ole olnud probleeme toiduga kindlustatusega. Sellegipoolest on see oht tulevikus olemas ning peame sellele vastavalt reageerima enne, kui see juhtub. Peame arvestama sellega, et põllumajandustootjad töötavad juba praegu miinimumsissetuleku eest või isegi kahjumiga ning see mõjutab nende suutlikkust säilitada tootmist. Ka loodusõnnetused mõjutavad toidu hinda poodides ning seetõttu ka toiduainete kättesaadavust. Peame tunnistama Euroopa Liidu põllumajanduse strateegilist tähtsust ning tegema kõikvõimaliku tagamaks, et tulevikus ei kogeks Euroopa inimesed toidupuudust selle tõttu, et ELi poliitikud ja valitsused ei ole suutnud ohtusid õigeaegselt märgata ning ära hoida. Põllumajanduse tunnistamine toiduga kindlustatuse jaoks strateegiliselt tähtsa sektorina on oluline samm toiduga kindlustatusega seotud probleemide vältimise poole tulevikus.

Elisabeth Köstinger (PPE), kirjalikult. – (DE) Selle omaalgatusliku raportiga tunnistatakse asjaolu, et põllumajandus on maailma toiduga kindlustatuse tagamise kontekstis strateegilise tähtsusega. Piisab vaid põgusast pilguheitest tulevikku, et mõista, kui tungiv on vajadus meetmete järele. Ekspertide hinnangul kahekordistub ülemaailmne nõudmine toiduainete järele 2050. aastaks. Põllumajandusel peab olema võimalik täita kasvava rahvastiku nõudmist ohutu ja piisava toidu järele. Samal ajal vajavad lahendamist piiratud loodusvarade, kõrge energia hinna ja kliimamuutuse tagajärjel tekkivad probleemid. Toetan raportit, milles on selgesti öeldud, et toiduga kindlustatus on ka Euroopa Liidu jaoks keskse tähtsusega teema, mis nõuab individuaalsete poliitikavaldkondade kooskõlastamist. Ainult juhul, kui põllumajanduspoliitika, arengupoliitika, kaubanduspoliitika, finantspoliitika, energiapoliitika ja teadusuuringutega tegelevad valdkonnad teevad koostööd, on edusammud võimalikud. Seetõttu peavad olema ühise põllumajanduspoliitika põhieesmärgid põllumajandustootjate sissetuleku ja piisava kvaliteetse toiduga varustatuse garanteerimine. Põllumajandussektori tugevalt kõikuvad hinnad on tingitud ikaldusest, spekulatsioonist ja kaubandusele keskendumisest ning need on olulised ebakindlust tekitavad tegurid. Sekkumine ja varude loomine on kriisimehhanismid, mis teevad lõpu turu kuritarvitamisele ja spekulatsioonivatele tehingutele. On oluline, et need turusekkumise mehhanismid mängivad kesket rolli tulevases ühises põllumajanduspoliitikas. Teine tähtis punkt on ettepanek toiduvarude ja eriolukorra varude ülemaailmse süsteemi väljatöötamise kohta.

Elżbieta Katarzyna Łukacijewska (PPE), *kirjalikult.* – (PL) Euroopa vajab ühist põllumajanduspoliitikat, mis tagaks Euroopa põllumajanduse arengu, mitte selle stagnatsiooni. Põllumajanduspoliitika peab reageerima probleemidele Euroopa ja maailma tasemel, eriti kui arvestada asjaoluga, et ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni kohaselt peab toiduainete tootmine kasvama vähemalt 70%, et täita 2050. aastaks prognooside kohaselt üheksa miljardi piiri ületava elanikkonna suurenevad nõudmised. Seega võib näha, et ühine põllumajanduspoliitika peab parandama toiduga kindlustatust, suurendades tootlikkust ja edendades samal ajal keskkonnasäästlikku toidupoliitikat. Tahan rõhutada, et seda valdkonda puudutavad määrused peavad olema läbipaistvad. Hindan väga ettepanekuid, milles soovitatakse edendada põllumajanduse mitmekesisust ning traditsioonilise ja mahepõllumajanduse kasutamist. Lisaks sellele on tähtis tagada noortele põllumajandusettevõtjatele juurdepääs maale ja laenuitele, et saavutada ühise põllumajanduspoliitika eesmärgid, nagu uuendused, moderniseerimine, konkurentsivõime parandamine ning ennekõike põllumajanduse nüüdisajastamine.

Véronique Mathieu (PPE), *kirjalikult.* – (FR) Euroopa ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) ja maailma toiduga kindlustatuse seos on tähtis teema, millele tuleb arvestada 2013. aasta järgse ÜPP kavandamisel. ÜPP prioriteete tuleb võrrelda nii meie nüüdisaegse ühiskonna eesmärkidega kui ka piirangutega, mis maailma tulevikus ees ootavad. ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni kohaselt peab toiduainete tootmine kasvama vähemalt 70%, et täita maailma elanikkonna suurenevad nõudmised. Euroopa peab mõtlema maailma toiduga kindlustatusele ning suurendama oma tootmist impordi piiramiseks. Toetan ka ettepanekut meie finantsõigusaktide läbivaatamise kohta, et võidelda peamiselt spekulatsioonist tuleneva hindade volatiilsusega. Et see läbivaatamine oleks tõhus, on oluline, et see toimuks rahvusvahelisel tasandil ühel ajal. Mul on hea meel, et üks G20 eesistujariigi Prantsusmaa prioriteetidest selles valdkonnas on võitlus toiduainete ja kaupade hindade volatiilsusega.

Iosif Matula (PPE), *kirjalikult.* – (RO) Meie planeedi kasvavast rahvastikust tingitud ülemaailmne toiduainete nõudluse kasv avaldab loomulikult mõju loodusvaradele ning nõuab uusi toiduga kindlustatust käsitlevaid määrusi ja ettevaatusabinõusid. ELi prioriteetne ülesanne on tagada liikmesriikide õigus toiduga kindlustatusele ning toetada arenguriike piisava toiduga kindlustatuse taseme saavutamisel. Minu arvates on kohalike traditsiooniliste toiduainete tootmise ja müügi edendamine väga tähtis. Piirkondlikel toiduainetel on mitmeid eeliseid, nagu väiksemad transpordikulud ja väiksem riiknemisoht. On palju piirkondi, millel on märkimisväärne, kuid seni sotsiaalse või majandusliku tasakaalustamatuse, kiiresti vananeva maarahvastiku või industrialiseerimise tõttu kasutamata põllumajanduslik potentsiaal. Väga suuri põllumaid kasutatakse väga ebatõhusalt. Piirkondlikud riigiasutused saavad mängida siin toiduga kindlustatuse tagamisel põhirolli, toetades sellist potentsiaali omavate piirkondade põllumajandustööstuse tootlikkust. EL on üks ülemaailmsetest liidritest teadusuuringute ja uuenduste alal, kaasa arvatud põllumajandussektoris. Linnarahvastiku pidev kasvamine tõstatab veel ühe probleemse küsimuse: kui prioriteetne on linnapiirkondade põllumajanduse arendamine toiduga kindlustatuse seisukohalt, kasutades eri mudeleid, nagu vertikaalne põllumajandus linnapiirkondades?

Tiziano Motti (PPE), *kirjalikult.* – (IT) Toetan täna siin istungisaalis vastu võetud resolutsioonis välja pakutud käsitusviisi, et õigus toiduga kindlustatusele on põhiline inimõigus ja seda on võimalik saavutada siis, kui kõigil inimestel on igal ajal füüsiline ja majanduslik juurdepääs piisavale, turvalisele ja toitvale toidule. Euroopa Liidus elab

ligikaudu 80 miljonit inimest endiselt allpool vaesuspiiri ja neist paljusid aidatakse toiduabiprogrammidega. Sobiva toidu söömine on meie tervise seisukohalt väga tähtis ning ühel osal teaduslikust kogukonnast on jätkuvalt palju kahtlusi geneetiliselt muundatud organismide (GMO) suhtes. Seetõttu ei kiida ma heaks teksti avatud hoiakut GMOde suhtes, eeskätt punkti, mis käsitleb ettepanekut ulatuslikuma heakskiitmisprotsessi kohta GMOd sisaldavate toiduainete importimiseks Euroopa Liitu kolmandatest riikidest. Ma ei usu, et see on eriti järjekindel, kui keelame oma põllumajandustootjatel sellise meetodi kasutamise, mida me imporditud toodete puhul lubame. Toetan siiski noorte põllumajandustootjate – kes moodustavad hetkel ainult 7% Euroopa põllumajandusettevõtjatest – julgustamisele suunatud meetmeid, nagu asutamistoetus, laenu intressitoetused ja muud stiimulid, mida liikmesriigid on oma maaelu arendamise eelarvete kaudu rakendanud, kindla teadmisega, et säilib Euroopa põllumajandustootmise praegune kõrge kvaliteedi- ja ohutuse tase.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE), kirjalikult. – (RO) Toetan raportit põllumajanduse tunnustamise kohta strateegiliselt tähtsaks sektoriks toiduga kindlustatuse tagamisel. Soovin aga lisada, et olen jahmunud selle üle, et parlament selle teema arutamisele nii vähe aega pühendas. See teema on eriti päevakorraline nüüd, kus oleme aru saanud, kui väga toidukriisid riikide stabiilsust mõjutada võivad. Üks Tuneesia rahva ülestõusu põhjustest oligi toiduainete hinnatõus. Kasvavad toiduainete hinnad on põhjustanud suuri pingeid ka Alžeerias, Indias ja Bangladeshis. Tänapäevase raporti teemaga on tihedalt seotud ka teised uuemad teemad, nagu kasvav biokütuste tootmine, finantsspekuleerimine, tootjate kiire üleminek tulusamate kultuuride tootmisele ning ka paljude riikide elanike toitumisharjumuste muutumine.

Soovin teha veel viimase märkuse. Ühe Jaapani panga avaldatud indeksis, mis käsitles toiduainete hinna tõusust tingitud haavatavust, oli 40 kõige haavatavama riigi seas neli Euroopa Liidu liikmesriiki, üks tulevane ELi liikmesriik ja kolm ELi vahetut naaberriiki. See on väga huvitav indeks, mis meile palju mõtlemisainet pakub.

Pavel Poc (S&D), kirjalikult. – (CS) Kui vaatame põllumajandust strateegilise valdkonnana, siis on üks toiduainetega varustamise kindluse olulisematest eeltingimustest see, et Euroopa Liit peab saavutama piisava põhiliste toiduainete ja loomasööda omavarustuse taseme. ELi sõltuvus põllumajandustoodete impordist tõstab toiduhindasid ning ohustab ELi esmatootjaid turustusahelas. ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) kohaselt võib nõudlus toiduainete ja loomasööda järele tõusta 2050. aastaks 70%, mistõttu tuleb võtta kasutusele kõik saadavalolevad põllumajanduse liigid ning pakkuda piisavat rahalist toetust selles valdkonnas tehtavatele teadusuuringutele. Suuremat toetust ja avalikkuse huvi nõuab ka teatud piirkondadele omaste traditsiooniliste põllumajandusliikide tõhusam kasutamine. Tarbija mõistab näiteks väga hästi toiduainete tootmise ja transpordivahemaa keskkonnamõju hindamist. Praegune kuni 50% raiskamise tase üldises tootmisahelas ja kaubaveo ebaoproportsionaalne kasv ei ühildu toiduga kindlustatuse tagamise eesmärgiga. Me ei saa väita, et töötame toiduga kindlustatuse tagamise ja keskkonna kaitsmise nimel, kui lubame samal ajal sõltuvust teisel kontinendil kasvatatud ning tuhandete kilomeetrite kauguselt transporditud toodetest. Sellistel võtetel on tohutu ökoloogiline jalajälg ning samal ajal sunnivad need arenguriike importima peaaegu kogu vajaliku toidu, mis teeb nad sõltuvaks, rikub nende majanduse, surub nende rahva vaesusesse ning hävitab nende keskkonna.

22. Järgmise istungi päevakord (vt protokoll)

23. Istungi lõpp

(Istung lõppes kell 23.30)